

ŽELEZAR

Jesenice, dne 10. marca 1988

Številka 10. XXXVII

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstodnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25. letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Mile Crnović, tehnični urednik Dare Bradaška, lektorica — novinarka Cvetka Martinčič, novinarki Lilijana Kos in Tanja Kastelic, administracija — Mira Keserovič in Đinka Čatac. Naslov: Uredništvo Železarnja, SOZD SŽ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 26-18, novinari 26-19, 26-20, administracija 26-21. Stavek in tehnično oblikovanje TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

Stroški v letu 1987

V letu 1987 smo prodali 331.928 ton proizvodov osnovne dejavnosti in opravili 8.570 ton storitev prevajanja. Dosežena prodajna cena je bila višja od obračunske lastne cene, proizvodni stroški pa nižji od načrtovanih, zato sta obe kategoriji pozitivno vplivali na rezultat poslovanja v letu 1987. Pozitivno so vplivala na rezultat poslovanja še ostala odstopanja, vse ostale kategorije stroškov pa so vplivale na rezultat negativno. Te kategorije so: revalorizacija stroškov amortizacije in porabe zalog R-3 in R-6, materialni stroški za ustvarjanje skupnega prihodka, vkalkulirani del dohodka, odstopanje cen v porabi R-3 in v lastni porabi, razlika med domačo in izvozno ceno ter posebni stroški izvoza. Vsota vseh naštetih kategorij je bila negativna in je znašala 8.578 mio din.

Poleg omenjenih stroškov pa morajo temeljne organizacije pokriti še obveznosti do splošne in skupne porabe, ki v cenah izdelkov niso vkalkulirane, pogodbene in ostale zakonske obveznosti ter razliko med vkalkuliranimi in izplačanimi osebnimi dohodki.

Zaloge nedokončane proizvodnje, polproizvodov in končnih proizvodov so se v primerjavi s stanjem na začetku leta zmanjšale za 10.264 din.

Proizvodne temeljne organizacije in TOZD Tehnične dejavnosti so v letu 1987 dosegle za 4.609 mio din nižje stroške od načrtovanih. Pri tem so bili doseženi stroški obračunske lastne cene nižji od načrtovanih za 11.176 mio din, materialni stroški za ustvarjanje skupnega prihodka so bili višji za 4.060 mio din, vkalkulirani del dohodka pa višji za 1.507 mio din.

Temeljne organizacije pa so skladno z gibanjem zalog R-6 prenesle v

poslovni rezultat znižanje stroškov obračunske lastne cene glede na načrtovane stroške v višini 20.163 mio din, tako da je celotno znižanje znašalo 13.595 mio din.

Stroški obračunske lastne cene so bili torej nižji za 11.176 mio din, od tega so bili stroški vložka nižji za 11.075 mio din, stroški predelave pa nižji za 101 mio din.

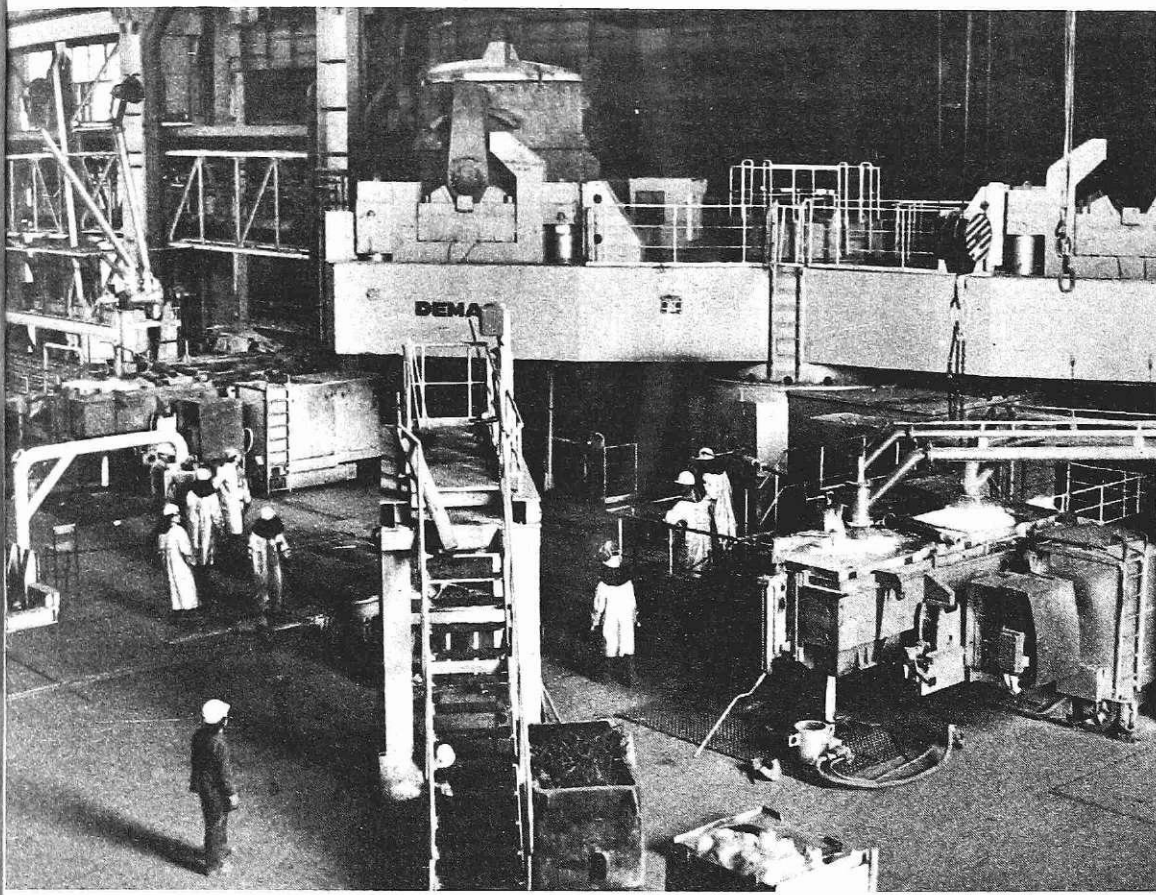
V stroške vložka so vključeni višji oziroma nižji stroški od načrtovanih za dosežene izplene, dobropis za odpadek, večja oziroma manjša poraba vložnega materiala, boljši oziroma slabši asortiment vložka ter proizvodni stroški internih reklamacij, stroški nedokončane proizvodnje ter stroški, ki nastanejo zaradi razlike med nabavno vrednostjo tujega vložka ter plansko ceno domačega vložka.

V stroške predelave so vključeni stroški, ki so stalni (amortizacija, investicijsko vzdrževanje) in so odvisni od dosežene načrtovane proizvodnje, stroški porabljene energije ter porabljenega materiala v okviru tekočega vzdrževanja.

Znižanje stroškov obračunske lastne cene so dosegle temeljne organizacije Talilnice, Ploščati program in Okrogli program. Zvišanje pa je imela temeljna organizacija Tehnične dejavnosti.

V okviru delovne organizacije smo zaradi slabše doseženega izpleta dosegli za 5.229 mio din višje stroške vložka. Zvišanje teh stroškov sta imela TOZD Ploščati program v vrednosti 5.290 mio din in TOZD Okrogli program v vrednosti 58 mio din. Znižanje pa TOZD Talilnice v vrednosti 119 mio din. TOZD Ploščati program je imel zvišanje zaradi nižje doseženih izplenov na bluminu in šteklu (2.929 mio din po krivdi Jeklarne) ter v HV Bela. TOZD Okrogli program pa je dosegel zvišanje zaradi nižje doseženih izplenov v obratih Jeklovle, Elektrode in Želbljarna. Nižje doseženi dobropisi za odpadek od načrtovanih so stroške vložka zvišali za 524 mio din. Manjša poraba vložka, spremenjen asorti-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Na kontilivu v Jeklarni 2 tik pred vlivanjem (foto I. Kučina)

Proizvodnja v februarju

V primerjavi s februarjem v preteklem letu, se letos lahko pohvalimo z dobrimi doseženimi rezultati skupne proizvodnje in odpreme izdelkov na domači in tuji trg. Po nepopolnih podatkih (ki pa ne bodo bistveno vplivali na rezultate Železarnje) smo nekoliko višji operativni program skupne proizvodnje od gospodarskega načrta dosegli 104,2 %, gospodarski načrt pa 105,5 %. Še boljši so rezultati pri odpremi naših izdelkov na trg. Na nivoju Železarnje je bil operativni program dosežen 113,2 %, to pa pomeni, da smo zmanjšali medfazne naloge.

Izvozne obveznosti so bile izpolnjene 100 %.

TOZD Talilnice

Nekoliko višji operativni program skupne proizvodnje je bil dosežen 100,2 %. Gospodarski načrt je bil nižji zaradi predvidenega remonta v Jeklarni 2, ki pa je bil prenešen v mesec marec.

Jeklarna 1

V tej Jeklarni so dosegli plan skupne proizvodnje 104 %. Za izdelavo kvalitetnega asortimenta je občasno primanjkovalo FeNi in Ni-monda za nerjavna jekla.

Kontiliv za vlivanje gredic je ta mesec odlihl 4.314 ton gredic oziroma je zadovoljeval potrebe po kontilivih gredicah za Valjarno žice in profilov zaradi dovolj velikih medfaznih zalog. Težave so imeli pri izdelavi EO kvalitete.

Jeklarna 2

Zaradi raznih večjih zastojev v začetku meseca (paneli) na kontilivu in zastojev na peči, je bil operativni program dosežen le 95,5 %. Na kontilivu je bilo odlihl 12.900 ton slabov.

Livarna

Z gospodarskim načrtom predvidena skupna proizvodnja je bila dosežena 101,0 %, slabša paje bila prodaja. Naročnikom so odpremili le 77,0 % načrtovane količine.

TOZD ploščati program

V tej TOZD so vsi obrati delali dobro. Pri skupni proizvodnji po operativnem programu, ki je bil enak gospodarskemu načrtu, je bil plan dosežen 108,9 %, odpremili pa so za 16,9 % več kot je bilo načrtovano. S tem se je znižala medfazna zalog za 8,0 %.

Valjarna bluming-štekel

Zaradi slabega stanja valjavskega ogrodja bluming in štekel je bil izvršen štiridnevni remont, ki po gospodarskem načrtu ni bil planiran. Po zaključenem remontu so naprave sorazmerno dobro pričele obratovati. Po gospodarskem načrtu planirano skupno proizvodnjo (operativni program je bil enak), so presegli za 9,6 %, odpremljenega pa je bilo za 15,5 % več, kot pa je predvideval plan.

Valjarna debele pločevine

V primerjavi s prejšnjim letom se je dobra proizvodnja nadaljevala tu-

di v februarju. Z gospodarskim načrtom predvideno skupno proizvodnjo so presegli za 2,9 %, odpremili pa so za 20,6 % več, kot je bilo načrtovano, nekaj na račun izvoza na Japonsko, ki je bil izdelan že v februarju.

Hladna valjarna Bela

Kljub raznim težavam zaradi ne-kvalitetnih trakov iz Valjarne Štekel (luskine, škajavost, odebelitve), so po gospodarskem načrtu skupno proizvodnjo dosegli 107,2 %, odpremili pa so za 13,3 % več, kot je bilo načrtovano.

Hladna valjarna Jesenice

Z dobrim delom so v tem obratu nadaljevali tudi v tem mesecu. Operativni program, ki je bil enak gospodarskemu načrtu, so dosegli 135,5 %, pri skupni proizvodnji in pri odpremi pa 134,9 %.

Predelava valjanih trakov

Občasno je v tem obratu primanjkovalo vložka, vendar so zamujeno

nadomestili v prostih sobotah. Ob prizadevanjih vseh so uspeli doseči z gospodarskim načrtom predvideno skupno proizvodnjo 106,9 %, odpremo pa 106,0 %.

TOZD okrogli program

Tudi v tem TOZD-u so v tem mesecu sorazmerno dobro delali, izjema je samo obrat Žičarna. Vzrok, da Žičarna ni dosegla po operativnem programu oziroma po gospodarskem načrtu skupne proizvodnje niti ne odpreme, je večja stopnja predelave patentirane žice. Poleg tega pa se ne obratuje lužilna linija.

Na ravni TOZD je bila skupna proizvodnja po operativnem programu dosežena 101,2 %, po gospodarskem načrtu, ki je bil nekoliko višji, pa 97,8 %.

Valjarna žice in profilov

Po operativnem programu skupne proizvodnje je bila le-ta dosežena

(Nadaljevanje na 3. strani)

Možnost ulivanja težkih jeklenih ulitkov z vakuumiranim jeklom v Livarni Železarne Jesenice

Z ukinitvijo visokih peči in stare SM Jeklarne na Jesenicah, se je pokazala možnost rekonstrukcije jeklolivarne na Jesenicah. Rekonstrukcija oz. modernizacija same jeklolivarne bo izvedena postopoma v naslednjem obdobju, kakršne bodo pač možnosti finansiranja opreme itd.

Z ureditvijo prostora ter mehaniziranjem livarne ter modernizacijo čistilnice in termične obdelave, se bo v bodoče postopoma večala kapaciteta proizvodnje težkih jeklenih ulitkov do teže cca 5.000 t/l ter možnosti ulivanja posameznih težkih jeklenih ulitkov do 100 t neto teže.

Predvidena lokacija livarne (vplivališče v bivši »grapi« SM jeklarne) daje že sedaj možnost ulivanja težkih jeklenih ulitkov tudi z vakuumiranim jeklom. Prav to pa je tudi ena od glavnih prednosti bodoče jeklolivarne na Jesenicah. Po potrebi je na razpolago do 150 t tekočega jekla iz

dveh elektroobločnih peči ter naprave za vakumiranje.

Že med postopnim ukinjanjem SM jeklarne je bila izkoriščena možnost litja ulitkov z vakuumiranim jeklom. Za poskus sta bila konec leta 1987 prvič v Jugoslaviji ulita 2 težja ulitka krmila za ladjo (po 10 t/kom), kvalitete CI 0400 iz vakumiranega jekla.

Naročnik omenjenih ulitkov (zgornja samica ter spodnja samica) je ladjedelnica 3. maj iz Reke. Ulitki bodo vgrajeni v krmilo ladje. Ladja bo izdelana za ameriškega naročnika.

ka. Oba ulitka sta po kvaliteti brezhibna.

Pri analizi C 0,22, Si 0,51, Mn 0,84 pa so bile dosežene po termični obdelavi preizkusne palice sledeče mehanske lastnosti:

- trdnost 535 N/mm²
- meja raztezanja 348 N/mm²
- raztezek 27,8 %
- žilavost 102, 105, 108 N/mm²

Možnost litja težkih jeklenih ulitkov z vakuumiranim jeklom v jeklolivarni Jesenice je tudi izziv konstruktorjev. Pri doseganju omenjenih mehanskih lastnosti je pri raznih strojnih delih, kot so visokotlačni cilindri, ohišja parnih turbin, generatorskih ter turbinskih glav itd., bistveno zmanjšati težo sklopov ter postrojenj, kar seveda vpliva tudi na ceno gradnje. Jože Osvald

Proizvodnja presežena, odprema in prodaja zaostajata

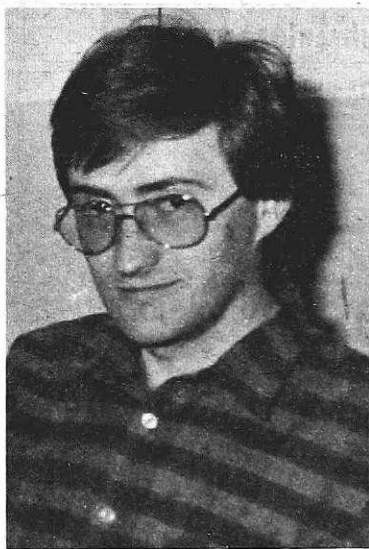
Po podatkih statistične službe plan skupne proizvodnje uspešno izpolnjujejo obrati: Jeklarna, Valjarna bluming-štekel, HV Bela, HV Jesenice, PVT, Elektrode, Želbljarna in Valjarna žice in profilov. Do 7. marca smo izdelali 21.997 ton skupne proizvodnje, kar je 109,3 odstotka znižanega operativnega programa.

V Jeklarni 1 so vili 3.901 ton jekla, kar je 104,2 odstotka družbenega plana in enakega operativnega programa. V Jeklarni 2 so izdelali 4.227 ton, kar je 51 sarž.

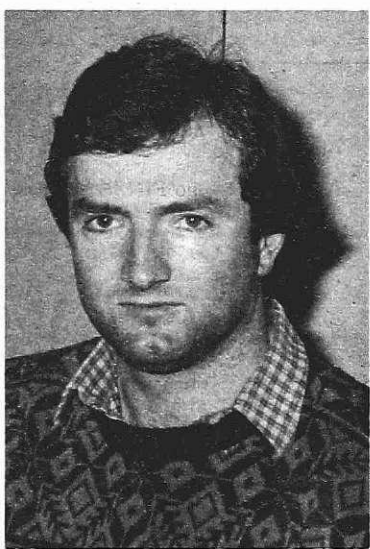
V šestih odpremnih dneh smo prodali 7.119 ton končnih izdelkov v toritev. Družbeni plan dosegamo 91,1 odstotno, znižan operativni program pa 95,8 odstotno. Plan prodaje dosegajo: Valjarna bluming-štekel, HV Bela, HV Jesenice, PVT, Valjarna debele pločevine in Valjarna žice in profilov.

Procesni računalnik v Jeklarni 2

Alojz Jakelj

Marko Razinger

Abid Silič

O uvajanju procesnih računalnikov v proizvodnjo smo pisali že ob obletnici elektronsko-računskega centra v lanskem letu. Tokrat pa smo si v Jeklarni 2 ogledali, kako procesni računalnik dela v praksi.

Procesni inženir Alojz Jakelj skrbi za delovanje računalniškega sistema v Jeklarni 2 in za povezavo terminalne mreže v obratu z računalnikom v ERC. Z računskim centrom so povezani s terminali, ki so na pripravi dela Jeklarni 2, pripravi vložka, na peči, na vakuumski napravi in na tehtnici ter v kemijskem laboratoriju; naslednji priključek je terminal na kontilivu. Seveda so terminali povezani tudi med seboj, pregled nad njimi pa ima procesni inženir. Drugi del terminalne mreže zajemajo terminali v Jeklarni 1 na enakih mestih, razdelilna transformatorska postaja in programerji na ERC. Terminalska mreža v Jeklarni 1 je še v fazi testiranja. Razen na tehtnici in vakuumski napravi, kjer je treba podatke vpisovati ročno, je zajemanje podatkov avtomatsko.

S procesnim računalnikom so začeli resno delati po novem letu, ko so uvedli računalniški saržni karton. Z avtomatskim zajemanjem podatkov v saržni karton vpisujejo: kemijske analize, porabo energije, vložka, kisika in raznega materiala. Računalnik registrira tudi glavne časovne podatke (začetek zakladanja prve košare ali konec sarže in podobno), podatke o temperaturi v peči in celoten potek sarže. Ker avtomatsko registrira vsa dogajanja v peči, registrira tudi trajanje zastojev, zakaj je do zastoja prišlo, pa je treba vpisati ročno. Tudi podatke o dodatkih v peč, ponovno in VOD napravo zaenkrat topilci vpisujejo ročno, dokler ne bo usposobljen Gorenjev računalnik, ki je na peči. Ta računalnik bo pošiljal podatke o teži in številke silosov legur v procesni računalnik in jih s tem avtomatsko vpisal v saržni karton.

Poleg saržnega kartona s procesnim računalnikom nadzirajo porabo električne energije, saj računalnik pred konično porabo izklopi peč, ki je do tega trenutka porabila najmanjšo specifično energijo. Ta sistem zelo dobro deluje, za Železarno pa je zelo pomemben predvsem zaradi prihranka. Odkodnine za prekoračitve konične porabe energije so namreč zelo velike.

Računalnik ima vgrajen tudi tako imenovan PIC (power input control) sistem. To pomeni, da računalnik računa porabo energije, ki je potrebna za raztalitev določene teže vložka posamezne košare. Ko se dejanska poraba energije približa izračunani porabi, računalnik s svetlobnim signalom opozori žerjavovodjo, da je peč pripravljena za zakladanje in naj se pripravi za zakladanje naslednje košare. Ko pa se dejanska in izračunana poraba energije izenači (in je ena košara vložka že raztaljena), računalnik dvigne elektrode in odpre peč za ponovno zakladanje.

Železarski globus

LR Kitajska

Družba Ashlow Ltd., ki pripada železarski družbi Korf Engineering GmbH, bo v LR Kitajski zgradila novo valjarno žice. Valjarna bo v železarni Handan v kitajski provinci Hebei. Njena letna proizvodna zmogljivost bo 200.000 tón žice. Največja hitrost valjanja bo 75 m v sekundi. V valjarni bodo valjali različna ogljikova jekla, dimenzije pa bodo od 3,5 do 12 mm.

Program omogoča ogromne prihranke energije, ker se talina ne pregreva. Da bi ta program resnično zaživel, bi morali imeti kosovno bolj primeren vložek. Teža vložka je enaka, če je ta droben ali v večjih kosih, porabljen energija pa je pri drobnem vložku manjša. Zato bi moral biti vložek za peč razrezan na enake kose.

Trenutno pripravljajo tehnološko poročilo o dnevnih in mesečnih kumulativnih porabi materialov, vložka, legur, kisika, energije in ognjevarnega materiala, o izplenih, zastojih, vzdržnosti in osnovne časovne podatke ter podatke o izdelanih kvalitetah. Tehnološko poročilo je torej nekakšen pregled ali povzetek dnevnega dogajanja pri proizvodnji jekla v Jeklarni 2, uporabno pa bo predvsem za načrtovanje zalog raznih materialov in za njihovo nabavo ter za pregled narejenega asortimenta.

Oglejmo si še shemo povezav med terminali. Priprava dela Jeklarni 2 oblikuje novo datoteko z oznako saržne številke, predpiše kvaliteto sarže in sestavo vložka. V pripravi vložka po teh navodilih skrbijo za pravilno polnjenje košar. Kadar se navodil ni možno v celoti držati, na pripravi vložka te podatke popravijo. Na peči spremljajo zakladanje peči in potek taljenja ter izmed naročenih kvalitet izberejo tisto, ki ji talina v peči glede na kemično analizo najbolj ustreza. To analizo pa naredijo v kemijskem laboratoriju, kjer gredo podatki iz kvantometra v procesni računalnik na ERC in iz njega nazaj na peči in na VOD napravo.

Kako delavci uporabljajo procesni računalnik, smo si ogledali v komandni kabini pri peči. Pri komandnem pultu sta bila delovodja prve izmene Marko Razinger in topilec Abid Silič. Marko Razinger, ki je prej delal v martinarni, je dejal, da je bilo v začetku zelo težko, saj niso

bili vajeni takšne tehnologije, pa tudi znanja iz šole o računalnikih niso imeli. Sedaj so se že navadili in spoznali prednosti procesnega vodenja proizvodnje.

Čas izdelave ene sarže je bil v martinarni sedem ur, v novi jeklarni pa jo naredijo v dveh urah, če gre vse po sreči. Pri delu na peči jim računalnik veliko pomaga, vendar je tudi nekaj vzporednih problemov, ki jih računalnik ne more rešiti. V novi jeklarni imajo namreč samo en livni žerjav, zato morajo večkrat čakati na ponovce. Če ne gre drugače, morajo sarž vlti klasično, tukaj pa tudi računalnik ne pomaga.

Na žalost smo v Železarni preveč revni, zato smo mnoge stvari ob gradnji nove jeklarni iz projekta črtali. To je razumljivo, vendar bi kljub temu v pripravi vložka nujno potrebovali še en žerjav.

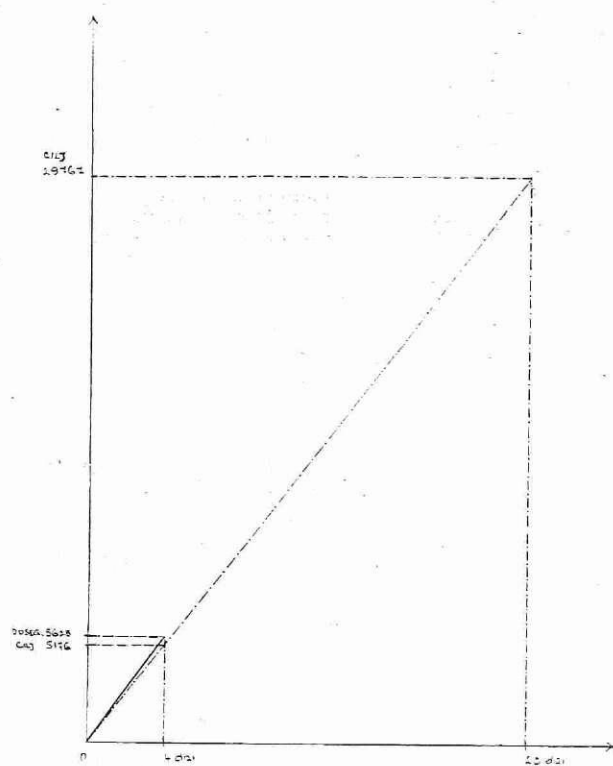
Topilec Abid Silič je prej štirinajst let delal kot topilec pri elektropeči v stari jeklarni. Tudi on je imel v začetku veliko težav, vendar se je kmalu navadil. Največ mu je pomagal procesni inženir Alojz Jakelj, saj kakšnih težav ali drugih oblik izobraževanja niso imeli.

Procesno vodenje proizvodnje je velik napredek, vendar v novi jeklarni se ne morejo dati od sebe vsega, kar bi lahko. Poleg pomanjkanja vložka jih pestijo tudi organizacijske težave, zato je peč izkoriščena le polovično. Abid meni, da lahko naredijo veliko več, za takšno proizvodnjo, kot jo imajo sedaj, pa je škoda peči.

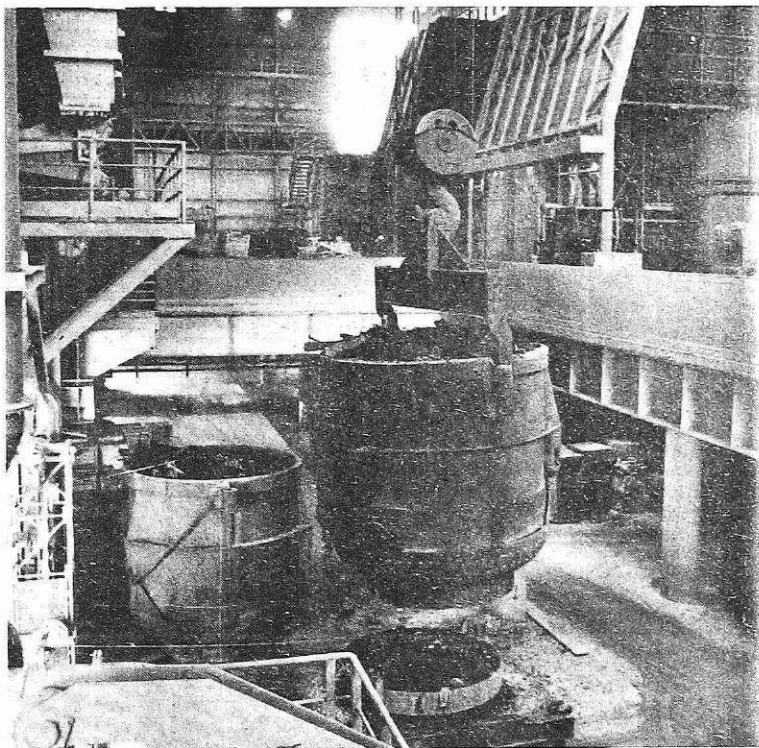
V Jeklarni 2 so delavci računalnik v proizvodnji sprejeli za svojega pomočnika in so zelo zadovoljni. Nanj so se hitro navadili, spoznali so tudi, koliko različnih možnosti uporabe ima. Pripravlja se avtomatski izračun dodatkov ferolegur, avtomatska izbira kvalitete v okviru naročila na podlagi narejene prve kemične analize, pregled o stanju zalag legur, razna poročila in drugo. Kot prvi pa bo zaživel livni karton na kontilivu.

Lilijana Kos

doseganje skupnega cilja poslovanja

V štirih dneh meseca marca smo dosegli 5628 mio din realizacije ali 108 % cilja.

Zakladalne košare v Jeklarni 2 (foto — I. Kučina)

Stroški v letu 1987

(Nadaljevanje s 1. strani)

ment vložka ter-kvalitetnejši asortiment dosežene proizvodnje od načrtovane, so vplivali na znižanje stroškov vložka v skupni vrednosti 9.986 mio din. V TOZD Talinice so dosegli za 5.533 mio din znižanja. V obratu Plavž so dosegli znižanje stroškov v vrednosti 946 mio din zaradi spremembe asortimenta vložka in manjše porabe koksa. V obratu Jeklarna so imeli predvsem zaradi spremembe asortimenta vložka in manjše porabe kovinskih dodatkov v Jeklarni 2 ter višje vrednosti proizvodnje v SM in elektrojeklarni znižanje stroškov v vrednosti 4.624 mio din. Obrat Livarna pa je imel za 37 mio din višje stroške. TOZD Ploščati program je dosegel znižanje stroškov v vrednosti 781 mio din zaradi nižje cene slabov iz kontiliva. TOZD Okrogli program pa je imel znižanje zaradi nižjih cen gredic iz kontiliva in manjše porabe cinka v vrednosti 3.672 mio din.

Razlika med nabavno vrednostjo tujega vložka ter plansko ceno domačega vložka je stroške vložka znižala za 7.487 mio din. TOZD Ploščati program je imel za 5.480 mio din znižanja stroškov. V okviru temeljne organizacije so znižanje dosegli obrati Valjarna blumina štekel (258 mio din). Valjarna debele pločevine

(430 mio din), HV Bela (2.901 mio din), HV Jesenice (1.449 mio din) ter Profilarna (137 mio din). TOZD Okrogli program pa je dosegel za 2.007 mio din nižje stroške. Znižanje so imeli v obratih Žičarna (485 mio din), Elektrode (945 mio din) in Želbarna (613 mio din), zvišanje pa v obratu Jeklovlek (36 mio din).

Stroški, nastali zaradi dodatne predelave tujega vložka oziroma zaradi izpada proizvodnje pri uporabi tujega vložka, so znašali 463 mio din. Spremembe v zalogah nedokončane proizvodnje in ostalo so stroške vložka zvišali za 645 mio din. TOZD Ploščati program je imel zvišanje v vrednosti 653 mio din, TOZD Okrogli program pa znižanje v vrednosti 8 mio din.

Stroški predelave so bili nižji od načrtovanih v vrednosti 101 mio din. Znižanje teh stroškov sta imeli temeljni organizaciji Talinice in Ploščati program zaradi manjše porabe. Višje stroške predelave od nastalih pa sta dosegli temeljni organizaciji Okrogli program in Tehnične dejavnosti zaradi nižje proizvodnje od načrtovane ter večje porabe mazuta, zemeljskega plina in večje potrebe po kupljeni električni energiji zaradi večjega odjema proizvodnih obratov in manjše proizvodnje v lastnih elektrarnah.

Vesna Jane

Zvišanje — znižanje planiranih stroškov I.—XII. 1987

TOZD	Odstopanje od obrač. LC glede na gibanje zalag 2-6	Materialni stroški za ustvarjanje SP	Vkalkulirani del dohodka	Skupaj
Talinice	- 3.466.155	+ 1.436.870	+ 309.855	- 1.719.430
Ploščati program	- 10.547.479	+ 1.314.785	+ 592.676	- 8.640.018
Okrogli program	- 7.911.479	+ 659.389	+ 316.154	- 6.935.936
Tehnične dejavnosti	+ 1.762.464	+ 649.535	+ 1.288.337	+ 3.700.336
Skupaj	- 20.162.649	+ 4.060.579	+ 2.507.022	- 13.595.048

Opomba: zvišanje stroškov (+)
znižanje stroškov (-)

Vabimo

vas na razgovor o uveljavljanju dopolnil zakona o združenem delu, ki bo v torek, 15. marca 1988, ob 16. uri v sejni dvorani Skupščine občine Jesenice.

Uvodne misli o dopolnitvah ZZZ in razgovor o tem bo vodil Vinko Kastelic, predsednik sodišča združenega dela SR Slovenije.

Klub samoupravljalcev
in Delavska univerza
Viktor Stražisar

Velik
kov bele t
staviti tist
tudi ne po
in rezult
takih pris

Gotovo
navadneg
pisja, ko j
je obvesti
svoj izvoz
12. novem
blike so o
jo, ki jo s
linija», st
vrst elekt
na ameriš
zultat nak

Do leta
zacija, ka
danes ses
grami: hla
tilatorji, č
sorski, as
in kolekte
čne rezult
letja pa s
razvoj, ki
med eneg
vajalcev.
čne strate
no poveč
ska okrep
izvoza, us
gramov v
občine in
skupnosti
možnosti

šega razvo
ditev naj
mi podat
proizvodn
194 %, pr
ameriških
izvoz na z
pa za 266
tika, z le
milijonov
tovrstni p
ter eden
kot tudi v
proizvodn
namenjen
izključno
področja,
žiti 27,6 m
(lani 23,5
čeni v me
čimvišji
podpisane
poslovno-
evropskim
metala, Sia
firmo Fed
je Rotoma
proizvajal
klimatizac
skem trgu
prodajati
riškem tr
Odločite
narekova
nosti od c
lastne si
znanja in
organizac
Ker nas
delovno o
so take us
nejše sod
se odločil
štancanje
so jim pre
tako doma
senice je c
rane polg
litetah in
površino
2,8 do 4,2
ga polja
ne. Razvo
električni
boljšanje
ne tudi v
so pločevi

Pro

(Nadalje
107,3 %, g
koliko ni
nirana od
67,3 %.

Že uvod
gli progr
proizvodn
operativn
žena 82,5

Čeprav
ko poma
dimenzij
proizvodn
mu, ki j

Lastno znanje in sodelovanje

Veliko je bilo izrečenega in zapisanega o prodoru jugoslovanskih izdelkov bele tehnike na evropski in svetovni trg. Namen tega prispevka je predstaviti tisti del te proizvodne verige, na katerega največkrat pozabimo in mu tudi ne posvečamo toliko pozornosti, kot si je prav gotovo zasluži. S podatki in rezultati bomo skušali ovreči drugi del reka o lastni hvali, na katerega ob takih prispevkih vsak bralec rad pomisli.

Gotovo se še spominjate dokaj nenavadnega oglasa iz dnevnega časopisa, ko je Iskra Rotomatika iz Idrije obvestila slovensko javnost, da je svoj izvoz do leta 1990 izpolnila že 12. novembra 1987. Za praznik republike so odprli novo proizvodno linijo, ki jo sami imenujejo »ameriška linija«, stekel pa je tudi izvoz novih vrst elektromotorjev, in to izključno na ameriško tržišče. Vse to pa ni rezultat naključnih odločitev.

Do leta 1980 je ta delovna organizacija, katere proizvodni program danes sestavljajo štirje osnovni programi: hlajenje in klimatizacija, ventilatorji, črpalke in motorji (kompresorski, asinhronski, kondenzatorski in kolektorski), dosegala podpovprečne rezultate. V začetku tega desetletja pa so se odločili za intenzivni razvoj, ki naj bi jim omogočil prodor med enega vodilnih tovrstnih proizvajalcev. Temeljni nameni dolgoročne strategije tovarne so bili bistveno povečanje proizvodnje, kadrovska okrepitev, optimalno povečanje izvoza, usklajenost proizvodnih programov v okviru sistema Iskre, svoje občine in širše družbenopolitične skupnosti, predvsem pa vzpostavitev možnosti in temeljev perspektivnejšega razvoja. In uspelo jim je. To trditev naj podkrepimo s primerjalnimi podatki med letoma 1987 in 1980: proizvodnja v kosih se je povečala za 194 %, produktivnost za 88 %, izvoz v ameriških dolarjih za več kot 800 %, izvoz na zaposlenega v am. dolarjih pa za 266 %. Danes je Iskra Rotomatika, z letno proizvodnjo okoli pet milijonov elektromotorjev, vodilni tovrstni proizvajalec v Jugoslaviji ter eden večjih tako v evropskem kot tudi v svetovnem merilu. Od te proizvodnje je okrog 65 % izdelkov namenjenih tujemu tržišču, in sicer izključno deželam konvertibilnega področja, kjer nameravajo letos iztržiti 27,6 milijona ameriških dolarjev (lani 23,5 milijona). Da bi bili vključeni v mednarodno delitev dela na čimvišji stopnji, ima Rotomatika podpisane tri dolgoročne pogodbe o poslovnem-tehničnem sodelovanju z evropskimi partnerji (Danfoss, Gometal, Siamet) ter še eno z ameriško firmo Fedders. Preko teh pogodb se je Rotomatika vključila med vodilne proizvajalce na področju hlajenja, klimatizacije in ogrevanja na evropskem trgu. Pred tremi leti je začela prodajati svoje izdelke tudi na ameriškem trgu.

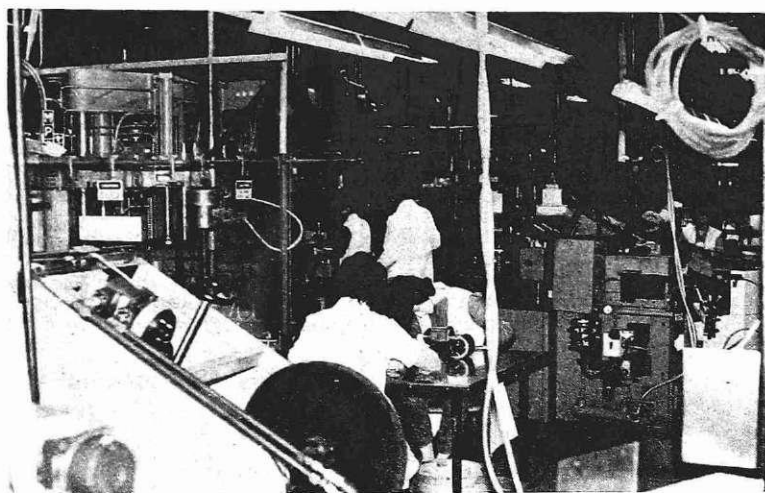
Odločitev za intenzivni razvoj je narekovala tudi zmanjšanje odvisnosti od dobaviteljev, naslonitev na lastne sile, spodbujanje lastnega znanja in ustvarjalnosti ter boljše organizacijo proizvodnje in dela.

Ker naša železarna sodeluje s to delovno organizacijo že od leta 1981, so take usmeritve narekovala še tesnejše sodelovanje. V Rotomatiki so se odločili za nakup nove opreme za stancanje lamel in žarilne peči, ker so jim pred tem žarili lamele drugod, tako doma kot v svetu. Železarna Jesenice je do takrat izdelovala nelegirane polgotove pločevine v dveh kvalitetah in dveh količinah s hrapavo površino in z vatnimi izgubami od 2,8 do 4,2 W/kg pri gostoti magnetnega polja 1 Tesla, odvisno od debeline. Razvoj na področju vrtečih se električnih strojev je narekoval izboljšanje kvalitete ELMAG pločevine tudi v naši železarni. Porabniki so pločevino, ki dosega vatne izgube

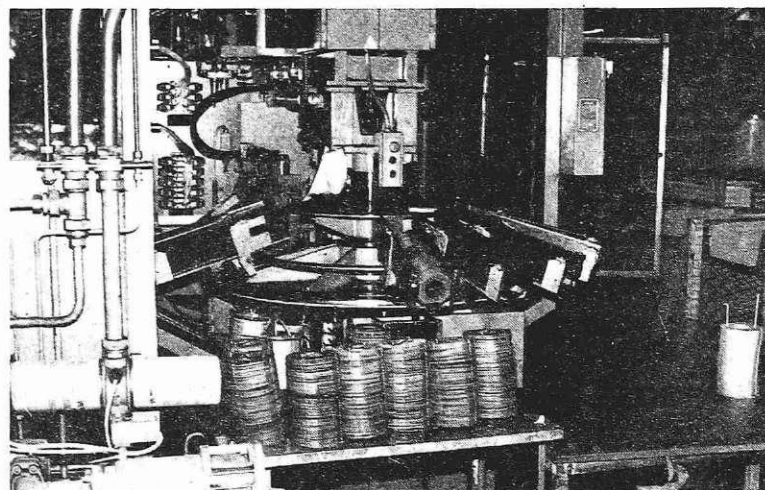
manj od 2,8 W/kg, uvažali. Sodelavci na našem raziskovalnem oddelku so rešitev problema videli le v izdelavi bolj čistega jekla s spremenjeno kemično analizo. To jim je omogočila VOD naprava. Vakuimirano jeklo ELMAG ima boljše elektromagnetne lastnosti, odlikuje ga nizka vsebnost ogljika, kar je še posebej

ugodno za porabnike, ki razogljčujejo stancane lamele, in tudi vsebnost žvepla je nizka. Tudi rezultati po žarjenju pločevine so zelo ugodni in so povsem enakovredni rezultatom pri uvoženih pločevinah. Vse te odlike naše pločevine so potrdili tudi partnerji Iskre Rotomatike.

Proizvodnja nove vrste nelegirane polgotove elektropločevine ELMAG je stekla že v stari jeklarni na VOD napravi. Z otvoritvijo nove jeklarne smo ta postopek prenesli v nove obrate ter tako izkoristili možnosti novih naprav. Še enega dejstva ne smemo prezreti: nova pločevina je v

»Ameriška linija«

Naštancane lamele

Vam je to znano?!

Proizvodnja v februarju

(Nadaljevanje s 1. strani)

107,3 %, gospodarski načrt je bil nekoliko nižji in dosežen z 99,5 %. Planirana odprema je bila presežena za 67,3 %.

Žičarna

Že uvodoma je bil pri TOZD Okrogli program omenjen vzrok izpada proizvodnje. Skupna proizvodnja po operativnem programu je bila dosežena 82,5 %, odprema pa 82,1 %.

Jeklovlek

Čeprav so imeli v tem obratu veliko pomanjkanje naročil debelejših dimenzij za BK linijo, so skupno proizvodnjo po operativnem programu, ki je bil enak gospodarskemu

načrtu, dosegli 100,2 %, odpremo pa 105,2 %.

Elektrode

Dobro delo se je v tem obratu nadaljevalo tudi v tem mesecu. Po gospodarskem načrtu predvideno skupno proizvodnjo so dosegli 114,2 %, odpremo pa so za 6,3 % presegli od načrtovane količine.

Žebliarna

Kot običajno so žebliarji kljub raznim težavam svoje planske obveznosti presegli. V tem mesecu so načrtovano skupno proizvodnjo presegli za 6,1 %, kupcem pa poslali za 3,2 % več žebeljev, kot je bilo načrtovano.

Marjan Beg

celoti nadomestila uvoženo. V Iskre Rotomatiki pravijo, da so z novimi materiali zmanjšali količino materiala, manjša je tudi poraba energije tako pri izdelavi izdelka kot pri sami njegovi uporabi. Vse to pa poleg velikega vloženega znanja strokovnjakov obeh delovnih organizacij pomeni realizacijo usmeritev in teženj, ki so že dalj časa prisotne v naši družbi, a jih velikokrat tudi sami ne znamo predstaviti javnosti.

Na raziskovalnem oddelku Železarne pravijo, da je Iskra Rotomatika eden redkih kupcev, ki jim je s sodelovanjem omogočil take povratne informacije, da so omogočale razvoj. Vse to dokazuje trdnost namena delavcev te idrijske delovne organizacije, da bodo z novo tehnološko zmogljivostjo za proizvodnjo elektromotorjev za rotacijske kompresorje, namenjene ameriškem tržišču, svoj skupni izključno konvertibilni izvoz do konca desetletja povečali z lanskimi 23,5 milijona ameriških dolarjev že na 40 milijonov.

Mile Crnović

Obvestila kolektivu

Razpored dežurnih Železarne

OD 14. DO 20. MARCA

14. marca, Janez BIČEK, TOZD Talilnice, Jesenice, Udarca 9, ☎ 83-193.
15. marca, Franc BRELIH, TOZD Tehnične dejavnosti, Jesenice, Kurirska 3, ☎ 81-612.
16. marca, Drago FINŽGAR, Valjarna žice in profilov, Begunje 128 b.
17. marca, Marin GABROVŠEK, poslovodni odbor, Bled, Ribenska 8 c, ☎ 78-157.
18. marca, Franc GASSER, Profilarna, Žirovnica, Moste 22 b, ☎ 80-333.
19. marca, Vitomir GRICAR, Valjarna debele pločevine, Jesenice, Titova 2, ☎ 81-279.
20. marca, Jernej HOČEVAR, prodajni oddelek, Jesenice, Kejžarjeva 38, ☎ 82-118.

Dežurstvo traja vsak dan od 14. do 6. ure naslednjega dne, in sicer tako, da je dežurni v tem času doma. Ob sobotah, nedeljah in praznikih traja dežurstvo od 6. ure do 6. ure naslednjega dne.

V času dežurstva je dežurni dolžan opraviti obhod po železarni, svoje pripombe vpisati v dežurno knjigo ter o tem ob predaji dežurstva poročati podpredsedniku poslovodnega odbora.

Dežurni za vzdrževanje v Želežarni

Datum:	Dnevni:	Nočni:
Ponedeljek — 14. 3.	Aleš Soklič	Zvonko Medja
Torek — 15. 3.	Adam Kovač	Marjan Erman
Sreda — 16. 3.	Janez Otrin	Zdenko Cund
Četrtek — 17. 3.	Franc Nečimer	Ivan Šenveter
Petek — 18. 3.	Alojz Slivnik	Branko Gerčar
Sobota — 19. 3.	Matjaž Kelvišar	Zdravko Smolej
Nedelja — 20. 3.	Dušan Bak	Božidar Černe

Služba obratne ambulante

Od 14. do 19. marca bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.

Dispanzer za borbe od 6.30 do 7.30 ure.
POPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Alenka Kralj — Odar.

V soboto, 19. marca, samo dopoldne: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Alenka Kralj — Odar.

ZOBNE AMBULANTE:
DOPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar in III. zobna ambulanta — mag. dr. stomat. Bela Gazafi.

POPOLDNE: II. zobna ambulanta — dr. stomat. Alojz Smolej.
Za borbe od 13. do 14. ure.

V soboto, 19. marca, samo dopoldne: II. zobna ambulanta — dr. stomat. Alojz Smolej.

V kartoteki obratne ambulante sprejemamo knjižice dopoldan od 6. ure do 10.30, popoldan od 12. ure do 17.30.

Urgentna ambulanta sprejema nujne primere neprekinjeno od 6. do 20. ure.

Dežurni v Vatrostalni

12. in 13. marca, Rifet JAŠAREVIČ, Jesenice, Kurirska 1 a, ☎ doma 83-831, ☎ v službi 83-281.

Dežurni Vatrostalne je v soboto od 6. do 12. ure na delovnem mestu, v prostem času do ponedeljka do 6. ure zjutraj pa je dežurni dosegljiv na domu.

Razpis Pantzove nagrade

Delavski svet Železarne Jesenice v skladu s pravilnikom za podelitev Pantzove nagrade, člen 5, razpisuje natečaj za podelitev Pantzove nagrade v letu 1988.

Pravico sodelovanja na tem natečaju imajo vsi delavci Železarne, pa tudi druge osebe izven Železarne, ki so s svojim življenjskim delom na področju metalurške in drugih dejavnosti, vezanih na tehnologijo in tehniko, bistveno vplivali na rast delovne organizacije kot celote in s tem prispevali k uveljavljanju Železarne Jesenice doma in v tujini.

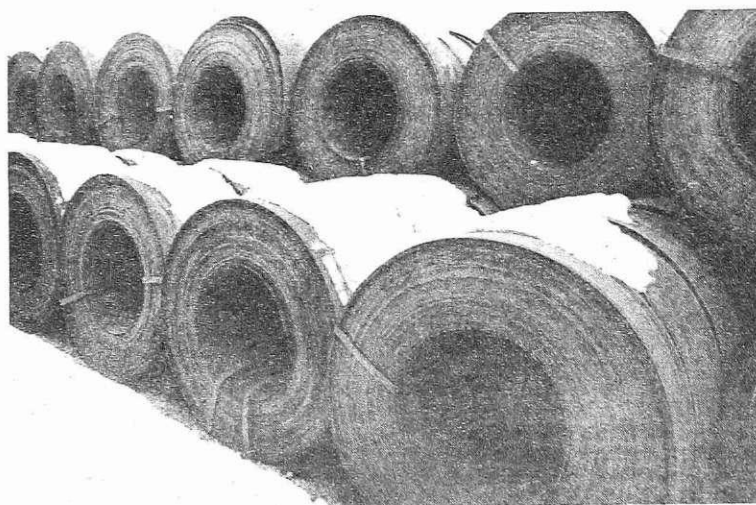
Rok prijave je 30. april 1988. Prijave za razpis je treba nasloviti na oddelek za zaščito industrijske lastnine v sektorju za ekonomiko, organizacijo in informatiko.

Prijavi mora biti priložena dokumentacija, na osnovi katere bo posebna komisija izbrala nagrajenca.

Višina nagrade je po sklepu delavskega sveta Železarne pet povprečnih neto osebnih dohodkov na zaposlenega v letu 1987. Poleg nagrade prejme nagrajenec še plaketo in diplomu.

Vse informacije v zvezi s prijavo lahko zainteresirani dobijo na oddelku za zaščito industrijske lastnine.

Delavski svet
Železarne Jesenice

Kolobarji (foto I. Kučina)

(Re)afirmacija delavskih svetov (1)

Na predlog predsednika Zvoneta Gregoriča je bila na dnevni red 7. seje delavskega sveta delovne skupnosti skupnih služb, dne 2. marca, uvrščena tudi točka »Pripombe na dosedanje delo delavskega sveta in predlogi za boljše delovanje v prihodnje«. Točka je bila zaradi časovne stiske priložena na naslednjo sejo, vsekakor pa kaže na prizadevanja v smeri razreševanja tistih vprašanj upravljanja v organizacijah združenega dela, ki jih »Kritična analiza političnega sistema« uvršča pod zahtevo po krepitvi avtoritete delavskih svetov.

S tem vprašanjem se v Železarni — če izvajamo Pucovo »Analizo delovanja delegatskega sistema« iz aprila 1986 — nismo posebej ukvarjali. Izhodišče za takšno zahtevo je bila ocena, da je bila neposrednemu odločanju z osebnim izjavljanjem na zborih delavcev in referendumih dana prevelika teža, da pa »pričakovanih rezultatov ni bilo, saj se niti za ped nismo približali ključnemu cilju, demokratični distribuciji moči v delovnih organizacijah« (I. Puc). Na eni strani je prihajalo do »zoževanja kompetenc delavskega sveta, zmanjševanja števila delavcev v njem, omejevanja njegove vloge pri odločanju na dajanje formalnega soglasja in preraščanje delavskega sveta v izvršilni organ za izvajanje odločitev, ki se sprejemajo z osebnim izjavljanjem«. Na drugi strani pa se je izkazalo, da »čeprav oblike osebnega izjavljanja, posebej zbor delavcev, veljajo za vrhunec demokratičnosti, pogosto prihaja na njih do manipuliranja s premalo obveščenimi delavci in so oblika, preko katere poslovodni organi vsiljujejo svoja stališča, s čimer se »zamegljuje odgovornost dejanskih subjektov odločanja« (Kritična analiza).

V viro teoretičnih razprav je bila vržena parola o »racionalizaciji odločanja«, o bolj učinkovitem odločanju (v nasprotju s širokimi pripravi in negotovostjo, ki spremlja odločanje z osebnim izjavljanjem), ki je bila vsekakor izredno sprejemljiva za vodilne linije v podjetjih. Različne raziskave strukture moči (vpliva) v delovnih organizacijah namreč na prvo mesto postavljajo poslovodne linije in strokovne službe. Raziskava, ki sta jo v letu 1982 v Železarni izvedla I. Puc in M. Crnovič (»Samoupravljanje in družbenopolitično organiziranje v ŽJ«), je naprimer pokazala, da ima po mnenju delavcev vrh vodilne linije, vodje TOZD in delovnih skupnosti, v Železarni največji vpliv, na drugem mestu so delavski sveti, takoj za njimi pa izvršilni organi delavskih svetov. Delavci in zbori delavcev so se znašli na dnu lestvice.

Vprašanje »racionalizacije odločanja« v smislu krepitve vloge in avtoritete delavskih svetov, (ne mislim le na omejitve števila zadev, ki se sprejemajo z osebnim izjavljanjem) si doslej v Železarni na strokovnem nivoju še nismo zastavili. Čeprav bi osnovo za prizadevanje v tej smeri lahko dala že anketa, ki jo je izvedel leta 1982 F. Treven (»Delegati delavskega sveta Železarne o njegovem delovanju«). I. Puc jo v svoji analizi povzema takole: »Delegati so se v tej anketi pritoževali nad materiali za seje, ki so napisani preveč strokovno in komplicirano, hkrati pa so tudi slabo pripravljeni. Tudi zaradi tega delegati ne morejo slediti razpravi ali sami razpravljati. Večina delegatov je pasivnih, ne samo zaradi strahu pred javnim nastopanjem, temveč tudi zaradi avtoritarnega nastopa strokovnjakov, dolgotrajnosti sej itd. Večina delegatov je menila, da so odločitve, o katerih sklepajo, dane že na drugih ravneh. Nasploh je bilo o sklepih delavskega sveta Železarne precej pripomb. Strokovne službe ne opozorijo na napachen način sprejemanja sklepov, predsednik poslovodnega odbora ne zadrži napachen sprejetih sklepov, postopki sprejemanja posameznih sklepov niso razčiščeni. Zato prihaja do sprejemanja nezakonitih sklepov, delavski svet sprejema sklepe, ki bi morali biti sprejeti drugje, posamezni člani poslovodnega odbora predlagajo sklepe, ki niso v skladu z našimi internimi pravilniki ali z zakonom... Treven opozarja, da se morajo sklepi delavskih svetov TOZD upoštevati, delegati pa jih morajo prenašati na delavski svet Železarne. Zavrtni moramo težnje (kažejo se v tem, da je delegatom onemogočeno, da bi imeli mnenje svoje delegatske baze t. j. delavskega sveta svoje TOZD ali delovne skupnosti), ki zaradi pragmatičnih interesov omalovažujejo delegatski sistem v delavskem svetu Železarne.«

Že iz zgoraj povedanega bi lahko našli nekaj odgovorov na vprašanje, kako okrepiti vlogo in avtoriteto delavskih svetov, ne le v formalnem

(normativna opredelitev v samoupravnih aktih), temveč tudi v kvalitativnem, vsebinskem smislu. Ob pomanjkanju naših lastnih raziskav (in sistematično zbranih podatkov) pa si lahko pri nadaljnjih usmeritvah pomagamo tudi, vsaj kar se same zastavitve problema tiče, z razpravo Zorice Tanasijevič »Uresničevanje samoupravnega odločanja v delavskih svetih« (»Samoupravljanje«, št. 12, december 1987), ki povzema, poleg drugih podatkov, tudi anketne podatke o problemih uresničevanja samoupravnega odločanja v delavskih svetih vseh OZD in delovnih skupnosti, dobljene z rednim anketiranjem delegatov delavskih svetov ob koncih mandatov in reprezentativnih vzorcev delavcev v OZD in v delovnih skupnostih v delu Zavoda Crvena zastava v Kragujevcu.

Tanasijevičeva kot osnovne predpostavke samoupravljanja navaja: informiranje delegatov, identifikacija pravih interesov delavcev, usposabljanje, za katerega naj bi skrbele družbeno-politične organizacije. Podatki, ki jih navaja kasneje, kažejo, da v »Crveni zastavi« z uresničevanjem nobene od teh predpostavk ne morejo biti povsem zadovoljni.

Z informacijami ni bilo zadovoljnih več kot polovica delegatov sklica 1981/83 in 1983/85, polovica pa je v enaki meri nezadovoljna tudi z razumljivostjo, obsegom, pravočasnostjo in popolnostjo gradiv ter s kvaliteto razlage na sejah delavskih svetov. Brez zadostne obveščenosti pa je udeležba delegatov pri odločanju seveda zgolj formalna.

Raziskava je zajela med drugim tudi vprašanje aktivnosti delegatov na sejah. Pri tem delegati iz sklica v sklic ugotavljajo, da imajo največji vpliv v zadnji fazi odločanja: ko glasujejo za ali proti predlogu, najmanjšega pa v fazi kontrole sprejetih stališč in odločitev.

Glede samih oblik aktivnosti je bilo na osnovi prejšnjih raziskovanj predlaganih sedem možnih odgovorov. Med njimi se je največ delegatov odločilo za možnost, da »podpira predlagana stališča in mnenja«, za tem da »prenašajo smernice iz baze«, na zadnjem mestu med možnimi odgovori pa sta se znašla: »razprava o predlaganih stališčih in mnenjih na seji, dajanje predlogov« in »postavljanje vprašanj v zvezi z realizacijo prej sprejetih odločitev in sklepov delavskih svetov«. Kot ra-

zloge za neaktivnost pa so navedli: nezainteresiranost (ker ne vidijo učinkov razprave), nemožnost vplivanja na odločitve in strah, da ne bi utrujali s svojo razpravo.

Glede delegatskih komunikacij (pridobivanje smernic, povratno informiranje) na osnovi zbranih podatkov ocenjujejo, »gledano v celoti«, da so »uresničene do relativno zadovoljivega nivoja« s tem, da se pri pridobivanju smernic kaže rahel trend upadanja, pri povratnem informiranju pa mnenja nihajo.

Z odločitvami delavskih svetov je bila v letih 81/83 in 83/85 nezadovoljna četrtina delegatov in tretjina delavcev. Kot razlog so na prvem mestu navajali, da je odločanje zgolj formalno, da so odločitve podtaknjene in da se sprejemajo v naglici, na drugem, da imajo poslovodni organi dominanten vpliv na odločanje, in na tretjem, da imajo dominanten vpliv strokovne službe.

Ugotavljajo tudi, da se povečuje, zaradi pomanjkanja kvoruma, število preloženih sej delavskih svetov (seje imajo na vsakih dvanajst dni). Za odsotnost navajajo »nemogućnost delegata, da uresniči ustrezen vpliv na odločitve delavskega sveta«, ne-

možnost, da kontrolira izvedbo svojih odločitev in da spremlja njihove učinke, in na tretjem mestu, nezainteresiranost.

Anketirancem je bilo zastavljeno tudi vprašanje krepitve vloge delavskega sveta v smislu večje učinkovitosti in v smislu večje demokratičnosti odločanja. Po mnenju večine delavcev bi bilo treba v smislu večje demokratičnosti izboljšati kvaliteto obdelave gradiv za samoupravno odločanje, odpoklicati oziroma zamenjati neaktivne delegate in okrepiti kontrolo uresničevanja odločitev delavskih svetov. V smislu večje učinkovitosti (tu se je pokazala boja žen, da to ne bi šlo na račun večje demokratičnosti) pa prav tako izboljšati kvaliteto obdelave materiala za samoupravno odločanje, okrepiti vlogo izvršilnih organov delavskega sveta in prenesti del delokroga odločanja delavskega sveta na njegove komisije.

V kakšno smer iskanja odgovorov na vprašanja, ki so v bistvu ista, bomo rinili mi v Železarni, bo mogoče kaj več povedati po ponedeljkovi seji delavskega sveta skupnih služb.

Božidar Lakota

Obvestilo

Zveza inženirjev in tehnikov občine Jesenice vas vabi v sredo, 23. marca, ob 18. uri v spodnje prostore Kazine na predavanje

Ekološke spremembe v Železarni Jesenice in vpliv na jeseniško dolino.

Predavanje bo vodila tov. Dragica Bezljaj, dipl. inž. Vljudno vabljeni!

Društvo metalurških inženirjev in tehnikov

vabi

na letno skupščino, ki bo v četrtek, 17. marca, ob 19. uri v zgornjih prostorih Kazine s sledečim dnevnim redom:

- poročilo o delu izvršnega odbora,
- program dela za leto 1988,
- razrešnica sedanjim odborom in volitve novih.

Vabljeni vsi člani društva!

Izvršni odbor DMIT

Pregled sestankov SDS

Preden začnem z nadaljevanjem povzetkov iz obrata Hladna valjarna Bela, je treba opozoriti na zelo resno zadevo, o kateri bo treba spregovoriti tudi na ustreznih organih. Gre za to, da se zaustavlja celotna informacija, ki bi jih morali dobiti od SDS po redni poti, pa prispejo na CSI po neformalnih kanalih. Ne gre samo za tistega skupinovodjo, ki je želel biti imenovan, je pa poročil, da mora pisati dva zapisknika: enega, v katerem lahko navede probleme iz svojega okolja za vodstvo, in drugega, cenzuriranega, »za Lakoto, ker vse objavi«. Ne gre zgolj za delavce, ki opozarjajo, da tega, kar so se pogovarjali na sestanku v zapisnikih ni, ali pa, da je bilo v »pregledu« objavljeno, da so imeli sestanek, v resnici pa ga sploh niso imeli. Gre za težji primer, ki pa je za tistega, ki kolikor toliko spremlja naše stankovno »gibanje«, nekaj povsem običajnega. Začne se z opozorili in zahtevami delavcev, stvari se skuša urejati po samoupravnih linijah, ker pa tu ni uspeha, pa pride do izrednega sestanka ali celo do stajkaja, kar pa je po mnenju nekaterih treba zamolčati pred javnostjo in stvari končno le ne kako urediti, najbolj glasne godrnjače pa tako ali drugače odstraniti iz kolektiva ali pa jim na tak ali drugačen način zamašiti usta. Eden od množestvenih kanalov, po katerih na takimenovanem »CENTRU ZA SAMOUPRAVLJANJE IN INFORMIRANJE« pridemo do raznih informacij, so tudi znanci naših znanec. Delavski razred ne izbira sredstev. Samoupravo jemlje zares in se za doseganje svojih ciljev vse bolj poslužuje samoorganiziranja. Zbirokatizirana sindikalna oligarhija caplja za tem gibanjem, na katerega celo je bila postavljena in skuša ujeti korak s časom (glej stankovna pravila).

Gre za izredni zbor delavcev iz OBRATA HLADNA VALJARNA JESENICE, ki je bil dne 17. februarja letos. Že na samem sestanku je bilo omenjeno, da naj Lakota zapisnika ne bi dobil v roke. Tako sem v roke dobil le nepodpisano in »neovrednovano« (kot pravijo delavci) stališča zbora delavcev, ki sta si jih dva delavca »sposodila« z oglasne deske, prinesla na CSI in podpisala, preko posrednika pa dostavila tudi originalni tekst stališč in zahtev, ki so bile prebrane na zboru. Povedala sta tudi, da sestankov SDS (skorajda) nimajo, vendar pa se v bistvu niti nista čudila, ko sem jim pokazal lepo arhivirane zapisnike s sestankom, ki naj bi jih imeli v mesecu februarju (napisane so bile celo določene pripombe in število delavcev, ki naj bi se udeležili sestanka SDS). Kot lahko vidimo iz originala njihovih zahtev, le-te niso nekaj ekstremnega, izjemno radikalnega, nekaj, o čemer v tem »pregledu« doslej še nismo mogli prebrati.

Naslovu »Problemi in težave HVJ Jesenice« sledi naslednji tekst: »Pozvali smo vas, da bi nam pomagali rešiti nekatere probleme, o katerih se v okviru našega obrata z našimi vodilnimi sodelavci nismo uspeli pogovoriti. Pod točko 1) Najbolj pereč problem: osebni dohodki delavcev HVJ. Dela in naloge opravljamo kvalitetno in jih največkrat tudi plansko presežemo. Delamo v zelo slabih delovnih pogojih: zastarela tehnologija, slab material, ki ga dobimo za predelavo, iz katerega pa ni mogoče narediti prvovrstnih izdelkov. Težke in zdravju škodljive okolščine v katerih delamo, pa so še hrupek, ki ga povzroča zastareli stroji, olje, ki izpareva v zraku, preprih, ročno dviganje in premikanje težkih kolobarjev. Poleg vsega pa je ne-

primeren tudi prostor oziroma tla, kjer delo opravljamo, saj so popolnoma neravna. Soglasno zahtevamo dodatek za otežkočeno delo, ki pa ni končna rešitev. To so pogoji, ki pri prekatizaciji niso bili upoštevani. Zahtevamo osebni dohodek, ki nam bo omogočal normalno življenje, ne pa na robu socialnega minimuma. Povprečje železarne je sicer solidno, le-tega pa mi ne dosegamo. Primer: Vi, z vašimi osebnimi dohodki si lahko privoščite vsak dan meso, mi z našimi nizkimi osebnimi dohodki pa le zelje — povprečje tega pa je segodinj — kar ugodno. Večkrat smo se s tem problemom obrnili na vodstvo HVJ, vendar neuspešno. Vodja TOZD nas je vedno odpravil z odgovorom: »Pa pojdite delat drugam ali na izmensko delo.« Čeprav vemo, da nas vse skupaj pesti isti problem: nizki osebni dohodki in nizke premije. Vsem nam je tudi znano, da je prav vodja oviral odhod nekaterih sodelavcev v druge TOZD. Že leta opazamo, da se naši pogoji dela slabšajo namesto izboljšujejo, s tem pa tudi osebni dohodki. Vodilni ne reagirajo na naše težave in pritožbe. Smatramo, da je tu nekaj narobe z vodstvom HVJ, v katerega pa nimamo več zaupanja. Prodajali so stare stroje, za nabavo novih strojev HVJ pa ni denarja. Adjusterji HVJ zahtevamo otežkočeni dodatek na zelo težko fizično delo, da si naša delovna mesta ogleda in oceni zdravstvena služba. Večkrat so HVJ že obiskali, vendar do sedaj v adjusterji še niso bili, saj naši vodilni naredijo kar mimohod okoli dveh, treh strojev, ki delajo več ali manj samodejno, ne pa okoli delovnih mest, ki so fizične narave. Če bi se vse to dogajalo še v bodoče, zahtevamo odstop vodilnih HVJ in njihovo zamenjavo s sposobnejšimi. Reklamacije: smatramo, da reklamacijam, ki jih pripisujemo obratu HVJ, nismo vedno krivci sami, kot nas obtožujejo vodilni. Od luženja, dobave materiala iz štetila, napadni podatki, vse to pripisujemo slabi organizaciji dela na čelu z vodilnim TOZD. Poškodbe materiala med transportiranjem. Sledijo ponovno adjustiranje in embalaranje brez dodatnega plačila, poleg rednega dela. To se dogaja pogosto. Valjavci: iz slabega materiala, ki ga dobimo, ne moremo narediti dobrega, kot od nas zahtevajo vodilni HVJ. Kadar plan ni izpolnjen, razumevamo, da so tudi osebni dohodki slabši, smatramo pa, če plan presežemo, bi morali biti bolje nagajeni. Ko smo povprašali vodjo TOZD o tem, je rekel, da to ni nič... To je vse eno. Isto se dogaja z odstotki na preseženo normo, ki gredo po obrazih. Vse to skuha vodstvo naše HVJ. Ovijalke HVT: v adjusterji HVB imajo z boljšimi pogoji dela tudi boljše nagajevanje. Delo prvega adjusterja na Beli je izenačeno z našim delom, z razliko, da je njihovo delovno mesto ovrednoteno z osmo kategorijo, naše pa s šesto kategorijo s težjimi fizičnimi deli. Vsi imajo 100 % premije, me in tehtalec pa le 80 % premije. Ovijalke in etiketirka smatramo, da nam pripada osma kategorija — glede na otežkočene in primitivne pogoje dela. V slučaju, da mora katera od delavk oditi zaradi sebe ali nege otroka v bolnišnico, delamo v zmanjšanem številu delavk isto delo brez nadomestnih ur, ker le-te vodstvo ne dovoli, vendar smatramo, da so do le-teh upravičeni samo oni.« Na koncu natipkanega teksta je s črnimlo pripisano: »Vsak mesec zahtevamo sestanek delovne skupine, ki so bili do sedaj bolj poredko.«

Po neformalnem kanalu je do nas prišla tudi peticija s sedemnajstimi podpisi delavcev delovne skupine avtomobilski prevoz, sicer naslovljena na konferenco osnovnih organizacij sindikata in na druge družbenopolitične organizacije v Železarni. Ker ni naslovljena na nas, je ne bomo povzemali, kaže

pa, milo rečeno, da hude motnje v medsebojnih, še posebej v samoupravnih odnosih, saj, kot pravijo, »ne moremo nič do seči v našem obratu, niti v vodstvu, niti v osnovni organizaciji sindikata«.

Na področju samoupravljanja bo vsekakor treba še trd delati. Seveda pa dela, ki ga bo potrebno opraviti, ne more opraviti posameznik ali skupina delavcev.

Sicer pa dovolj o tem. Vrnimo se k zapisnikom SDS — OBRATA HLADNA VALJARNA BELA. SDS lužnica daje povratnemu informiranju slabo oceno. Navajajo tale primer: »Kje je odgovor sindikata (spor: KST — sodišče združenega dela o prekatizaciji)? Na spisku, ki se nanaša na subvencioniranje stanarin, pa je po njihovem mnenju mnogo imen, ki d subvencij niso upravičena. SDS lužnica + priprava vlozk, meni, da je gospodarski načrt mogoče uresničiti s pravočasno so oskrbo z boljšimi vložkom (kvaliteta pada) in uspešnejšim vzdrževanjem. Informacije o inovacijah v Železarni ocenjuje za zelo površne. Opozarjajo tudi, da je na CBL liniji treba narediti pomik zaboja za odrezke. SDS lužnica + priprava vloka 3 opozarja, da še ni rešeno vprašanje sanitarnih na CBL. Po razno pa so imeli več pripomb v zvezi s sistemom dela 4 + 1. Zanimajo jih, kako bo z vložkom. Ali ga bo zadosti za delo ob sobah in nedeljah oziroma, če ga med tednom ne bo primanjlo? Ne vedo tudi, kako bo tekel transport v HVJ, ki ga bo precej, in se vprašujejo, če ne bi bilo boljše prej poskusiti z drugimi variantami (ažurnejše vzdrževanje, delo na PS itd.). Sistem 4 + 1 naj bi bil zadnja varianta. Vprašujejo tudi, zakaj je kvaliteta vložka vedno slabša. Tudi SDS lužnica 1 ocenjuje, da je informiranje »bolj slabo«. Prav tako imajo pripombe na subvencioniranje stanarin občanov. Pravijo, da se v seznanjenosti je bil objavljen v Železarni, pojavljajo delavci, ki ne izpolnjujejo pogojev, na primer: samostojni obrtnik, občan, ki gradi hišo, da o tistih z lastnim avtomobilom ali garažo ne govorimo. Po njihovi oceni bi bilo treba pogoje ponovno preveriti in objaviti nov seznam pravih upravičencev. Za sanitarnije v žarilnici, do katerih so končno le prišli, pa že zahtevajo popravilo. Pritožujejo se tudi, da na nočni izmeni vse prevečkrat ne dobijo toplega obroka. Vprašujejo tudi, kaj je z zaščitnimi sredstvi za delavce, ki imajo opraviti z Degresimatom. SDS lužnica 1 meni, da bi morala biti obravnava gospodarskega načrta dva meseca prej in postavljena bolj realno. Dalje, da imajo že v prvih dveh mesecih toliko izpada zaradi pomanjkanja vložka, da tega do konca leta ni mogoče nadoknaditi. Načrtovale letne proizvodnje naj bi že enkrat resnično uresničili cilje, ki so si jih zadali. Tudi v zvezi s komunalno-cestno skupnostjo je bilo izrečenih več pripomb. Zanimajo jih, kolikokrat se bo spreminjalo nazive, do kakšnih izboljšav bo prišlo v občini pri preimenovanju in kakaj so ceste (če jih še lahko tako imenujemo) tako slabo urejene. V zvezi z oceno samoupravnega komuniciranja so izrazili željo, da naj bi sindikat bolj zastopal interese delavcev ter se potoeval za njihove pravice. Ogorčeni so tudi zaradi dodelitve zaščitnih sredstev. Žarilce CRNO in SA prenesena odločitev, da ne dobijo sraja in nogavic, pa tudi 6 kos mila na mesec ne zadostuje (»Eno milo je vsekakor premalo tudi za tiste, ki se v Železarni umivajo enkrat na mesec«). Predlagali so tudi spremembo normativa v žarilnici.

(se nadaljuje)
Center za samoupravljanje in informiranje — Božidar Lakota

Mladi

V dru
Železarne

Predsed

se je sest
kjer sem
operativn
secu. Preg
stva v obd
ma in se p
ga vključ
membah
Dva mlad
seminarja
amandma
mladinec
vodij cen
dinsko del
hinju.

Komisij

nje se je
smo obra
sov, delo
matiko. U

Te dru
vne usme
pravnik i
novinarst
svojih šte
sodobni d
ne in eko
1979. str.

V sodn
vrsti dru
— mob
nem pro
— mig
skem pro
Najpog
nje iz vas
mednaro
novani »
njaki odu
kraje. Po
gracije
rane. Pr
ko formu
migracij
je neorg
težav ti
grantov.
problem
saj zara
jezikaj),
zumov, l
mu migr
nih) sku
di prema
naša drž
tujini, t
co zelo s
Ločim
je. Dan
časnosti

Slavlj

Joco
graje

Preše

Kot
la, de
njemu
Osebn
z umet
kovanj
S fot
1954 n
na me
je prer
ter. So
vplja n
je prej
fotogra
»Le
ganiza
ni. Me
Miro H
čerkov
Sko
iz foto
prve n

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Mladi v februarju

V drugi polovici februarja se je še enkrat sestalo predsedstvo KS ZSMS Železarne, komisija za kulturo in dva aktiva.

Predsedstvo KS ZSMS Železarne se je sestalo na svoji 10. redni seji, kjer smo se dogovorili o izvajanju operativnih nalog v naslednjem mesecu. Pregledali smo delo predsedstva v obdobju med obema sestankoma in se pogovorili o smislu aktivnega vključevanja v razprave o spremembah ustavnih amandmajev. Dva mladinci sta se udeležila tudi seminarja o spremembah ustavnih amandmajev, ki je bil v Bohinju; en mladinec pa se je udeležil seminarja vodij centrov za prostovoljno mladinsko delo, ki je bil prav tako v Bohinju.

Komisija za kulturo in sodelovanje se je sestala na svoji 5. seji, kjer smo obravnavali organizacije plesov, delo komisije in tekočo problematiko. Ugotovili smo, da ni uresni-

čen sklep komisije glede sodelovanja s karavli jesejskega območja in vojnima poštaba Bohinjska Bela in Radovljica. Sklenili smo, da bomo v prihodnjih mesecih temu posvetili večjo pozornost in da bomo te karavle obiskali.

V aktivu ZSMS Valjarna bluming štel se je sestala delovna skupina, ki ima nalogo, da do konca meseca marca pripravi predlog novega vodstva mladinskega aktiva Valjarna bluming štel.

Prvič se je sestalo tudi predsedstvo aktiva ZSMS Valjarna žice in profilov, kjer so izvolili novo predsedstvo aktiva. Predsednik je Živko Sučur. V nadaljevanju sestanka so se pogovarjali o aktivnosti mladih v tem obratu.

Đ.Č.

Problemi migracij v sodobni družbi

Te dni nas je, dijake tretjega in četrtega letnika družboslovno-jezikoslovne usmeritve na CSUI, obiskal prof. Peter Klinar. Profesor je diplomirani pravnik in je redni predavatelj na fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo v Ljubljani. Tam poučuje predmet Obča sociologija in v sklopu svojih številnih socioloških raziskav je raziskoval tudi probleme migracij v sodobni družbi (lat. migrare — seliti; pojav, ko človek hkrati pretrga družbene in ekonomske vezi z okoljem; leksikon Cankarjeve založbe, Družboslovje 1979, str. 257).

V sodobnem svetu poznamo dve vrsti družbenega gibanja:

- mobilnost (premik v družbenem prostoru)
- migracija (premik v geografskem prostoru).

Najpogostejše migracije so notranje iz vasi v mesto in obratno, potem mednarodne migracije ter takoimenovani »beg možganov«, ko strokovnjaki odhajajo iz nerazvitih v razvite kraje. Pomembno je tudi, ali so migracije organizirane ali neorganizirane. Problem organiziranosti je tako formuliran, da je v korist razvitih migracijskih področij. Če so migracije neorganizirane, prihaja do velikih težav tistih, ki se selijo, torej migrantov. Tu je prisoten predvsem problem informiranosti migrantov, saj zaradi njihovega »znanja« (npr. jezika), prihaja do številnih nesporazumov, ki največkrat škodijo samemu migrantu. V etničnih (narodnostnih) skupinah migrantov je ponavadi premalo izobražencev. Konkretno naša država ima premalo institucij v tujini, tako da so stiki med inteligenco zelo slabotni.

Ločimo začasne in trajne migracije. Danes je kriza podrla pojem začasnosti. Ideja o začasni in prosto-

voljni migraciji je padla. Klasične emigracijske (emigracija — odselitev) dežele pa so postale že kar imigracijske (imigracija — priselitev).

Najznačilnejša motiva migracij sta ekonomski in politični, vendar pri ekonomskih migracijah pogostokrat nad samo ekonomsko potrebo prevladajo čustva. Prisotni so dolgotrajni procesi adaptacije (prilagoditve) in asimilacije (asimilacija) (lat) proces, ki zajema posameznike ali skupine v nacionalno in kulturno tuje okolje, med katerim se leta vključujejo v sistem družbenih odnosov tega, zanje novega in tujega okolja; leksikon Cankarjeve založbe Družboslovje 1979, str. 21), ki so mnogokrat izjemno težki. Migracije se stalno spreminjajo, saj jih je evropska in svetovna kriza popolnoma preoblikovala. Kljub temu pojavu pa imajo migracije dve bistveni značilnosti, ki se ne spreminjata:

— Vsi se morajo enakopravno vključevati v okolje s tem da lastnih karakteristik ne izgubijo.

— Migracije so tipična značilnost moderne dobe.

Siniša Urošević

Na rojstnem dnevu Pionirskega lista

Danes je 40. rojstni dan Pionirskega lista (PIL). S sošolcem Janezom in z mentorico vesele šole, tov. Ferjanovo, se odpravljamo v Ljubljano. V okrogli dvorani Cankarjevega doma bo proslava ob rojstnem dnevu, pravzaprav bo to nekakšen PIL-ov slavnostni žur.

Že ob vходу nas zasujejo z bombami, zvečnimi gumiji in sponkami. S polnimi žepi sladkarij se prebijemo do praznih sedežev. Dvorana ni niti prepolna niti na pol prazna. Ravno prav nas je za tisto pravo vzdušje. Naenkrat se ugasnejo luči. Nekje z vrha se zaslišita glasova Blažke in Roka. Glasova prihajata vedno bliže, pa tudi luč postaja vedno svetlejša. Blažka in Rok se pogovarjata o tem, kdo je pravzaprav pesnik in kakšni so ustvarjalni občutki. Toda med povabljenimi je tudi precej pisateljev, pesnikov in ilustratorjev, ki jima z odlomki iz svojih del pomagajo rešiti ta problem. In kaj mislite, kdo je na proslavi poskrbel za smeh? Seveda, to je bil slavni periskopovski Jos, ki smo se mu nasmejali na video platnu. Tokrat mu je pri vragolijah v tiskarni pomagal Pepe Napak, tako da si večje zmešnjave, kot sta jo ustvarila tadva, ne morete predstavljati. Ko sta se naveličala direndaja na platnu, pa sta nas obiskala še v dvorani. Po končani proslavi smo skupaj odšli na torto, ki ne sme manjkati pri nobenem rojstnem dnevu, posebej pa ne na PIL-ovem. Toda čakala nas ni le torta, mize so se skoraj upogibale pod pladnji z rezki in francosko solato, pod raznimi sladkami, piškoti in pižajo. Še večja gneča kot okoli miz pa je bila okoli Josa, Blažke in Roka. Z vseh strani so se k njima stegovali roke in prosile za avtogram. Priznati moram, da so ustregli prav vsem, čeprav jim je grozila nevarnost, da jim zaradi tolikih podpisov odpadejo roke.

Nasploh je bi ta PIL-ov žur ob 40. rojstnem dnevu super in želim si, da bi skupaj s to revijo in z vsemi zagrizenimi pilovci doživeli še najmanj sto takih obletnic.

Barbara Kelbl, 8. b
OŠ Bled

Moja mamica Opis

Moji mamici je ime Barbara. Preden se je poročila, se je pisala Perjevič. Je visoka in vitka. Lase ima črne, oči ima rjave in kadar gremo ven se naliči. Rada nosi krilo in hlače. Rada plete in kadi. Nerada vidi, da prinesem slabo oceno in da se pretepam. Vesela je, kadar gremo k hiši, da vidi mucka, ki mu je ime Miki.

Rada jo imam zato, ker mi pomaga pri učenju in mi splete, kar si želim.

Tanja Vogelnik, 2. d
OŠ Tone Čufar

PRIPRAVLJENOST

JE VEDNO BOLJŠA KAKOR GOLO PRIČAKOVANJE

(TITO)

Vojna kirurgija

Anestezija (omrtvičenje — brezčutnost) v vojni

Naloga anestezije v vojni je, da omogoči kirurško obdelavo, pa tudi najbolj zahtevno ter s tem ohrani prizadetega po operaciji pri življenju. Danes še ne obstoja idealno sredstvo za doseg brezčutja, niti ne poznamo najboljših metode za doseg le-te. Splošna brezčutnost nastopi z delovanjem anestetikov (sredstev za doseg brezčutnosti) na centralni živčni sistem. S tem dosežemo izgubo zavesti ob depresiji čutnih (senzornih) elementov. Anestetična sredstva vnašamo v organizem z inhalacijo (vdihavanjem), v žilo, podkožno in medmišično. V vojnih razmerah bo najbolj pogost inhalacijski način. Splošna anestezija omogoča neškodljiv učinek prizadetemu, čimprejšnjo doseg brezčutnega stanja in sprostitev poškodovanega. Po kirurškem posegu pa naj se anesteziranec čimprej »prebudi« in hitro okreva brez stranskih učinkov. Sredstva inhalacijske anestezije prihajajo v organizem in ga zapuščajo skozi dihalne poti. Iz pljučnih mehurčkov prehajajo v krvni obtok, kri jih raznosi do tkiv in centralnega sistema. Hitrost nastanka brezčutnosti (anestezije) je odvisna od frekvence in globine dihanja, od propustnosti pljuč, od hitrosti pljučne cirkulacije in delnega pritiska anestetika v mehurčkih in krvi, odnosno v krvi in tkivih.

Klasični anestetik je eter, ki se bo v vojni uporabljal povsod. Z njim dosežemo vse stopnje anestezije.

Opeklina

Najtežje vprašanje sanitetnih služb vseh armad je prav gotovo oskrba opeklin v vojni. Zamislimo si množične opeklina, ki bi nastopile ob eksploziji samo ene samcate jedrske bombe. Že v mirnem času je dovolj opeklin, ki nastopajo v industriji. Njih oskrba je izredno zahtevna.

Foto klub A. Prešern Jesenice,
Klub mladih tehnikov CSUI Jesenice in
OK ZSMS Jesenice

organizirajo v počastitev 50 - letnice delovanja srednje šole (CSUI) na Jesenicah

Občinsko mladinsko foto razstavo

Razstava bo od 28. oktobra do 9. novembra 1988 v salonu DOLIK na Jesenicah.

Tema razstave je svobodna.

Razstave se lahko udeležijo mladi iz jesejske občine, ki lahko razstavljajo v dveh starostnih skupinah:

- A 14 — 19 let
- B 20 — 27 let

Vsak avtor lahko predloži največ 8 fotografij. Velikost fotografij (črno-belih ali barvnih) je lahko od formata 18x24 do formata 30x40. Fotografije 18x24 so lahko nalepljene na tanko podlago.

Na hrbtni strani fotografije naj bodo podatki: ime in priimek avtorja, naslov fotografije ter skupina (A oziroma B).

Fotografije bo za razstavo odbrala 3 - članska žirija, ki bo podelila priznanja za posamezne fotografije in kolekcije (3 fotografije).

Fotografije pošljite do 17. oktobra 1988 na naslov: Klub mladih tehnikov, Center srednjega usmerjenega izobraževanja, tov. Tomo Gerbec, Bratov Rupar 2, 64270 Jesenice.

Pripravljalni odbor

Slavko Tarman

Portreti slovenskih mojstrov fotografije

17

Joco Žnidaršič — prvi nagrajenec s Prešernovo nagrado

Prešernova nagrada — Priznanje slovenski fotografiji

Kot je Žnidaršič, poklicni fotoreporter Dela, dejal, je ta dodelitev priznanja ne samo njemu osebno, temveč slovenski fotografiji. Osebo se bavi z reportersko in poleg tega še z umetniško fotografijo in s fotografskim oblikovanjem.

S fotografijo se je pričel ukvarjati že v letu 1954 na gimnaziji v Celju. Potem se je vpisal na medicinsko fakulteto. Toda fotografija ga je premamila in postal je poklicni fotoreporter. Sodeloval je pri reviji Tribuna in razstavljal na domačih in tujih razstavah. Leta 1960 je prejel prvo nagrado na razstavi študentske fotografije.

»Leta 1961 smo ustanovili študentsko organizacijo Ljudske tehnike (SOLT) v Ljubljani. Med ustanovitelji smo bili Kerbler, jaz in Miro Hojnik.« Tako se spominja teh prvih začetkov Žnidaršič.

Skoraj vsi poklicni fotoreporterji izhajajo iz foto klubov. Leta 1972 je Žnidaršič prejel prve nagrade na zveznih, republiških in med-

narodnih razstavah. Poleg rednega dela je stalno sodeloval na vseh razstavah. Kot poklicni fotoreporter je včlanjen v Foto zvezi Jugoslavije.

Tradicijo slovenske klasične fotografije so po letu 1955 zamenjali novi tokovi

Do avtorjev, ki so do tedaj uspešno razvijali slovensko fotografijo (posebej Slavko Smolej, Kocjančič, Pfajfer, Simončič) je tedaj prodril nov val fotografskega pristopa. Klasična fotografija s poetičnim sporočilom, npr. Smolejeva Jeklena pločevina, Kocjančičeve Ribe, Simončičev Sestanek, Pfajferjeve Soline, Kološino Nedeljsko popoldne, Škerlepova Zimska pravljica, je razmeroma dolgo časa dosegala izjemne uspehe. Tedaj je nastopil nov val s Kerblerjem, Peganom, Lešnikom, Čerletom, Smerketom in Tihcem na čelu.

Žnidaršič spaja vidno celoto in sporočilnost

Žnidaršičev pristop v fotografiji je popolnoma neodvisen. Gradi na elementih poklicne fotografije, na trenutkih doživetega in vsebinske. V vseh fotografijah je pristen likovno izrazni poudarek. Kot poklicni fotograf se trenut-

no odziva, ima odličen refleks in slike živijo. Črno beli opus je poln estetskih poudarkov, a trenutek doživlja je vedno v ospredju. Pravzaprav je Žnidaršič izjemen življenjski upodabljaev trenutnih, a pomembnih dogajanj. Njegove fotografije predstavljajo v celoti zgodovino. Dokumentarna vrednost je čista, prepričljiva in enkratna, pa naj prikazuje smrt, življenje, duševni nemir, lepoto ali nedotaknjeno naravo. Žnidaršič primerja vrednosti in poenostavlja vse za čim večjo izraznost same fotografije.

Je odličen športni zapisovalec dogajanj na tekmovališčih. Vedno primerja dosežene rezultate s težkim športnim življenjem. Čisto žensko lepoto primerja z materinstvom in fizičnim obstojem.

Za vsemi posnetimi trenutki je okrutna življenjska resnica

Kar zastane pred Žnidaršičevim objektivom, je čista življenjska resnica, nepolepšana, skoraj kruta. V njegovi fotomonografiji je avtorjev doprinos k skupnemu ustvarjanju slikovnega spomina za nas same in za svet, v katerem živimo. Tako Žnidaršič vzpostavlja pristen odnos zaokroženega vidnega sveta ter enakopraven duhovni stik z gledalcem. Lastne vtise združuje s poudarkom na dopolnilni in pomenski zvrsti reporterske dimenzije. S tem pa se je zapisal v vrsto nepozabnih slovenskih mojstrov fotografije.

Joco Žnidaršič

Prvi javni nastop mešanega mladinskega pevskega zbora CSUI Jesenice v Doliku

Ob otvoritvi letošnje samostojne razstave članic odseka za ročna dela pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice v počastitev 8. marca, ki je bila v razstavnem salonu Dolik na Jesenicah, je s krajšim koncertnim programom nastopil mešani mladinski pevski zbor Centra srednjega usmerjenega izobraževanja Jesenice, pod vodstvom Marka Petermana.

V polnem razstavnem salonu Dolik so se jeseniški ljubitelji kulturnih dogajanj seznanili z umetniško dejavnostjo — izdelavo gobelinov članic DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice. Od ustanovitve dalje članice redno vsako leto pripravljajo po strogi estetski izvirni selekciji razstavo v počastitev mednarodnega dneva žensk. Za letošnjo že šestnjesto razstavo so se članice pripravile zelo skrbno. Gobeline so izdelale po predlogah, ki so jih izdelali člani likovnega kluba Dolik Jesenice. Tako je za razstavo 23 članic izdelalo 37 gobelinov po predlogah dolikovcev, deset članic pa je po predhodnem izboru prispevalo gobeline, izdelane na imitiranih predlogah.

Letošnja tradicionalno razstavo so počastili tudi dijaki Centra srednjega usmerjenega izobraževanja Jesenice. Kot mešani mladinski pevski zbor so nastopili v kulturnem delu programa, pod vodstvom Marka Petermana. To je bil njihov prvi javni nastop na Jesenicah od ustanovitve v začetku tega šolskega leta. Do sedaj so nastopali le na internih šolskih prireditvah. Z obnovitvijo zbora se nadaljuje tradicija pevske dejavnosti srednješolcev na Jesenicah. Spomnimo se, da je na Jesenicah deloval zelo številčen in kvaliteten mešani mladinski zbor, ki smo ga imenovali »gimnazijski zbor«. Med ostalimi ga je vodil tudi jeseniški skladatelj in glasbeni pedagog, Janko Pribošič.

Obnovitev mešanega mladinskega pevskega zbora, ki je na koncertu v Doliku štel 22 pevki in pevcev, je razveseljiva in pomembna za kulturno življenje na Jesenicah. Razveseljiva zato, ker so mladi pokazali naklonjenost do take vrste glasbe, pomembna pa, ker obnavljanje zbora pomeni

popostritev zborovskega petja, ki je bilo nekdanje zelo pestro in kvalitetno.

Na tem prvem javnem nastopu so se predstavili s tremi pesmimi: Venite rožice moje, Nabuko in Planinska, ob klavirski spremljavi. To, da za začetek pojejo ob klavirski spremljavi, ni slabo. Verjetno jih njihov zborovodja želi sprostiti. Če pa so njihove želje po lepem in kvalitetnem petju večje, potem se morajo navaditi na petje brez stalne klavirske spremljave. To, kar so prikazali na prvem javnem nastopu v razstavnem salonu Dolik, je obetavno. Živa prisotnost pevske zagnanosti, prostovoljnega dela in žrtvovanje prostega časa, so že dali prve sadove, nadarjenost pa mora biti postopoma usposobljena. Za to zadnje pa je potrebno veliko sistematičnega in strokovnega dela, potrpljenja in nenehne ljubavni do petja. Petje zahteva »celega človeka«, tega naj bi se mladi pevci zavedali na začetku njihove pevske poti. Tudi programska opredelitev je potrebna. Za začetek naj bi izbirali primerne skladbe. Stari ljudski rek pravi, da se tudi počasi daleč pride. Na tej poti pa je njihov prvi zborovski šopek bil prijetna čestitka za 8. marec, ki je bila sprejeta topla in s simpatijami.

Zborovodja Marko Peterman je še nepoznan jeseniški glasbeni javnosti. V vsakem pogledu pa je spoštovanja vreden, ker se je pogumno lotil dela, za katerega do sedaj na Jesenicah ni bilo posebnega interesa. Prav bi bilo, da ustanovljeni mešani mladinski pevski zbor CSUI Jesenice dobi vso strokovno in organizacijsko pomoč ZKO Jesenice in vseh drugih glasbenih krogov, predvsem pa vodstva CSUI Jesenice.

Franjo Ropret

Ne moremo? Ne znamo! Nočemo!

Pa smo ga dočakali tudi na Jesenicah. Socialističnega kulaka — film, ki so ga posneli po gledališki uspešnici Toneta Partliča Naš ata socialistični kulak. Slovenski film, ki res nima nominacije za Oskarja, je pa zabaven, imenitno posnet, prekleto aktualen za današnji čas in z imenitno igralsko zasedbo.

Vendar pa... no zdaj smo pa tam. Domači filmi nimajo obiskovalcev, domači filmovi se nam ne spleče vrtni in še in še in še in še in ugotavljanj »filmskih strokovnjakov«. Res smo Slovenci nemogoč narod, slovenskega filma ne maramo, nočemo napolniti kino dvorane in s tem pomagati Kino podjetju do boljšega kosa kruha. Ali pa je resnica drugačnejša? Mogoče ima Kino podjetje že tako velik in dober kos kruha, da mu boljšega ni treba in dobro živi tudi od na pol praznih dvoran? Kdo ve?

Imenitna igralska imena Socialističnega kulaka — Polde Bibič, Milena Zupančič, Ivo Ban — bi prav gotovo pritegnila marsikoga v filmski hram, če bi vedel, da bodo ta film predvajali na Jesenicah. Zraven teh imenitnih imen se pojavi še eno ime — Urška Hlebec, domačinka, igralka domačega gledališča. Toda to ljudi, ki imajo škarje in platno v filmski dejavnosti na Jesenicah čisto nič ne briga. Kaj pa je to takega, če igra v »nekem slovenskem« filmu naš človek, naša igralka, ki je zrasla in okusila čar igre na domačem odru? Reklamo za boljši obisk bomo z veseljem naredili, ko bo gostoval na Jesenicah Šaban Šaulić ali pa Lepa Brena, domačega filma pa tako in tako ne bo nihče gledal.

Ali bi bilo res tako težko nalepiti nekaj plakatov po mestu, ki bi nam, domačinom, povedali, da si lahko ogledamo filmsko predstavo v domačo igralko v eni izmed vidnejših vlog? Vse kaže, da je to neizvedljivo! Ko smo pred leti v našem kinematografu lahko gledali drug slovenski film čas brez pravljice, kjer je »slu-

čajno« tudi domačinka Bernarda Gašperšič igrala glavno vlogo, smo si predstavo ogledali le tisti, ki smo slučajno v programu zagledali naslov. Premiere naj le delajo v Ljubljani, Celju, Mariboru, Gorici — na Jesenicah tega ne bomo počeli, pa če so vsi igralci naši. Kaj ga veš, vruga, mogoče bodo pa tako slabo igrali, da nas bo sram! Kdo ve!

Pa še nekaj! Kakšne strašne denarje dajemo in bomo še dajali za stavbo, ki naj bi bila »kulturni hram« Jesenic, smo že večkrat slišali na raznih sestankih, konferencah in tudi v dnevnem časopisu. Imamo stavbo, imamo dvorano, za katero se je izkazalo, da je lahko le kino dvorana in nič drugega, toda če bi vsaj film znali ali hoteli vrteti tako, kot se to dela. Pa nočemo! Ali pa ne znamo! Nisem strokovnjak za take stvari, vendar v razgovoru z ljudmi, ki gledajo filme v Ljubljani in drugih krajih po Sloveniji, mi je postalo jasno, da tisti preskoki v kadrih filma (en prizor se še ne konča, ko zašumi, malo zapraska in začne se prizor s popolnoma drugo temo) niso stvar tistih, ki so film delali, ampak tistih, ki nočejo ali ne znajo normalno menjati filmski kolot.

Kaj pa je to takega, če gledalec za tistih »borih« dvesto starih jurjev ne vidi člega filma. Naj bo srečen, da sedi v vroči, neprežračen dvorani, gleda tako predvajanje filma, ki ga lahko označimo z besedami »če uspe — uspe«. Zraven pa gleda osebe, ki mu že na obrazu lahko bere — kaj hudiča pa silite noter, mi bomo živel (dobro) tudi brez vas.

(VS)

Idejnopolično delovanje zveze komunistov v krajevnih skupnostih

Na podlagi zapisov o programsko - volilnih konferencah osnovnih organizacij zveze komunistov v krajevnih skupnostih lahko oblikujemo spoznanje tudi o tem, da se zveza komunistov še ni dovolj uveljavila kot idejnopolitična sila v delovanju socialistične samoupravne demokracije v krajevnih skupnostih.

Nadaljnje razvijanje in izpopolnjevanje sistema socialistične samoupravne demokracije v združenem delu krajevnih skupnostih in v naši družbi kot celoti pogojuje tudi preoblikovanje vloge zveze komunistov. Prenova vloge in načina delovanja zveze komunistov se mora pokazati v prehodu iz politične v idejnopolitično vlogo in v demokratični način delovanja. To neposredno in konkretno pomeni, da mora biti zagotovljena nadaljnja demokratizacija oblik organiziranja in delovanja komunistov v zvezi komunistov. Sočasno pa mora zveza komunistov idejnopolitično in demokratično delovati v celotnem sistemu socialistične samoupravne demokracije. Značilni atributi uresničevanja idejnopolitične vloge in demokratičnega načina delovanja zveze komunistov so lahko predvsem naslednji:

1. Ideološkopolitična oziroma idejnopolitična vloga zveze komunistov se kaže v tem, da anticipira in zasleduje dolgoročne oz. zgodovinske interese delavskega razreda. Pri tem ne more pozabljati na zagotavljanje dialektične enotnosti pri usklajevanju in uresničevanju dolgoročnih in neposrednih interesov delavskega razreda. Ti so povezani s sedanjostjo in vsebino ekonomskega, političnega in družbenega razvoja naše socialistične samoupravne družbe. To spoznanje zahteva, da je teoretična in praktična dejavnost zveze komunistov povezana s spoznanjem sedanje proizvodne in družbene prakse kot tudi z ustvarjanjem nove in višje razvojne stopnje prakse.

Neposredne politične izkušnje dokazujejo, da ni vedno in povsod v zvezi komunistov takšne dialektične miselnosti, ki bi omogočala kreativno povezovanje in uresničevanje teorije in prakse kot tudi neposrednih interesov z dolgoročnimi interesi in cilji delavskega razreda in zveze komunistov. Zato je v tem času toliko bolj potrebno osveščanje članov zveze komunistov, da bi lažje, konkretno in celovito uresničevali idejnopolitično vlogo in demokratični način delovanja zveze komunistov v sistemu socialistične samoupravne demokracije.

V tem kontekstu je potrebno omeniti ekonomsko funkcijo kot sestavni ideološkopolitične vloge zveze komunistov, ki je povezana z marksistično, znanstveno in politično doktrino. Uresničevanje ekonomske funkcije zveze komunistov se mora izražati tudi v vgrajevanju dejavnosti članov zveze komunistov v organizirano delovanje delovnih ljudi in občanov pri obnavljanju in razširjanju materialne osnove dela in družbenega življenja. V tem smislu je popolnoma razumljivo, da mora imeti zveza komunistov izdelan koncept o bistvenih idejnopolitičnih vprašanih gospodarskega pa tudi političnega in samoupravnega razvoja naše družbe. To je posebno pomembno, ker je zveza komunistov doslej obravnavala bolj sekundarne probleme in manj bistvene in obče o družbenem napredku. Tako lahko zveza komunistov vpliva na osveščanje, razumevanje in ustvarjanje aktivnega odnosa komunistov kot tudi drugih delovnih ljudi in občanov do aktualnega in akutnega gospodarskega problema kot je npr. inflacija.

V splošni povezanosti in medsebojnem učinkovanju pojavov v gospodarski dejavnosti ima med vrstami inflacij (strukturna, anticipirana in inflacija povpraševanja) posebno mesto strokovna inflacija. Res je, da pri nekaterih vidikih zmanjševanja stroškov na enoto proizvodnje lahko sodeluje skoraj vsak in skoraj vsi delovni ljudje in občani. To pa pomeni, da s svojo dejavnostjo vplivajo na zmanjševanje stroškov pri izdelavi izdelkov, nujenja storitev, izvajanja naložb itn., kar naj bi med drugim vplivalo na oblikovanje realnih cen izdelkov in storitev. S tem bi lahko vplivali na splošno zmanjševanje različnih stroškov in stroškovne inflacije.

V času ekonomske krize in ko je potrebno zagotoviti pospešen tehnološki in tehnični razvoj za okrepitev materialne osnove dela in družbenega življenja, je toliko bolj pomembno, da zveza komunistov bolj izrazi uresničujočo ekonomsko funkcijo kot sestavino svoje ideološkopolitične vloge.

2. Spodbujanje, usmerjanje in integrativnost je prav gotovo način iz-

ražanja idejnopolitične vloge in demokratičnega delovanja zveze komunistov kot organizirane sile samoupravne demokracije. To se mora pokazati v oblikovanju individualne in družbene zavesti, razvijanju družbenopolitičnih akcij kot tudi v zagotavljanju idejnopolitične in akcijske enotnosti zveze komunistov.

3. Metode delovanja zveze komunistov morajo biti v skladu z njeno idejnopolitično vlogo in delovanjem znotraj sistema socialistične samoupravne demokracije. Zato mora zveza komunistov razvijati tiste načine delovanja, ki uveljavljajo socialistično demokratičnost in humanizem socializma. Prav tu nastaja potreba po radikalni spremembi v načinu delovanja oziroma uresničevanja vloge zveze komunistov. Zveza komunistov in njeni člani ne morejo več nastopati z močjo funkcije, marveč z močjo znanja, zavesti in vsestranske aktivnosti.

Takšen poskus pristopa opisa udejnjanja vloge zveze komunistov, ki mora biti vse manj politična in vse bolj idejnopolitična, lahko predstavlja tudi izhodišče za prikaz urejene delovanja zveze komunistov, prizadevanje za takšen razvoj graditve enotnosti oblasti delovnih ljudi in občanov, ki bo vključevala združeno delo materialne proizvodnje in druga področja družbenega življenja. Obstoje in razvoj samoupravne demokracije v združenem delu je pogoj za uresničevanje samoupravljanja v krajevnih skupnostih in v celotni družbi. V tem smislu je potrebno krajevno skupnost dograjevati kot sestavni del združenega dela materialne proizvodnje in družbenih dejavnosti ter kot integrativni del družbenopolitične skupnosti (občina) in celotnega političnega sistema socialističnega samoupravljanja.

Da bi lahko zveza komunistov uresničevala svojo idejnopolitično vlogo v krajevnih skupnostih, mora predvsem zagotoviti:

a) Organizacijsko in integrativno delovanje zveze komunistov, ki bo zagotovilo vzgledno delovanje vseh članov zveze komunistov tako znotraj določene organizacijske oblike organiziranja zveze komunistov kot tudi izven nje v sistemu samoupravne demokracije v krajevnih skupnostih. V tem kontekstu mora priti do izraza integralno povezovanje in delovanje članov zveze komunistov, ki živijo v krajevnih skupnostih. To pomeni, da morajo v oblikih samoupravnega in družbenopolitičnega delovanja v krajevnih skupnostih aktivno delovati tudi člani zveze komunistov, ki so organizirani v zvezi komunistov v združenem delu in v drugih samoupravnih skupnostih. V tem smislu je potrebno oblikovati ustrezne oblike za uresničevanje usmerjalne in idejnopolitične vloge vseh članov, ki živijo v krajevnih skupnostih.

Seveda pa je eden izmed pogojev uresničevanja vzglednega in aktivnega delovanja vseh članov zveze komunistov zagotavljanje idejne enotnosti in nove kohezije, nastale na podlagi spremenjenih odnosov v zvezi komunistov. Vse to bo lahko vplivalo na dvigovanje ugleda in avtoritete zveze komunistov, ki se mora uveljaviti, kot pravi Edvard Kardelj, tudi kot organizirana sila samoupravne demokracije in faktor socialistične zavesti delovnih ljudi in občanov. Takšno uresničevanje vloge zveze komunistov pogojuje spremenjeni način delovanja tako vodstev kakor tudi članov zveze komunistov.

b) Uresničevanje delovanja zveze komunistov v SZDL kot demokratični zvezi vseh delovnih ljudi in občanov ter njihovih organiziranih asociacij. Ni treba posebej omenjati posebnosti vloge in nalog subjektivnih sil, ki delujejo v demokratični zvezi SZDL. Vse organizirane asociacije SZDL sprejemajo socializem in socialistično samoupravljanje kot cilj in naloge za svoje delovanje.

V tem času sta temeljni nalogi teh organiziranih političnih sil ustrezno prizadevanje in zagotavljanje pospešenega družbenoekonomskega razvoja, večje gospodarske uspešnosti, demokratičnosti ter uresničevanja različnih oblik odgovornosti in zakonitosti. Vse to lahko prispeva k večji uspešnosti in učinkovitosti delovanja ekonomskega in političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Ta vprašanja in probleme v razvoju naše socialistične samoupravne družbe mora upoštevati tudi zve-

za komunistov kot idejno monolitna organizacija. Le - ta pa v vseh socialnih okoljih ali krajevnih skupnostih ni ustrezno dejavna v SZDL in v njenih organiziranih asociacijah. To velja tako za posameznike ali člane zveze komunistov, vodstva in organizacije zveze komunistov oziroma zveze komunistov kot celoto.

Pri zagotavljanju demokratične koordinacije ter usmerjanja in uresničevanju skupnih nalog in družbenopolitičnih akcij, lahko zveza komunistov potrdi idejnopolitično vlogo in demokratični način delovanja ne samo v SZDL temveč tudi v celotnem sistemu socialistične samoupravne demokracije.

Posebnost delovanja zveze komunistov v razmerah samoupravne demokracije je torej v tem, da deluje med delovnimi ljudmi in občani kot celota in z vsemi svojimi člani kot resnična vodilna idejnopolitična sila in avtoriteta. Če je zveza komunistov dejanski nosilec splošnega družbenega napredka, delovni ljudje in občani sprejemajo in uresničujejo politiko zveze komunistov kot svojo lastno politiko. Zmanjšani ugled in avtoriteta zveze komunistov se lahko dvigneta, če bo svojo idejnopolitično vlogo in delovanje usmerila v reševanje bistvenih vprašanj in problemov sedanjosti, kot so npr.:

- razvijanje naprednejšega načina proizvodnje, ki bo vključeval dosežke znanstveno - tehnološke revolucije ali dognanja sodobne znanosti, tehnologije in tehnike;
- reševanje aktualnih in akutnih vprašanj razvoja družbenoekonomskega razvoja, varstva družbenega premoženja, zakonitosti in odgovornosti ter zagotavljanje socialno - ekonomskega položaja in varstva delavcev;

- razvijanje ustreznega sistema ekonomske motivacije in stimulacije delavcev za delo in delitev po delu;

- preoblikovanje vrhnje družbene nadstavbe in njena prilagoditev materialni osnovi družbe;

- dosledno uresničevanje sprememb in dopolnitev zakona o združenem delu in ustave;

- uresničevanje družbeno dogovorjenih načel kadrovske politike itn.

Vse to je torej povezano z uresničevanjem ekonomske funkcije kot sestavine idejnopolitične vloge in demokratičnega načina delovanja zveze komunistov. V tej smeri mora in mora zveza komunistov potrjevati svojo avantgardnost in vzglednost idejnega in aktivnega delovanja ne samo v združenem delu, ampak tudi v krajevnih skupnostih. Sočasno mora zveza komunistov tudi reagirati na vse pojave in pritiske z desne in leve strani, ki slabijo prizadevanja pri iskanju najboljših poti in načinov reševanja in premagovanja težav in problemov v družbenoekonomskem in političnem razvoju naše socialistične samoupravne družbe.

c) Način delovanja zveze komunistov ali izbor metod in postopkov za uresničevanje idejnopolitične vloge in doseganja zaželenega družbenega vpliva se bo moral radikalno spremeniti in dopolniti. Mnogi člani zveze komunistov so, kar potrjujejo tudi programsko - volilne konference osnovnih organizacij zveze komunistov v krajevnih skupnostih, slabo pripravljeni in usposobljeni za uporabo in razvijanje novih metod idejnopolitičnega delovanja. V tem kontekstu gre za negovanje in uresničevanje metod dela, kot so npr.: idejni boj, boj mnenj, demokratični dialog itn. To pomeni, da se morajo uveljavljati drugačni postopki v delovanju članov zveze komunistov kot tudi njihovih vodstev. S tem je torej mogoče uresničevati ne samo idejnopolitično vlogo zveze komunistov, marveč dosežati zaželene učinke, večji vpliv in aktivnost v smeri razvijanja samoupravne družbe na podlagi višje stopnje razvoja proizvodnih sil in tudi njenega gibanja v komunistično družbo.

Da bi lahko zveza komunistov v krajevnih skupnostih in v združenem delu uveljavila takšno vlogo in način delovanja, mora razviti v svojem notranjem življenju bogato idejno-teoretično aktivnost, da bi se tako usposobljala za uresničevanje svojih družbenih nalog. Tudi v tem smislu lahko uporabimo znano misel iz programa ZKJ: »Nič, kar je bilo ustvarjeno, nam ne sme biti tako sveto, da bi ne moglo biti preseženo in da se ne bi umaknilo tistemu, kar je še bolj napredno, še bolj svobodno, še bolj človeško.«

Srečko Krč

Na lkar je ka in članov 107 člani 50 do 60 Povj štirje pa

Predse je v svoj nje: »V l godkom, nič skup stavi t graditev prav got čutje ter pravilno cializma bolj je n nost. Na žira vrec čajoča d marsika cije post da pri te bi, ki ir strani v organizi prejem pa je ka Jesenice Poseb bilo po i polnilo zakona, plačuje Prizade kimi po Sledil delu na letu 198 skrbni z starejši 1909.

Na stolpni pod vo ma voz ra.

Po po. A. Mu

Ob j lo ugo stori, l grada: pristo no gos cije o ne str silske venci nih p halnih maga

NE KOTITI

amum

Delovna konferenca borcev NOV KS Edi Giorgioni Javornik — Koroška Bela

Na konferenci se je zbralo kar 85 članov organizacije ali dobra tretjina, kar je kar zadovoljivo glede na starostno strukturo, ki je naslednja: 13 članic in članov je starih več kot 80 let, 82 članic in članov je starih od 70 do 80 let, 107 članic in članov je starih od 60 do 70 let in 58 članic in članov je starih od 50 do 60 let.

Povprečna starost je 65 let. Od 260 članov jih živi v krogu svojih 256, štirje pa so v domu dr. Franca Berglja na Jesenicah.

Predsednik organizacije ZB NOV je v svojem poročilu poudaril naslednje: »V letu 1987 smo bili priča dogodkom, ki imajo zelo malo ali pa nič skupnega s cilji, ki smo si jih postavili takoj po končani vojni, to je graditev socialistične družbe. To je prav gotovo vplivalo na splošno počutje ter vzbujalo veliko nezaupanja o pravilnosti naše politike. Vizija socializma se vedno bolj oddaljuje, vse bolj je meglena naša bližnja prihodnost. Naraščajoča inflacija nam požira vrednost naše pokojnine, naraščajoča draginja je v preteklem letu marsikateremu členu naše organizacije postavila na socialno listo. Seveda pri tem velja pravilo, da je v družbi, ki ima veliko revežev, na drugi strani veliko več bogatašev. V naši organizaciji več kot petina članov prejema priznvalnino, med njimi pa je kar 35 upokojencev Železarneskega.

Posebno je prizadelo borce, da je bilo po hitrem postopku sprejeto dopolnilno pokojninsko-invalidskega zakona, po katerem se pokojnina izplačuje vsem upokojencem za nazaj. Prizadeti so bili predvsem tisti z nizkimi pokojninami.

Sledilo je poročilo tajnika zveze o delu naše organizacije v letu 1987. V letu 1987 smo največ dela namenili skrbi za člane, obiskali smo 36 najstarejših, ki so bili rojeni do leta 1909.

Organizirali smo srečanje na G-22 za dan borca in srečanje borcev in njihovih svojcev ob dnevu vstaje slovenskega naroda pri Domu karavanških kurirjev v Javorniškem rovtu. To srečanje je bilo združeno s kulturnim programom in bogatim srečelovom. Dobitke za srečelov so prispevale DO, privatni obrtniki in dva člana jeseniškega Dolika. Vsem najlepša hvala!

V razpravi je sodelovalo kar precejšnje število navzočih. Tovariš Jaka Klinar je bil v svoji razpravi zelo kritičen. Dejal je, da vse od leta 1980 tonemo v vse večjo krizo. Tega se nismo zavedli šele sedaj, ampak smo na naših letnih konferencah opozarjali in svetovali, prosili in rotili, čeprav smo vedeli, da zapisniki in sklepi naših letnih skupščin ne bodo prišli daleč. Iz gospodarske krize smo prišli v politično, a danes se pogrezamo v moralno krizo, ki nas je še posebej prizadela. Govoril je o potovanju mladinskih funkcionarjev v tujino, saj je v šestih letih potovalo v inozemstvo kar 193 delegacij. Mladina se pač zgleduje po starejših.

»Prav tako obojamo izlete delegacije SZDL ter parlamentarne z Rožičem na čelu v Avstralijo in na Novo Zelandijo, partijsko po Afriki, in to vse v času največje krize v Veliki Kladuši, kjer se je šlo za preživetje številnih družin delavcev, ki niso ni-

česar zakrivali. S temi stroški potovanj bi prav gotovo lahko pomagali najbolj ogroženim družinam.

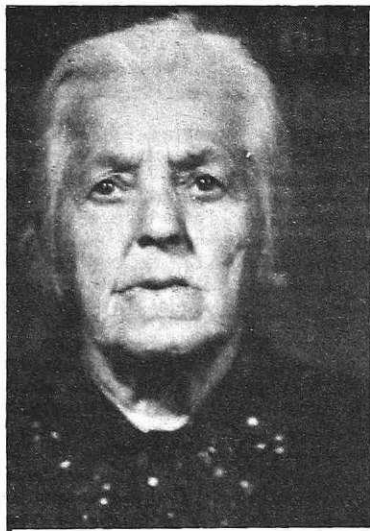
V tej zimi nas je buriel tudi zakon o pokojninah za nazaj. Ustavno sodišče se ni odgovorilo, ali je bilo sprejeto zakona po hitrem postopku zakonito ali ne. Lani pa je isto sodišče v enem tednu rešilo nogometno afero in kaznovanim klubom vrnilo točke.

Zaupanje, ki smo ga imeli v najvišje predstavnike oblasti in ZK, so nam zmaličili posamezniki, ki so zlorabili svoj položaj ali zapravili družbeno premoženje.

Tovariš Smolej pa je kritično razpravljal o gorskih kmetijah in o borcih, ki žive na njih. Govorili smo tudi o ustavnih amandmajih ter pozvali navzoče borce, naj se razprave o tem udeležijo v krajevni skupnosti.

Govorili smo o priznavalninah in o zimski pomoči, ki je bila letos dodeljena trinajstim borcev. Sprejeli smo sklep, da bomo v letu 1988 dvignili članarino na 1.000 din, da bomo zamenjali članske legitimacije ter obiskali stare in bolne tovariše in tovarišice.

Stane Torkar

Štefaniji Mur v slovo

Pokojna Štefanija Mur je bila od 1913 do 1950 zaposlena v Strojnih delavnicah v Železarni. Po upokojitvi leta 1950 se je aktivno vključila v društvo upokojencev na Javorniku ter v invalidsko organizacijo, ki je bila vse do leta 1987 skupna z Blejsko Dobrovo samostojna organizacija. Leta 1987 se je priključila Zvezi borcev NOV, toda Štefanija Mur je bila že tako bolna, da se ni mogla več vključiti v aktivno delo. Doživela je, kljub težkim časom, lepo starost, saj bi letos dopolnila 90 let. Toda težka bolezen ji je onemogočila, da bi v krogu svojih dočakala visok jubilej.

Pokojno Štefanijo Mur bomo ohranili v lepem spominu. Svojem pa izrekamo iskreno sožalje.

Odbor Zveze borcev NOV Javornik-Koroška Bela

Konec februarja smo se v ožjem krogu poslovili od pokojne Štefanije Mur, upokojenke Železarneskega, ter najstarejše članice organizacije Zveze borcev NOV Javornik-Koroška Bela. Bila je žena Janeza Mura, ki so ga Nemci zaradi sodelovanja z osvobodilnim gibanjem marca leta 1942 odpeljali v Buchenwald in Dachau.

So dializni bolniki res problem našega zdravstva?

Anonimni poslušalec je na LRP Triglav Jesenice, za oddajo »Kamen spotike«, poslal vprašanje, zakaj se dializni bolniki vozijo na dializo s taksi-j. Ekipa radijske postaje je zato obiskala oddelke za dializo v jeseniški bolnišnici, za pojasnilo pa so zaprosili predstojnika tega oddelka, dr. Franceta Andoljšek. Upam, da je bil odgovor dovolj jase in da je anonimni občan s tem zadovoljen. Ker pa je problem na področju zdravstvenega varstva v jeseniški občini še vedno aktualen, sem sklenil, da v današnjem prispevku napišem nekaj o dializnih bolnikih, kar bo mogoče zanimalo tudi nekoliko širši krog občanov.

Najprej naj pojasnim, kako človek sploh postane dializni bolnik. Nenadoma, iz doka različnih vzrokov in ne glede na starost, prenehajo delovati ledvice. Bolniku v nekaj dneh otečejo roke, noge, veke in trebuh. Le takojšnje zdravniško posredovanje ga lahko reši zanesljive smrti. Po tem ga odpeljejo na Klinični center v Ljubljano, na Nefrološki oddelk. S kirurškim posegom mu na roki preveže žile, v nasprotnem primeru pa je treba vso stvar ponoviti. Po dobrem tednu dni se mora tak bolnik (če je oddel iz UKC) javiti v bolnišnico, na oddelku za dializo, kjer mu zdravnik (v našem primeru dr. Andoljšek) pove na osnovi zdravstvenega stanja, ali bo hodil na dializo dvakrat ali trikrat tedensko. Tistih, ki hodijo le dvakrat, je zelo malo.

cej slabo, saj se mnogi le s težavo in s pomočjo sestre oblečejo in nekako pridejo do avtomobila, ki jih čaka pred vrati bolnišnice. Bolnik je za ta dan »rešen«, sestre pa že priklapljajo novo izmenjo. Povedati moram, da je sposobnost celotne ekipe na tem oddelku na visoki strokovni ravni, nenehno pa je v pripravljenosti tudi dežurni zdravnik, če bi pri posameznem pacientu prišlo do težav. Sestre, zaposlene na tem oddelku, imajo poleg višje zdravstvene šole še poseben strokovni izpit za delo z dializnimi aparati. Izredno pripravljenost in razumevanje do teh težkih bolnikov pa ima prav predstojnik oddelka, dr. France Andoljšek, ki je v nujnih primerih dosegljiv prav ob vsakem času. Sestre poleg vsega dela same čistijo dializne aparate, saj takšen aparat stane veliko denarja. Zato mora tudi to delo opraviti strokovnjak. Kljub vsem težavam in prostorski stiski oddelka pa vlada med osebjem in bolniki pravo družinsko vzdušje. Na tem mestu moram omeniti še to, da so stroški za enkratno dializo razmeroma visoki, saj so vsi pripomočki pri dializnem postopku izključno za enkratno uporabo. Dializni bolniki so po zakonu oproščeni tudi plačila vseh participacij in receptov, kar samo dokazuje, kako huda je ta bolezen.

Pa še nekaj o presaditvi ledvice. Prenekateri bolnik živi v upanju, da se bo v bližnji prihodnosti našel darovalec ledvice in bi ga računalnik izbral kot potencialnega kandidata za presaditev ledvic. Takšen poseg uspe v najboljšem primeru sedemde-

setodstotno. Če je bolnikov organizem sprejel »tujek« (darovano ledvico), potem je tak človek za nekaj let rešen. Po določenem času pa seveda preneha delati še ta organ, in vrnitev na dializni aparat je neizbežna.

V tem prispevku ne smem mimo našega »narodnega posebnega« Ivana Krambergerja iz Negove. Mož je dolgo časa delal v Zvezni republiki Nemčiji pri dializnih aparatih. Za svojo inovacijo na tem področju je med drugim zahteval tudi določeno število dializnih aparatov, ki jih je poklonil našim bolnišnicam po vsej Jugoslaviji. Ker je tudi sam ledvični bolnik, se je že v Zvezni republiki Nemčiji zavzemal za boljše pogoje teh bolnikov. Na njegovo vztrajno zahtevo ga je sprejel celo tamkajšnji minister za zdravstvo.

Medtem, ko imajo takšni bolniki po svetu razne ugodnosti (v ZRN brezplačen prevoz na vseh sredstvih javnega prometa do 100 km), pa je pri nas kamen spotike prevoz teh bolnikov na dializo. Zato še nekaj besed o prevozi. Taksi nikoli ne vozi enega samega bolnika, ampak je praviloma skoraj vedno polno zaseden. Prevoz s rešilnimi avtomobili ni možen, saj morajo biti v pripravljenosti v primeru prometnih in drugih nesreč in za prevoz težkih nepokretnih bolnikov. Da pa bi moral bolnik po končani dializi na vlak, avtobus, ali da bi se celo sam odpeljal z lastnim vozilom, pa je popoln absurd. Ali si lahko zamislimo bolnika, ki bi se z avtobusom peljal več kot uro daleč in kdo ve, koliko časa se pešal do doma? Ali pa nekoga, ki bo po dializi sedel za volan avtomobila in ob nenadni slabosti (kar ni redkost) povzročil prometno nesrečo? Torej ostaja, kot je v odgovoru novinarjem radia Triglav Jesenice povedal že dr. Andoljšek, ena sama možnost prevoza. Zaradi točnosti prihoda po urniku (odstopanje je le 5 do 10 minut) je edini ustrezen prevoz taksi služba podjetja »Alpetours«, ki prav po izjavah bolnikov opravlja svoje delo na splošno zadovoljstvo vseh.

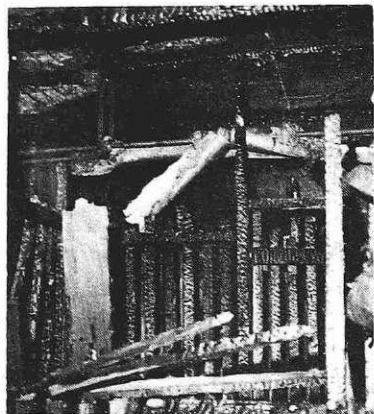
Mislím, da sem s tem povedal skoraj vse. Mogoče se bo marsikdo vprašal, kako da vem toliko prav o teh bolnikih. Naj povem, da sem tudi sam udeležen pri tem. Eden tistih enajstih dializnih bolnikov v naši občini je tudi moja žena. Upam, da sem s svojim prispevkom vsaj delno osvetlil težave dializnih bolnikov, zato pričakujem, da bo tudi anonimni občan spremenil svoje mnenje o »luksuznih« prevozih teh bolnikov. Seveda pa ne morem iz svoje kože, da ne bi tudi sam postavil vprašanja. Kdo plačuje prevoze naših občinskih, republiških in zveznih funkcionarjev, ki se z mercedesi vozijo na razne sestanke, simpozije in kongrese, kjer nemalokrat »mlatijo« prazno slamo? Skromen honorar od tega prispevka pa odstopam v korist splošne bolnišnice na Jesenicah za nakup medicinskih aparatov.

Ženě — članice DU Javornik — Koroška Bela

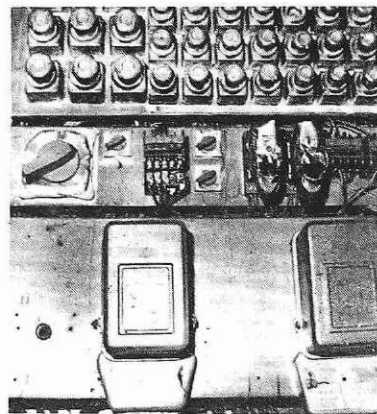
Janko Fon

Požar v stolpnici

Na telefonski klic občana tov. Hatiča, da se kadi iz kletnih prostorov stolpnice na cesti Maršala Tita 45, — Center 2, se je intervencijska skupina pod vodstvom vodnika tov. Ignaca Glaviča takoj odpravila z dvema gasilskima voziloma (avtocisterna in kombinirani gas. avto) v akcijo gašenja požara.

Po požaru v kleti na Titovi 45 (foto: A. Mulič)

Med požarom uničena električna stikalna plošča v kleti (foto: A. Mulič)

Ob prihodu na mesto požara je bilo ugotovljeno, da gori kletni prostori, ki so pregrajeni z lesenimi pregradami za stanovalce. Edini možni pristop do požara je bil zaradi izredno gostega dima in velike koncentracije ogljikovega monoksida z zahodne strani objekta. Člani Poklicne gasilske in reševalne službe so intervencijo opravljali v izredno zahtevnih pogojih z uporabo izolacijskih dihalnih aparatov. Pri gašenju je pomagalo tudi nekaj občanov.

Požar je nastal po oceni 25. 2. 1988 ob približno 23.50. V naš center pa je bilo javljeno 26. 2. 1988 ob 0.35. Naša enota je prispela na kraj požara ob 0.40 in takoj pričela z gašenjem. Tako je bil požar, ki je zajel dvanajst pregrajenih kletnih prostorov, lokaliziran ob 1.55. Dokončno pa so požar pogasili ob 3.40.

Ob požaru je nastala velika materialna škoda na objektu in razni opremi, ki so jo imeli stanovalci v svojih kletnih prostorih. Po grobi oceni škoda znaša približno 13.000.000 din. Dejanska škoda pa bo ugotovljena kasneje in bo prav gotovo mnogo večja. Zaradi hitre in uspešne intervencije je bil požar lokaliziran in je bila preprečena še večja nesreča oziroma škoda. Vzrok nastanka požara še raziskuje strokovna služba UJV Kranj.

Ob tem pa bi rad opozoril, kaj se lahko zgodi ob določenih pomanjkljivostih v objektu ob požaru. V kletnem prostoru omenjenega objekta je montirana električna stikalna omara, od katere je speljana celotna električna napeljava skozi kanal do najvišjega nadstropja brez vmesnih pregrad. Skozi ta kanal in skozi jašek za dvigalo ter hodnik se je dim širil v vse zgornje prostore tako, da so se stanovalci morali umakniti na zrak (na balkone). Skozi kanal, v katerem je speljana električna napeljava, pa bi se kaj hitro razširil tudi požar v vse zgornje prostore. Torej, potrebno je zadevo oceniti s stališča projektanta in izvajalca del ter poiskati bolj varno namestitve takih naprav oziroma napeljave.

Sandi Kotnik

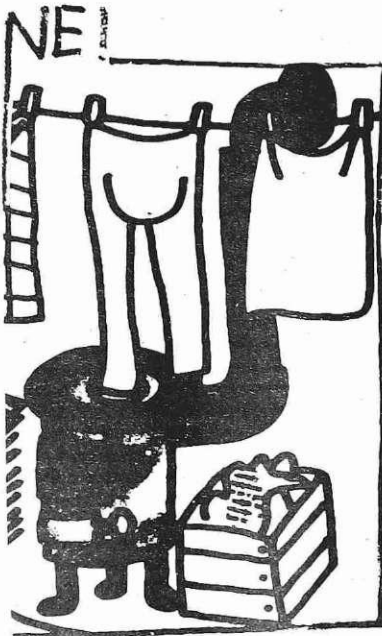
Praznovanje dneva žena v društvu upokojencev Javornik — Koroška Bela

V soboto, 5. marca, se je v domu društva upokojencev zbralo kar okrog 200 žena, članic našega društva, na proslavi ob dnevu žena.

V prepolni dvorani je dokaj bogat program z uvodnim govorom predsednika društva Jake Svetina pripravilo društvo. Ob poskočni glasbi društvenega tria so se žene tudi zavrtle. Program so izvedli člani društva. Moški pevski zbor vodi Jaka Veber, ženski pevski zbor pa Breda Prašnikar. Seveda je svoj program pokazala tudi folklorna skupina z gorenjskimi plesi v lepih, izvirnih narodnih nošah. Poleg njih pa je nastopila tudi nova skupina barih na-

rov z belokranjskimi plesi, ki jo prav tako vodita Cilka in Gabrijel Peternel.

Novemu upravnemu odboru in predsedniku Jaki Svetini želimo še veliko delovnih uspehov in se obnem zahvaljujemo za tako prijetno in navdse slavnostno praznovanje našega praznika.

NOVOSTI NA POLICAH JESENIŠKE KNJIŽNICE

Gabriel Garcia Marquez: Ljubezen v času kolere. — Drž. založba Slovenije 1987

Mogoče ste se že kdaj spotaknili ob nove in modne besede kot postmodernizem, retrogardizem ali pa retrograd. To zadnje tukaj so v nekem ugankarskem slovarčku raztolmačili kot nazadnjak, reakcionar. To je bilo nemara malce tendenčno, letelo je na Laibacherje in podobne tiče.

Kolumbijski nobelovec Garcia Marquez (to je dvojni priimek!) je notorični levičar, torej naprednjak. Kadar se napredni (t. j. modni) umetniki začnejo sistematično ozirati v prejšnje čase, dobimo namesto avantgardizma retrogardizem. Ne terjajte od mene, da vam strokovno in precizno pojasnim postmodernizem. Mnogi (ne vsi) umetniki in pisatelji so se zadnje čase naveličali hiteti vstric z razvojem znanosti in tehnike. Ne vsi, kajpak. Tisti pa, ki so se, radi zganjajo nekaj podobnega kot ljubitelji oldmobilov, filmskih grotesk in sploh nemih filmov, obujalci spominov na pomembne dogodke s konca prejšnjega in začetka tega stoletja. Primer za tak roman (uspešen in izvirni) je Regtime ameriškega pisatelja Doctorowa. Tam so nastopali Svengali, industrijalec Ford, Freud in podobni asi. Marquez je v tem pogledu malo bolj zadržan; vendar je tudi pri njem na koncu pričujočega romana omenjen slavniti pisatelj J. Conrad, sicer pa lahko mimogrede sledimo razvoju filma, fotografije in nešteti drugih strok. To pa je najvsemu bralcu komaj opazno. Sledil bo prav tako zgodovinsko dolgemu razvoju nekega drugega, za roman bolj bistvenega pojava. Iz naslova bi lahko dobili zmotno predstavo, da se je ljubezen Florentina Ariza do Fermine Daze izživela — kot nekatere epizodne zgodbe v Dekameronu — v času določene epidemije. Ta prav trubadurska ljubezen do ženske, ki je bila medtem uspešno poročena, je trajala menda šest desetletij. Ko je ugledni zdravnik (Ferminein mož) umrl, je Florentino, ki je bil ob prvi snubitvi telegrafski sel, zdaj pa direktor ladijske družbe, ponovno zasnubil. Kak dolga, boste rekli. Ne prenašajo se. Desetletja med dvema snubitvama so bila izpolnjena s Florentinovim strmim družabnim vzponom — presodil je, da bo imel tako večje šanse, ko se mu bo tekmecek umaknil na drugi svet.

Pa tudi to ni tisto, kar izpolnjuje tkivo romana. Florentino Ariza, že od otroških let na pogled nekak starikav dedec z naočniki, ki se je vedno oblačil v starinske črne obleke in je zgodaj zgubil lase, je bil, če verjamete ali ne, zelo uspešen zapeljivec. Imel je nešteto ljubic, ob katerih je zaman skušal pozabiti na svojo veliko ljubezen. To pa je znal opraviti tako skrito, da tega njegovi someščani niso zvedeli. Sumili so ga, da se izživlja perverzno, nemara z otroki v pristanišču. Mi pa lahko po zaslugi slovenskega prevoda natančno zvedemo, kako je bilo v resnici s to rečjo. Kar nam ima Marquez povedati o Florentinovem sladkem življenju, je povedano v slikovitem jeziku in na zelo učinkovit način. Podobno kot njegov veliki predhodnik Stendhal pa nam tudi Marquez pravzaprav ne slika strasti, pač pa nravi. Vseh teh zgodbic niso toliko povzročili hormoni, kolikor običajni med prebivalstvom Latinske Amerike, bolj rečeno, v karibskem območju (avtor je doma v Kolumbiji). To območje pa je nekakšna velikanska in ustrezno oplojena podružnica Mediterana (ki ga je vzel na piko Stendhal v Parmški kartuziji in Italijanskih kronikah). Kdo ve, ali je bilo življenje na tistih prostorsko-časovnih koordinatah zares tako prepleteno s slikovitimi (prevajalka bi rekla živopisnimi) detaili, kot nam to slika veliki Gabriel? Če sem čisto odkrit, me je ob branju, ki sem se mu zadnja dva tedna prav z nasladno počasnostjo predajal, ves čas preveval občutek, da je pisatelj malce podoben pesnikom, ki jim je več do rime in do podobe kot do vsebine. Zdi se mi, da se Marquez vedno zapiše tisto, kar zveni bolj nenavadno. Zato pa ne trdim, da življenje potvarja, pač pa ravna podobno kot impresionistični slikar, ki slika iz očaranosti nad svetlobo. Ljubezen v času kolere je nastala iz podobne očaranosti. Ne, ne nad svetlobo, treba je poiskati drugi vir. Preteklost? Krajevni kolorit? Nekakšen duh, ki je preveval tisti čas — in ki se v deželah, ki poznajo le državne udare, ne pa političnih in kulturnih

revolucij, skladno preliva v sedanjost.

Čeprav avtor gotovo dobro pozna zgodovino in sociologijo — sociologijo prejšnjih časov s podatki vred — pa je vse to komaj opazna spremeljava. Letnice in kraje je treba prekjono uganiti. Velikanska gmota časa

leži pred nami, ne da bi bila secirana ali preprežena s koordinatami. Mogoče je to tisto, kar je očaralo — kot lahko beremo — zahodnoevropske bralce. Kako bo s slovenskimi? Počakajmo.

Marko Hudnik

ODLOMEK IZ KNJIGE

Florentino Ariza je prenašal tega be potovanja z granitno potrpežljivostjo, ki je žalostila njegovo mater in njegove prijatelje spravljala v obup. Z nikomer ni spregovoril. Vse dneve je posedal ob ograji, opazoval aligatorje, ki so se sončili po plažah z odprtimi žreli, da bi ujeli metulje, gledal jate preplašenih čapelj, ki so nenadoma vzletele z močvirij, morske krave, ki so z ogromnimi materinskimi seski dojele mladiče in presenečale potnike s svojim ženskim tarnanjem. V istem dnevu je videl plaviti mimo tri nabuhla, zelenkasta človeška trupla z mrhovinarji na njih. Najprej sta priplavalata mimo dva moška, den od njiju brez glave, in nato majhna deklica z lasmi meduze, ki so valovali v brazdah parnika. Nikdar ni zvedel, ker nikdar ni bilo jasno, ali so bile žrtve kolere ali vojne, vendar je njihov nagusni smrč okužil spomin Fermine Daze.

Vedno je bilo isto: vsak dogodek, dober ali slab, se je navezoval nanjo. Ko so ponoči privezali parnik in se je večina potnikov brez utuhe sprehajala po krovih, je skoraj na pamet prelistaval ilustrirane podlistke pod karbidno svetilko v jedilnici, ki je edina gorela do jutra, in mnogokrat prebrane drame so pridobile na magičnosti, ki je izmišljene osebe zamenjal z znanci iz resničnega življenja in za Fermine Dazo in zase prihranil tesnoba pisma, katerih koščke je raztresel v vode, ki so nenehoma tekale proti njej. Tako je prestal najtežje ure, v časih kot plašen princ ali vitez ljubezni, drugič v lastni opečeni koži pozabljenega ljubimca, dokler niso zapihale prve sapice in je zadržal na zločljivem stolu ob ograji.

Nekje noči, ko je predčasno nehal brati in se raztresen napolnil iz zapuščene jedilnice proti stranišču, so se odprla neka vrata in sokolja roka ga je zgrabila a rokar in ga potegnila v kabino. V mraku je komaj zaznal golo žensko telo nedoločljive starosti, mokro od znoja in sunkovitega dihanja, ki ga je potisnilo na posteljo, mu razklenilo sponko na pasu, mu odpelo gumbje in okopal na njem razparalo samo sebe in ga neslavno oropalo njegove deviškosti. Oba sta v agoniji padla v praznino neskončnega brezna, ki je vonjala po močvirju rakovic. Za trenutek je obležala na njem, sopihajoč brez zraka, in prenehala bivati v mraku.

»Zdaj pojdi in pozabi,« mu je rekla. »Nikoli se ni zgodilo.«

Naskok je bil tako nagel in zmagovit, da ni mogel biti le nenadna muha dolgočasa, ampak plod načrta, izdelanega do najmanjših podrobnosti. Ta laskava gotovost je povečala tesnobo Florentina Arize, ki je na vrhuncu slasti doživel razkritje, ki mu ni mogel verjeti in ga ni hotel priznati: da lahko varljivo ljubezen do Fermine Daze zamenja z zemeljsko strastjo. Na vsak način je hotel odkriti, kdo je mojstrska posiljevalka, da bi morda v njeni panterški sli našel zdravilo za svojo nesrečo. Ni se mu posrečilo. Nasprotno, bolj ko se je poglobljal v iskanje, dlje je bil od resnice.

Naskok se je zgodil v zadnji kabini, ki pa so jo s predadnjo povezovala vmesna vrata, tako da sta se spremenili v družinsko spalnico s štirimi posteljami. V njih so potovali štirje, dve mladi ženski, ena starejša, a dobro ohranjena, in nekajmeščen otrok. Vkrcale so se v pristanišče Baranco de Loba, kjer so sprejemali tovor in potnike iz Mompaza, odkar se je ta zaradi muhavosti reke oddaljil s poti rečnih parnikov, in Florentino Ariza si jih je vtisnil v spomin, ker so prenašale spečega otroka v veliki ptičji kletki.

Potovala so oblečena kakor na modernih prekoocenanskih ladjah, z blazinicami pod svilenimi krili, s čipkastimi španskimi obratniki in klobuki s širokimi kraji, okrašenimi s platinenimi cvetovi. Mlajši dve sta se nekajkrat na dan preoblekli, kakor da nosita s sabo svojo pomlad, medtem ko so se drugi potniki dušili od vročine. Vse tri so spretno rokavale s sončniki in pernatimi pahljajci, vendar z nerazločljivimi nameni Mompožank tistega časa. Flo-

rentinu Ariza se ni posrečilo dognati povezave mednjimi, čeprav so nedvomno spadale v isto družino. Sprva je mislil, da je starejša mati mlajših dveh a kmalu je spoznal, da ni toliko stara, razen tega pa je edina nosila delno črmino. Ni si mogel zamisliti, da si je ena od njih upala to storiti, medtem ko bi drugi dve spali na sosednjih posteljah, in edina možna razlaga je bila, da je izkoristila slučajni ali dogovorjeni trenutek, ko je ostala sama v kabini. Ugotovil je, da sta se včasih dveh dolgo sprehajali po svežem zraku, medtem ko je tretja varovala otroka, a neke zelo tople noči so se prikazale vse tri z otrokom, spečim v pleteni kletki, prekrti z gazo.

Kljub tem pomešanim znamenjem je Florentino Ariza brž izločil možnost, da bi bila napadalka starejša, prav tako je odpisal najmlajšo, ki je bila najlepša in najdržnejša. To je storil brez upravičenih razlogov, le zato, kr si je v nemirnem zalezovanju vseh treh srčno želel, da bi bila njegova bežna ljubimka mati otroka v kletki. Ta možnost ga je tako prevzela, da je začel misliti nanjo močnejše kot na Fermine Dazo, ne da bi se zmenil za to, da je mlada mati živela le za otroka. Ni ji bilo več kot petindvajset let, bila je vitka in zlatorjav las, s portugalskimi vekami in vsak moški bi se zadovoljil že z drobtinami njene nežnosti, ki jo je razspaval otroku. Od zajtrka pa do spanja se je ukvarjala z njim v salonu, medtem ko sta drugi dve igrali damo, in ko ga je končno uspavala, je obesila pleteno kletko na najbolj hladno mesto ob ograji. Tudi ko je spal, ni pozabila nanj, ampak je gugala kletko in tiho prepevala ljubezenske pesmi, medtem ko so njene misli jadrle nad tegobami poti. Florentino Ariza se je oprijel upanja, da se bo s kakim gibom slej ko prej izdala. Spremljal je celo spremembe njenega dihanja v ritmu svetinjice, ki jo je nosila obešeno čez batistno bluzo, jo brez prikrivanja opazoval čez knjigo, ki naj bi jo bral, in storil celo preračunljivo predrznost, da je v jedilnici zamenjal prostor, da je sedel nasproti nje. Vendar ni dobil najmanjšega znamenja, da bi v resnici hranila drugo polovico njegove skrivnosti. Edino, kar mu je ostalo od nje, ko jo je njena mlajša spremljevalka poklicala, je bilo ime brez priimka: Rosalba.

Izbrana pesem

Alicja Patey Grabowska

SAMO ROKE

Čeprav roke so razprostrate, veriga zadržuje let.

Čeprav oko hlepi po zvezdah,

so umazani podplati.

Samo roke se zmeraj čiste predse iztegujemo

kot ščite.

Bolj kot sama sodba, kjer je bil obsojen za stvar, na katero sploh ni bistveno mogel vplivati, bolj je Lapajneto prizadelo spoznanje o Hrenu. Vedno ga je kar zmrzilo, če je pomislil, da je takih Hrenov lahko še mnogo več, v večjem obsegu v drugih okoljih, ki bi popolnoma lahko spodkopali sistem, ki naj bi prinesel popolno odločanje delavcev, a ni in ni moglo zaživeti zaradi vedno večjih zapletov v materialni osnovi dela, pri gospodarjenju. Bolel ga je popoln molk o Hrenu. Na sodišču ni bil omenjen niti z besedico. Pepe je nekaj začel jecljati o velikih barabah, pa ga je sodnik ostro prekinil, da kaj takega ne sodi v ta primer. Lapajne si je rekel, da bo moral najti način, da bodo vsaj ljudje v tovarni zvedeli resnico o Hrenu, če ne tudi širša javnost, pa čeprav pravno ni bil

robni kraj bolnišnice. V prvi vrsti je nekdo obsedel in misleč, da je sam, se je še enkrat ozrl po učilnici. Opazil je, da zadaj sedi še nekdo in sklanja glavo.

»Kaj pa je s teboj, Zupan?« ga je vprašal.

»Nič, kaj pa naj bi bilo?«

»Ne greš domov? je bil usiljiv možakar.

»Domov? Nimam doma.«

»Od nekod si vendarle prišel.«

»Da iz zapora sem prišel naravnost sem.«

»Nekje pa imaš vendarle nekaj, kamor lahko greš?«

»Kam naj bi šel? Žena se ločuje od mene. Prav ima, saj s pijanecem tako ni bilo nobenega pravega življenja. Še nekoga imam: precej ostarelega očeta, kateremu sem zadal milostni udarec, ko je zvedel, da je njegov sin s svojim početjem naredil veliko barabijo.

Ladislav Črnologar:

22

Sabotaža

ničesar kriv, da bodo pogledali okoli sebe bolj samozasčito, z bolj odprtimi očmi. Ni se še domislil, kako, a o tem je moral nujno premisliti.

Zupan je na dan, ko naj bi bil odpuščen iz psihiatrične bolnišnice, sedel s še desetimi drugimi iz skupine v učilnici, kjer so navadno imeli različna predavanja. Kmalu je prišel doktor, ki je bil njihov terapevt. Smehljaje si je obrisal očala in začel govoriti:

»Odkar ste pri nas, ste izvedeli vse, kar je bilo potrebno, da ste doumeli, kaj se je sploh dogajalo z vami, ko ste se vdajali alkoholu, in kaj morate storiti v prihodnje, da se ne bi povrnil v životarjenje, v kakršnem ste živeli prej. Vaše zdravljenje bi moralo biti pravzaprav daljše, ali kar stalno, seveda ob normalnem življenju, a žal so zmogljivosti bolnišnice in osebja premajhne. Sprejemamo lahko najnujnejše primere, ki pa jih je toliko, da smo morali postaviti še več postelj, kar ste verjetno tudi sami opazili. Pripomnil bi, da je tudi to nekakšen davek naši tradiciji, pa v zadnjem času tudi davek napredka, nove tehnologije, industrializacije in življenja, ki je povezano z vsem tem. Ob slovesu vam še enkrat ponavljam: Vse probleme, vse težave, tudi najmanjše, rešujete sproti, ne dovolite, da se kopičijo. Ogibajte se družbe, kjer se pije, pa tudi druge slabe družbe. Predvsem pa niti kapljice alkohola več, čeprav boste mislili, da ste dovolj močni in da vas ne more zopet zaslužiti. Vključite se v klube, kjer boste pomagali drug drugemu. Pomagali pa vam bodo naši strokovnjaki. Nekajkrat boste še prišli na kontrolni pregled. Pa še tole si zapomnite. Želim vam mnogo sreče in izkažite se tam v življenju, kjer vam je že enkrat spodletelo. Danes ste odpuščen. Vzemite svoje stvari in pojdite v sprejemno pisarno, da boste uredili formalnosti.«

Pogledal jih je iznad očal in se jim bodrilno nasmehnil in odšel. Vsi so nekaj časa samo gledali v vrata, skozi katera je odšel doktor. Potem je nekdo le dojel in zaklical:

»Slišali ste, slišite, domov gremo! Kaj še čakamo?«

Stoli so začeli ropotati in odhiti so, da bi čimprej zapustili tu-

Imel sem še dva brata, a nobeden ni več živ. Eden je bil epileptik in je umrl zaradi bolezni, a drugi se je obesil, ker je menda imel raka in se je zapil kot jaz. Tako sem očetu ostal samo jaz. Zamislil si udarec, ko je zvedel, da je njegov sin povzročil v tovarni zastoj cellega obrata in s tem veliko gospodarsko škodo. Kako naj razume to on, ki je vsa leta do pokoja trdo delal, trdo in pošteno?«

»Menda si zdaj odslužil svoje.«

»Odslužil že, a dovolj je bilo, da se je vse moje življenje sesulo kot hišica iz kart. Pogled moje lase. V teh mesecih sem čisto osivel. Iz mene je postala človeška razvalina. Vse to v tako kratkem času: zaradi ene same pijanske noči. Pa vse to bi še nekako prenesel, če ne bi prizadel toliko ljudi, predvsem pa očeta. Na sodišču je bil najhujši pogled nanj, ko je pričal v dobro meni, ker enostavno ni mogel verjeti, da sem kaj takega naredil. Leva roka in noga sta mi trzali, ko me je skušal braniti, češ da sem že v mladosti dosti prestal v taborišču in podobno.«

»Verjamem, da ni bilo lahko, a s tem menda še ni konec sveta.« je začel možak, ko ju je zmotila bolniška sestra, ki ju je vprašala:

»Kdo je tu Zupan?«

Zupan je vstal in jo vprašujoče pogledal.

»Kaj bo vas potrebno spoditi iz bolnišnice,« se je na ridez hudovala. »Spodaj pri vratarju vas čakata žena in še dva sta z njo.«

»Saj sem vedel, da se nobena juha ne poje tako vroča, kot se skuha,« je menil Zupanov sogo-vornik in ga potrepljal po rami.

»Ne zameri, ker sem te zadrževal. Ja, zakaj pa se tebi ne mudi?«

»Vidiš, jaz pa resnično nimam kam iti, pa se vseeno ne mislim zdaj kar tako vdati.«

Zupan je zmignil z rameni, kot da mu ne more kaj reči, se grenko nasmehnil in odšel s sestro.

Pred rhodom v bolnišnico ga je čakala žena. Nekaj časa sta se molče gledala, potem pa je žena začela jokati in tudi Zupan je zasmrkal. Končno je Zupan spravil iz sebe:

»Zakaj si prišla?«

»Pridi, greva domov!«

»Si si premislila?«

»Menda si zdaj spet tak človek, kakršni si bil ob najinem spoznanstvu.«

Nadaljevanje

M. Židanek: V Vintgarju (tuš) 1988

● Iz jel predl odloka o 1987 in p storski r komunal Seznanej prostora Bohinju, ma o ten 1987.

● V priložno: šolah, p so pripr: NOV pa skromnc rila.

● N februarj date za p ta Rebeč voline p tudi vse SIS. Za kandida novnika

● U ca z naj nika za j sedstva J zatem J: Vse dru sno potr

● F pregled ja. Izvrš imenova in Jože :

● C ski seji vidno, d članov, l rali za s jih izklj

M in

Pro vsi član nekolik

Sreča je bilo l tor sreč Gostili CIV Slo udeležo Dražgo: vrnili v ganizir čanje z invalidi nih je l iz vse G bil nar v društ senski ška ja Lašče i srečanj udeležo tovariš ze dru: štva.

Šport vseh re gli prav republi no, žen rano je movan: vanju i kih. Kr zatorji Sloveni čali pa pih in mladin Loke. I nje je mah Č: čitnišk CIV Sl Na kor lo den za nab pa so č starej rili z n Naše sodehuj kjer se letom o

NOVICE IZ RADOVLJSKE OBČINE

● Izvršni svet OS Radovljica je na 63. seji, 1. marca, sprejel predlog odloka o proračunu občine za leto 1988, predlog odloka o potrditvi zaključnega računa proračuna občine za leto 1987 in predlog odloka o sestavi komiteja za družbeni in prostorski razvoj. Na seji so izrekli mnenja o predlogu odloka o komunalnih taksah in o programu sklada stavbnih zemljišč. Seznanjeni so bili s poročilom o stanju na področju urejanja prostora na območju Triglavskega narodnega parka, zlasti v Bohinju, in s poročilom o izvajanju samoupravnega sporazuma o temeljnih plana SIS družbenih dejavnosti v občini za leto 1987.

● V počastitev dneva žena je bilo v radovljski občini več priložnostnih srečanj in slovesnosti, ki so jih priredili v vrtcih, šolah, po krajevnih organizacijah SZDL in ZB NOV. Proslave so pripravila tudi društva upokojencev. Občinski odbor ZZB NOV pa je za svoje članice, dolgoletne aktivistke, priredil skromno srečanje, na katerem so prejele šopke in knjižna darila.

● Na temeljni kandidacijski konferenci v Radovljici, 29. februarja, so potrdili predlog kandidatne liste za možne kandidate za predsednika občinske skupščine: Marka Bezjaka, Jožeta Rebca in Pavla Žerovnika. Pri tem so kritično ocenili predložitvene postopke OK ZK Radovljica. Na konferenci so potrdili tudi vse druge nosilce vodilnih funkcij v skupščini občine in SIS. Za predsednika SR Slovenije so se opredelili za možne kandidate: Mojco Drčar — Murko, Cirila Zlobca in Janeza Stanovnika. Drugi kandidati niso bili deležni podpore.

● Udeleženci blejske kandidacijske konference so 2. marca z največ (javnimi) glasovi podprli kandidature Pavla Žerovnika za predsednika občinske skupščine. Za predsednika predstava SR Slovenije je bil deležen največ podpore Tomaž Ertl, zatem Janez Stanovnik, nekaj manj pa Mojca Drčar — Murko. Vse druge predloge kandidatov v občini in republiki so soglasno potrdili.

● Po zakonskih določilih o davkih občanov mora opraviti pregled zaključnega računa o davkih občanov posebna komisija. Izvršni svet OS Radovljica je za pregled ZR za leto 1987 imenoval posebno komisijo v sestavi: Jože Mali, Jožica Bohinc in Jože Žagar.

● O osipu članov ZKS v radovljski občini je na februar-ski seji razpravljala tudi občinska komisija ZK. Iz poročila je razvidno, da je bilo konec decembra lani včlanjenih v ZKS 1.643 članov. Novosprejetih je bilo lani le 13, štiri pa so jih evidentirali za sprejem. Iz ZKS je v občini izstopilo lani 94 članov, 7 so jih izključili in 7 črtali.

● Na 13. skupni seji predsedstva in koordinacijskega odbora za tekoče zadeve ter razvoj kulture pri Kulturni skupnosti Radovljica, prejšnji teden, so sprejeli predlog valorizacije finančnega načrta skupnosti za leto 1987 in zaključni račun za leto 1987. Obravnavali so predlog resolucije o družbenem planu občine za leto 1988, s poudarkom na kulturni dejavnosti, in predlog nove prispevne stopnje od BOD za kulturo v občini. Nekaterim proslcem so odobrili manjše denarne zneske za kritje režijskih stroškov.

● Po finančnem načrtu za program sklada stavbnih zemljišč v občini Radovljica za leto 1988, načrtujejo 1.959.195.000 din prihodkov in prav toliko odhodkov. Za komunalno opremljenost zazidalnega načrta Zasip bodo namenili 724 milijonov din, za Lesce — Center 704 milijone, za plačilo obveznosti križišča v Lescah 202 milijona, za financiranje prostorsko izvedbenih aktov 82 milijonov, za pridobivanje stavbnih zemljišč 90 milijonov, za združevanje sredstev s SIS 85 milijonov, za sofinanciranje ureditve infrastrukture na Bledu 55 milijonov ter za anuitete 17 milijonov dinarjev.

● Komunalni redar pri sekretariatu za notranje zadeve občinske skupščine Radovljica je imel tudi lani obilo dela, predvsem zaradi nepravilnega parkiranja, pretežno v Radovljici in na Bledu. Krišiteljem je izdal lani skoraj 600 plačilnih nalogov. Kazen je plačalo 255 občanov, na mestu prekrška pa je bilo plačanih 126 mandatnih kazni. Samo za nepravilno parkiranje je bilo lanske leto izterjanih 1.107.835 din. Kljub kaznovanju pa se vozniki oz. lastniki vozil niso (zavoljo nizkih zneskov) kaj prida poboljšali.

● Zaradi nevzdržnih razmer, v kakršnih posluje prodajal-na Živila Kranj — TOZD Trgovina Bled na Mlinem tik ob jezeru, bodo po zatrditvah vodilnih iz Živil še letos izvedli vsa potrebna pripravljala dela za obnovo in posodobitev te izpostavljene trgovine v najožjem središču turističnega Bleda. Lokacijsko dokumentacijo so že pridobili, zato krajani tega dela Bleda po večletnem čakanju upajo, da bodo z obnovitvijo res takoj začeli.

● Po podatkih skupnosti za zaposlovanje v občini Radovljica je lani iskalo zaposlitev povprečno 239 oseb. Konec novembra lani je bilo pri tej skupnosti evidentirano 278 iskalcev zaposlitve, stopnja brezposelnosti pa je bila 2,12 %, kar je precej pod slovenskim in jugoslovanskim povprečjem.

● V tovarni Elan v Begunjah je v letu 1987 prijavilo šest-najst avtorjev 20 inovacij, kar je toliko kot leto poprej. Od teh inovacij so jih lani sprejeli deset, zavrnili dve, osem pa jih je še v postopku. Komisija za inovacije je potrdila trinajst vlog v višini 1.310.570 din, čista gospodarska korist pa je od teh inovacij znašala 11.254.109 din. Na zveznem zavodu za patente v Beogradu so iz Elana prijavili lani en izum in dva modela novih izdelkov.

● V prvi letošnji številki glasila DO Sukno Zapuže, Informator, so konec februarja objavili v celoti ocene in rezultate gospodarjenja v letu 1987 za TOZD v Zapužah in v Jurjevici. Iz teh podatkov je razvidno, da je bila proizvodnja lani višja kot

leto prej, povečala pa se je tudi produktivnost. Odstotek kakovostnega blaga se je nekoliko poslabšal, njegova vrednost pa izboljšala. Zaloge blaga so se močno povečale. V zvezi težkim razmeram, ki so nastale kot posledica ukrepov ZIS, so v celoti dosegli dobre rezultate in uspešno zaključili poslovno leto 1987.

● Z namenom, da bi pospešili in spodbujali oddajanje zasebnih sob turistom, kar bi posredno stimulatивно vplivalo na splošni razvoj zasebnega turizma v radovljski občini, je izvršni svet OS Radovljica na predlog Uprave za družbene prihodke sprejel sklep o zmanjšanju odmerjenega davka. V letu 1988 bodo lastniki oz. upravljalci turističnih sob, apartmajev, stanovanj, stanovanjskih hiš ter prostorov za počitek v zasebni lasti plačali 50 % manjši davek.

● V Šivčevi hiši v Radovljici je bila od 1. do 8. marca na ogled zanimiva razstava dokumentarnega gradiva predloga rekonstrukcije grajskega parka in zasnove tržnice in oranžerije v Radovljici. Razstavo so zasnovali ing. Franc Vardjan s sodelavcem Manjo Pavčič in Gorazdom Uršičem, za obnovo tržnice pa je pripravil gradivo domačin ing. arh. Marko Smrekar. Otvoritev razstave se je udeležilo veliko obiskovalcev.

● Dvojna letošnja številka glasila DO Elan Begunje, Smučina, ki je izšla konec februarja, je posvečena briljantni stoti in stoprvi zmagi na Elanovih smučeh, ki ju je dosegla Mateja Svet v Kranjski Gori. Urednik Smučine takrat gotovo še ni slutil, da bo na Elanovih smučeh Mateja prismočala še srebrno olimpijsko medaljo, še manj pa, da bo to uspelo članom naše srebrne četvorke v ekipnem tekmovanju na 90 - metrski skakalnici na olimpijadi v Calgaryju in da so bili Norvežani z elanovkami na tretjem mestu.

● Društvo ljubiteljev stare glasbe Radovljica je 1. marca izdalo tretjo številko Našega glasila v nakladi 500 izvodov. Prispevke sta pripravila Franc Križnar in Andrej Brodnik.

● Dramska skupina DPD Svoboda Bohinjska Bela je v soboto, 5. marca zvečer, priredila v tamkajšnjem kulturnem domu dramsko predstavo Dva bregova, avtorja Antona Leskovca, ki jo je režiral domačin Anton Kelbl. Dramo so ponovili tudi v nedeljo, 6. marca popoldne.

● Plavalni klub Radovljica šteje 240 članov vseh starosti. Sodi med najboljše slovenske klube. Letos slavi že 55 letnico obstoja. O svojem delu, uspehih in težavah so spregovorili na letnem občnem zboru konec februarja. V klubu aktivno plava 72 mladih plavalcev, ki dosegajo pomembne republiške, državne in mednarodne uspehe. Najuspešnejšim tekmovalcem so podelili praktična darila, ki so jih prispevale delovne organizacije Elan, Sukno, UKO in Iskra Otoče.

● Na Pokljuki je bilo od 3. do 5. marca 13. smučarsko prvenstvo Ljubljanskega armadnega območja. Nastopilo je 120 vojakov — smučarjev. Na programu so bili biatlon, patrolni tek na 10 km, tekaške štafete in veleslalom. Prvenstvo je odlično uspelo.

Medobčinsko društvo civilnih invalidov vojne Gorenjske v letu 1987

Program dela MD CIV Gorenjske za leto 1987 je bil uspešno izveden in vsi člani smo zelo zadovoljni z delom društva. V letu 1988 pa bo program še nekoliko pestrejši.

Srečanje civilnih invalidov vojne je bilo lani v Škofji Loki. Organizator srečanja je bil MD CIV Kranj. Gostilo so 400 članov iz vseh društev CIV Slovenije. Ob tem srečanju so si udeleženci ogledali tudi partizanske Dražgoše in se potem z Gorenjske vrnili v svoje kraje z lepimi vtisi. Organizirano je bilo tudi tovariško srečanje z bogatim srečolovom v Domu invalidov in borecev v Kranju. Zbranih je bilo preko 500 lepih dobitkov iz vse Gorenjske. Čisti dohodek pa je bil namenjen za še boljšo dejavnost v društvu. Organiziran je bil tudi jesenski izlet po Dolenjski (Taborniška jama, Turjak, Rašica, Velike Lašče in Ribnica). Poleg tovariških srečanj so se naši civilni invalidi udeležili vseh pohodov spominov in tovarištva v okviru organizacije Zveze društev in pohodov našega društva.

Sportniki invalidi so se udeležili vseh republiških tekmovanj in dosegli prav lepe uspehe. Naši invalidi so republiški prvaki v kegljanju ekipno, ženske pa v streljanju. Organizirano je bilo tudi medobčinsko tekmovanje v streljanju, kegljanju, plavanju in namiznem tenisu v Železnikih. Kranjčani pa so bili tudi organizatorji prijateljskega turnirja CIV Slovenije v šahu na Okroglem. Srečali pa so se tudi s šahisti Zveze slepih in slabovidnih iz Kranja ter z mladino družboslovne šole iz Škofje Loke. Klimatsko kopalniško zdravljenje je bilo polno izkoriščeno v termah Čatež in tudi z letovanjem v počitniških domovih Zveze društev CIV Slovenije v sezoni in po sezoni. Na koncu leta pa je društvo namenilo denarno pomoč desetim članom za nabavo ozimnice. Ob novem letu pa so člani obiskali tudi sedemnajst starejših in bolnih oseb in jih obdarili z novoletnim darilom.

Naše MD CIV Gorenjske je še vedno sodeluje z Zvezo društev Slovenije, kjer se seznanja z vsem, kar se med letom dogaja. Udeležuje se vseh se-

izvršnega odbora Zveze in letne skupščine s petimi delegati. Sodeluje pri dograjevanju zakona CIV, za katerega se na Republiškem komiteju za borbe in invalide pripravljajo novi boljši osnutki in predlogi. Resno sodeluje z občinskimi organi, predvsem s skupnostmi socialnega skrbstva in varstva, kjer ima v skupščini tudi svoje delegatsko mesto.

Jože Mrovlje

Proslava ob dnevu žena v Gorjah

Že dolgo ni bilo v Gorjah tako prijetne proslave ob dnevu žena in gotovo bo še dolgo ostala v spominu žena. Zadovoljstva v dvorani TVD Partizan v Gorjah ni bilo ne konca ne kraja, petja prav iz srca žena je bilo povsod polno.

V kulturnem programu so nastopili: gorjanska godba na pihala pod vodstvom odličnega kapelnika Ljuzeta Velkavrh, moški pevski zbor DPD Svoboda Gorje pod vodstvom Edija Završnika, moški pevski zbor iz Preddvora pod vodstvom Marjan-ce Rihember, pionirska folklorna skupina DPD Svoboda Gorje pod vodstvom Magde Justin, ki jo je že njena mama učila starih gorenjskih plesov in upati je le, da se bo iz teh pionirjev v Gorjah razvila res prava folklorna skupina, ki je že nekoč delovala. Z deklaracijami so proslavo popestrili učenci Osnovne šole bratov Žvan iz Gorji.

Po tej uspešni uvodni proslavi se je začel ples. Florjan Tišler in njegov sin sta s harmoniko razvnela žene, ki so pozabile na vsakdanje skrbi. Torej lahko tudi gorjanski ljudje vsak trenutek organizirajo kakršnokoli prireditev ali proslavo, kar je tudi nekaj!

Jože Ambrožič

Postavil se je na oltarček »porezanih glav«

Janko Fon je 18. februarja na 14. strani Železara napisal precej neresnic o delu turističnega društva in njegove komisije za varstvo okolja, zato se oglašam, da povem, kaj je res. Naj povem, da pri Turističnem društvu nismo nikoli govorili in tudi tega nisem nikjer zapisal, citiram »kako lepo in urejeno je naše mesto«, pač pa smo se in se še bomo prizadevali ter pisali, kako polepšati Jesenice.

Osebnost se nisem čutil prav nič prizadetega, ko sem prebral Fonove besede: »Vedno se nasmejem, kadar preberem v Železaru prispevek znanega avtorja o lepih rožah, o vrtcih itd... Lahko pa so užaljeni vsi prizadevni gojitelji rož in tisti, ki okrog svojih lastnih hiš ali blokov skrbijo in si prizadevajo za lep izgled ter čistost. Užaljenih je lahko tudi 446 pri turističnem društvu organiziranih vrtičkarjev, ki izredno prizadevno in lepo urejajo površine na opuščeni smetišču za Savo, med železniško progo in Cesto revolucije ter vzhodno od nove transformatorske postaje v logu Ivana Krivca. Tu seveda niso všteti »divji« vrtičkarji, ki so si zemljo samovoljno odmerili in jo obgradili z vso mogočo staro pločevino, bodajo žico in z odpadnim lesom. Janko Fon je s svojim pisanjem »obglavil« vse od župana, vodstva občinske konference SZDL, Turističnega društva, tiste, ki se v krajevnih skupnostih brigajo za varstvo okolja in uredjenost mesta, nato urbaniste, Postajo ljudske milice itd. Ne bomo ponavljali, zakaj na Jesenicah že 17. leto teče akcija in tekmovanje »Lepe rože« v okviru prizadevanj Turistične zveze Slovenije. Menim, da ni treba desetkrat ponavljati, zakaj se pri turističnem društvu in v okviru krajevnih skupnosti bavijo z vrtičkarstvom. To bi Janko Fon razumel šele takrat, ko bi z lopato, motiko in grabljami v potu svojega obraza obdeloval svoj vrtiček in bi se njemu nekdo tako nasmešnil, kot se je on 446 - im in še ostalim, s katerimi imajo pri krajevnih skupnostih sklenjene pogodbe. Nobena stvar ni tako črna, zato menim, da tudi Jesenice niso tako »dolgočasne in umazane«, da v njih ne bi našli tudi kaj lepega. To je Dolik, ki ga je navedel sam, Spominski park, Kosova graščina, tehnični muzej, obnovljeno goslopie SIS - ov ter nove lepe stolpnice in sedaj že zelo čisti zrak in še marsikaj. Vabim ga na sedež turističnega društva, kjer bo videl čudovito sliko Jesenic, okrašeno s preprogo cvetočih narcis

v Plavškem rovtu. Ni vse zlato, kar se sveti, pa tudi nobena črnina ni samo črna. Naloga turističnih društev (tudi jeseniškega) pa je, da si prizadevamo in vzgajamo, da bodo naši kraji čim lepši, čim privlačnejši za goste in pa za nas, ki v njih prebivamo.

Janku Fonu bi rad še povedal, da nasprotovanja za gradnjo Jeklarne 2 niso obstojala zaradi prahu in hrupa, kot on navaja, pač pa zato, ker se

je spremenila namembnost kmetijskih površin na Belem polju in zaradi skepe, če se bo res lahko z eno električno pečjo nadomestilo količino še bolj pa vrednost proizvedene v opuščeni sedmih SM pečeh in v dveh plavžih. In na koncu naj še povem, da tudi ni res, da pri občinski konferenci SZDL nasprotujejo ustanovitvi ekološkega društva. Tja naj stopi pa bo zvedel, da zelo želijo, da bi se ustanovilo, in sicer po taksem postopku, kot je zapisan v zakonu o društvih. Mahanje navadno ne koristi dosti, sploh pa ne dolgo! Pri vsem tem nam lahko pomaga le pošteno in zdravo delo.

Branko Blenkuš

Za živahnejši kulturni utrip na Hrušici

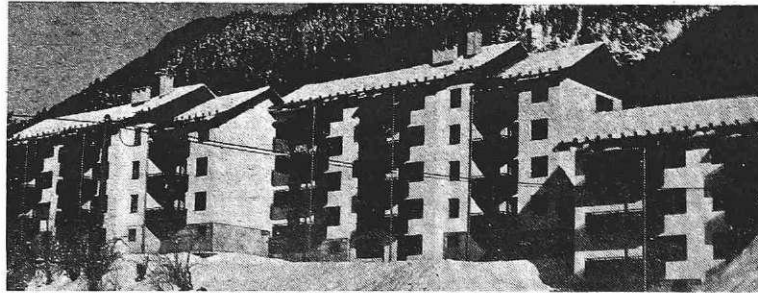
V krajevni skupnosti Hrušica se kulturni delavci že nekaj časa prizadevajo, da bi spet pozivili različne oblike dejavnosti v domu DPD Svoboda Ivan Krivec. Upravni odbor društva išče različne poti, kako pridobiti čimveč članov za delo v različnih sekcijah. Postavlja pa se posebno vprašanje, kako začeti z obnovitvenimi deli v domu. Stavba je namreč že precej dotrajana, ni urejene kurnjave poleg tega pa je potrebnih še več drugih popravil.

Pri društvu so se tudi odločili, da bodo z najrazličnejšimi prireditvami spet privabili krajanje Hrušice v dvorano. Nekaj se jih je že zvrstilo v lanskem letu, obljublja pa, da bo letos sezona pestrejša.

Omeniti moramo uspelo proslavo ob 8. marcu, ki jo je pripravila Stan-ka Razinger s sodelavci. V prijetnem kulturnem programu so se predstavili člani folklorne skupine KUD Jaka Rabič Dovje-Mojstrana, otroci iz vrtca na Hrušici in recitatorji DPD Svoboda Ivan Krivec Hrušica. Kot gostja se je predstavila gledališka in filmska igralka Bernarda Gašperčič, ki se je odločila, da bo pomagala mladim dramskim igralcem na Hrušici. Sedaj pod vodstvom Janka Ve-bra že pripravljajo predstavo.

V dvorani na Hrušici pa poleg tega pripravljajo še več drugih zabavnih prireditev.

J.R.

Novi bloki na Hrušici (foto: I. Kučina)

Dnevnik z zimskega tabora MO PD Jesenice na Uskovnici (30.1. — 3.2.88)

Sobota, 30. januarja:

Zavonila je ura. »Uh, tako zgodaj je še,« mijavknem, a vendar moram vstati. Pa saj ni tako hudo, če veš, da greš na planinski tabor in ne v šolo. Vse se je dogajalo zelo hitro, kajti jutraj ni nikdar dovolj časa in že sem se peljala iz Lesc na Jesenice. Na železniški postaji je že čakalo nekaj mojih prijateljev in seveda med njimi tudi Anja. Z vlakom smo se odpeljali do Bohinjske Bistrice, od tam naprej pa z avtobusom do Srednje vasi. Najprej smo izpraznili trgovino, nato pa se nas je nek traktorist usmilil in nam odpeljal težke nahrbtnike in smuči do koč na Uskovnici. Močno je deževalo, zato smo se najprej napokali kikirikije, a ker dež ni ponehal, smo jo še mi ubrali naprej proti cilju. Po poti navzgor nas je najprej zalival dež, kasneje sodra ali babja jeza in navsezadnje še sneg. Bili smo ga kar nekoliko veseli, saj so nižine še vedno brez te bele odeje. Vsi premraženi smo le prišli do koč, kjer smo se najprej najedli in se posušili, nato pa smo se razdelili po sobah. Z Anjo sva dobili svojo, saj sva bili edini predstavnici nekega drugega spola razen dveh vodnic — Stanke in Barbare. Ko smo se odpeli v ogreli, smo se odšli smučati. Vsi žalostni smo ugotovili, da je le premalo snega in tudi novi ni pokrli golčav. A našli smo vzpetnico, kjer smo se prvi dan razgibali. Slabe volje zaradi pomanjkanja snega in strmin smo odšli v koč, kjer nas je že čakala večerja.

Nedelja, 31. januarja:

Da ne bi opisovala preteklega večera, ki smo ga preživeli pred televizijo, bom začela z jutrom. Ob 7.15 je tiho prišla v sobo Stanka in naju z Anjo glasno zbudila, da je zmotila jutranjo tišino. Godrnjanje ni nič pomagalo, saj nas je zajtrk že čakal. Po prebavljanju hrane smo se pripravili za dolgo, mučniško pot na nek kucelj. Na turo smo odšli s petminutno zamudo. Na čelu kolone je bil Grizli (tako kličemo našega vodnika). Kot vedno smo hodili in hodili, se ustavili in počili, pa spet hodili in hodili. Naša hitrost je bila nepopisna, pa čeprav smo hodili v pancirjih in s smučmi na ramah. S takim hitrim tempom že dolgo nismo hodili. »Kaj je Grizli čisto znorel?« smo javkali, »saj nimamo vsi toliko kondicije kot on, pa še ta strm kucelj!« Vsi izmučeni in brez moči smo le prilezli na neko ravnilo, kjer smo pustili nahrbtnike in smuči ter se nekoliko odpočili. Toda kmalu, prekmalu smo odšli naprej proti vrhu Mesnove glave, ki pa je bila vse prej kot Mesnova: Mesena, Mesna, Mesnata... Ogledali smo si bližnje vrhove in nekaj zapeli. Nazaj smo se na smučkah poizkušali pripeljati po snegu do koč. Uspelo nam je, nekaterim bolj, drugim manj. Tudi Slavko je navsezadnje le prišel v nekakšno smučarsko formo. Ugotovili smo, da smo prehodili kar dolgo pot, a se je splačalo za tako lepo smuko po celnem snegu. Kar malo la-

čni smo prišli na kosilo. Po popoldanskem počitku smo odšli ven in se igrali nekaj podobnega rugbyju. Tekali smo sem tja, se prekopicavali in lovili zogo. To je bila vreča, v katero smo natlačili seno. A ko smo bili najbolj norčavi, je zoga izpustila dušo ali drugače: strgala se je in izpustila seno. Razočarani nad slabo kvaliteto smo se vrnili v koč, kjer smo imeli predavanje o GRS. Do večerje imamo samo še toliko časa, da napišemo dnevnike.

Ponedeljek, 1. februarja:

Izjemoma sem se danes zbudila sama ob 7.14. Verjetno od groze, kajti že sem zaslišala korake po hodniku. Nenadoma je stopila v sobo naša do minute točna budilka — Stanka. Tudi danes je bil na vrsti najpomembnejši obrok dneva — zajtrk. Mimogrede sem pogledala skozi okno: »Jasno je, brez oblaka, zato bomo verjetno imeli turo,« razmišljam naglas. Res se je moja napoved uresničila. Odšli smo na Viševnik. Grizli se nas je danes usmilil in pustil na čelo kolone Martina. Hodili smo lepo počasi po lepo položni, skoraj ravni poti. Prišli smo do žične in čeprav nismo imeli kart, so nam dovolili, da se zapeljemo do vrha smučišča. Tega smo bili veseli, saj so nam kar precej olajšali pot. Ta lepa in nenaporna vožnja se je malokoličala in spet smo morali naprej peš s smučmi na ramah. To je bil prvi pravi vzpon današnjega dne. Končno prvi počitek. Polegli smo po tleh in se veselo izpostavljali soncu. Sledila je malica, ki je bila za vse enaka: Albert keksi. Zaradi Grizlijeve nepotrebnosti in naše ponovitve smo odšli naprej proti vrhu. (Na grebenu je začel pihati veter, pa tudi oblaki so se začeli zbirati.) Kljub hudemu vetru, ki je s seboj nosil sneg, smo le prilezli na vrh. Malo pod vrhom smo si nataknili smuči in jo odkurili po strmini navzdol. Če si nismo upali izpeljati zavaja zaradi premočnega brega, smo se pač ustavili in se obrnili, nato pa spet naprej. Užitek je bilo pogledati Martina, kako smuča prav do vrha. Hitro, prehitro je bilo konec tega spusta in že smo bili pri koči. Imeli smo pozno popoldansko kosilo, po njem pa predavanje o opremi. Kaj vse smo zvedeli, tudi to, da je nujni del opreme tudi rutka okrog vratu. Na vrsti je bil čas za različne igre, pisanje razglednic in dnevnikov; potem pa bo večerja. Kar pošteno smo že lačni!

Torek, 2. februarja:

Danes so bili vodniki nekoliko milejši — vstajanje ob 8.15. Pa se Stanki ni bilo potrebno preveč mučiti, saj so za zbujanje poskrbeli naši najmlajši — imeli so pevske vaje. Groza! Danes sva bili z Anjo dežurni, zato je bilo treba na vrat na nos pripraviti zajtrk. Kot ponavadi tudi danes nismo mogli brez predavanja. Tema predavanja mi je že znana Plazovi — kaj so plazovi, kakšne vrste jih poznamo, reševanje iz njih... Zelo zanimivo, pa kaj, ko to slišimo na vsakem taboru in nič novega. Končno je bilo le na vrsti kosilo. Da ne bi spremenili vsakodnevne tradicije, smo spet gledali televizijo. Na vrsti so bile dirke. Da bi prišli na start, smo si pripeli »dilce« in odšli po kucelj navzgor, vendar do starta nismo in nismo prišli. Zaradi pomanjkanja snega smo »stamfali« po kamnih in čez marsikatero smreko. Lezli smo čez »škarpo«, pod žico... To res ni bila primerna proga za smuk, ampak za SKI RALLY. Vsi smo preživeli in srečno pripeljali v cilj. Trikrat hura za vse nas! Vrnili smo se v koč, kjer smo udarili partijo igre človek ne jezi se z novimi pravili, ki pa je nismo dokončali, ker je bila prej na vrsti večerja. Z Anjo sva morali kar pošteno pohiteti, da so bili ti nenasični železčiki zadovoljni. Večerje je sledila podelitev priznanj in nagrad popoldanskega rallyja. Prvi štirje smo dobili še pasček za smuči, (tako)imeno-van ski joint.

Pasčki so nam bili zelo všeč. Sledil je zabaven večer, ki pa smo ga kmalu zaključili, saj nas je drugi dan čakala pot domov.

Alenka Novak,
OŠ Tone Čufar Jesenice

Pohvale za lepe rože in za varstvo okolja

Komisija za lepe rože in za varstvo okolja pri Turističnem društvu Jesenice je ugotovila, da so bili v letu 1987 posebno prizadevni pri okrasitvi Javornika z rožami in zelenjem naslednji prebivalci: Zofka Bertonec, Lidija Biček, Marica Brce, Lovro Brce, Zorka Brelih, Ljudmila Čelešnik, Cilka Čenček, Marija Črv, Vida Dornik, Marija Drmota, Rezka Domenko, Sonja Erjavec, Milka Grešja, Marija Heberle, Vinko Jakopič, Joža Knific, Marica Kastelic, Lojzka Kamenšek, Anica Kalan, Marija Koder, Cilka Klinar, Miluška Kuraš, Janez Leskovšek, Marija Ličof, Ivanka Leben, Marija Malenšek, Majda Malenšek, Zvonka Mirtič, Erika Mestek, Lenka Maverič, Anica Obid, Marija Pajsar, Filip Pančur, Tončka Piber, Vida Prešeren, Majda Šlibar, Tehnični biro, Minka Torkar, Judita Treven, Silva Treven, Rozka Troha in Rafaela Valovec.

V Javornškem rovtu: Tončka Konobelj, Marija Klinar, Jerca Noč, Mira Noč, Marija Šmid, Pavla Zavelcina in Peter Zupančič.

Na Blejski Dobravi:

Jožica Bremec, Anica Beguš, Ivan in Milica Berlot, Anica Fon, Zofka Hasimović, Majda Jeklar, Jožica Jereb, Antonija Merlin, Zofka Markovič, Marija Ogrin, Pavla Pikol, Rozka Pavlovič in Tončka Sever.

Turistično društvo
Jesenice

Razpis prvenstva Železarnice Jesenice v kegljanju na ledu — 1988

Tekmovanje je ekipno in za posameznike ter poteka v moški in ženski konkurenci. Ekipa pri moških šteje pet tekmovalcev, pri ženskah pa tri tekmovalke. Registrirani tekmovalci imajo pravico nastopa, vendar v ločeni skupini. Tekmuje se po pravilih Zveze za kegljanje na ledu.

Število tekmovalcev je neomejeno.

Prijave sprejema vodja tekmovanja na tekmovališču v hali pod Mežaklo Jože Klinar. Pri prijavi imejte s seboj izkaznico za vstop v Železarno Jesenice.

Razpored:

Ponedeljek, 21. marca, od 15. do 19. ure
Torek, 22. marca, od 15. do 19. ure
Sreda, 23. marca, od 10. do 12. ure in od 15. do 19. ure
Četrtek, 24. marca, od 10. do 12. ure in od 15. do 19. ure
Petek, 25. marca, od 15. do 19. ure

Viktor Brun:

75 let

jesenškega nogometa

Pester nogometni program v poletnih mesecih 1982

Tekmi za pokal NZS

14. avgusta: Jesenice: Triglav 2:2 (0:1)

17. avgusta: Domžale: Jesenice 3:2 (1:1)

V nadaljevanju prvenstva v OČL

Na tekmi Jesenice: Elan 0:1 (0:0), je prišlo do incidenta: domači vratar je v 83. minuti fizično napadel sodnika tekme. Svojemu moštvu in jeseniškemu nogometu je s tem povzročil veliko škodo, ki se je občutila v nadaljevanju prvenstva.

Litija: Jesenice 1:0 (0:0)

Jesenice: Ilirija 2:2 (1:1)

Jesenice: Usnjar Vrhnik 2:2 (1:2)

Po končanem jesenskem delu prvenstva v OČL — zahod so bila Vozila iz Nove Gorice z 18 točkami na vrhu razpredelnice, naši pa so med 12 klubov pristali na 8. mestu in osvojili 9 točk.

Sobota, 13. novembra: Železarna Jesenice: Klub Jugoslavija 6:2 (5:1)

Prijateljska povratna tekma, s katero so se železarji odločili vabilu za sodelovanje na julijemskem turnirju v Beljaku.

Glede na pozno jesenski mesec je bilo jeseniško nogometno igrišče le blatna površina, ki je nogometaše do kraja izžepalo. Kljub temu pa so bili gostitelji zelo učinkoviti. Go-

le so dosegli: N. Omanović 2, Karahodžić, Panič, Mlakar in Kovačič.

S to tekmo se je končala nogometna sezona 1982, ki ima nekatere značilnosti:

- očitno nazadovanje članskega moštva na lestvici OČL,
- zahod, zato tudi slaba ocena trenerju;
- podaljšana nogometna sezona, večje število odigranih tekem in pester program prijateljskih tekem;
- navezava stikov s klubom naših delavcev v Beljaku in vključitev v nogometni prostor naše severne sosede;
- in ne nazadnje — ponovni uspeh jeseniških nogometašev na tradicionalnem nogometnem turnirju »Tri meje«.

V pomladanskem delu prvenstva 1982/83 so zelo pomankljivi viri o rezultatih prvenstvenih tekem.

Za 1. 2. in 3. kolo ni podatkov.

4. kolo, 17. aprila: Jesenice: Kočevje 1:0

5. kolo, 24. aprila: Bela Krajina 0:1

Za 6. 7. 8. in 9. kolo žal spet ni podatkov.

10. kolo, 29. maja: Usnjar: Jesenice 1:1

11. kolo, 5. junija: Jesenice: Vozila, ni poročila (navedeno zgolj kot zapisek za poznejše dopolnitve)

23. aprila: Triglav: Jesenice, kadeti 0:6

Rezultat pove, da so bili naši kadeti zelo učinkoviti: Pivčič, Čučak, Kolarič in Lihteneger.

Iz dosegljivih podatkov lahko zapišemo bilanco nogometne sezone 1982/83, ki izgleda takole:

— člansko moštvo se je uvrstilo na 8. mesto, osvojilo 19 točk in negativno razliko v golih 32:41;

— mladinci so pristali na 9. mestu, dosegli 16 točk in negativno razliko 31:48;

— kadeti so bili četrti, osvojili 18 točk in razliko 53:54;

— pionirji so končali na četrtem, zadnjem mestu, osvojili 2 točki in negativno razliko 4:29.

Nogometna sezona 1982/83 je bila za jeseniški nogomet zelo negativna. Nogometasi so se precej oddaljili od zastavljenih ciljev.

Za sezono 1983/84 bomo navedli le zbirne rezultate iz razpredelnice NZS.

Prispevki za medicinske aparature

V februarju so za medicinske aparature v jeseniški bolnici darovali:

Sodelavci TOZD Vzdrževanje Sava Kranj — namesto venca ob smrti očeta Mitje Komana — 74.000 din;

Angela in Stana Cizej, Prekopa, Vransko — namesto venca za pokojnega Albina Komana — 60.000 din;

Branko Cizej in ostali, Latkova vas, Prebold — namesto venca za pokojnega Albina Komana — 50.000 din;

Cveta in Mira Čulk, Male Braslovce — namesto venca za pokojnega Albina Komana — 50.000 din;

Milka in Iva Podpečan, Prekopa, Vransko — namesto venca za pokojnega Albina Komana — 50.000 din;

Občinski svet Zveze sindikatov Radovljica — namesto venca za pokojnega Albina Komana — 50.000 din;

Druženopolitične organizacije občine Radovljica — namesto venca za pokojnega Albina Komana — 50.000 din;

VIZ Jesenice — odstopljen prispevek Pavle Klinar, VVO Jesenice — 9.000 din;

Delavci ERC Železarnice Jesenice — namesto cvetja pokojnemu očetu Vasilija Komana — 51.500 din;

Sostanovniki Ceste revolucije 5, Jesenice — namesto cvetja za pokojno Vero Rebolj — 52.300 din;

Bivši sodelavci Angelce Bohinjc — namesto cvetja za pokojno Angelco Rakar — 17.000 din;

Gozdno gospodarstvo Bled — odstopljena članarina za mesec januar — 23.534 din;

Družine Dolinar, Šile in Kovačič — namesto cvetja za pokojno teto Angelo Rakar — 45.000 din;

Delavke iz HVJ in Žičarne, Železarna Jesenice — prostovoljni prispevek — 18.000 din;

Sestrične in bratranec Jaka Dakskobler — namesto venca na grob pokojne Ljubke Žnidar — 50.000 din;

Železarna Jesenice — odstopljen honorar Viktorja Bruna za mesec januar — 21.840 din;

Železarna Jesenice — odstopljen honorar Rine Klinar za mesec januar — 7.301 din;

Mila in Iva Koprive, Jesenice, V. Kejžarja 18 — namesto rož pokojni Jovi Ravhekar — 15.000 din;

Družina Hladnik — namesto cvetja pokojni Angeli Rakar — 30.000 din;

Jožefa Ravhekar, Jesenice, Cesta revolucije 4 — namesto cvetja na grob pokojne Jove Ravhekar — 40.000 din;

OO sindikata Železarnice Jesenice — namesto venca pokojnemu Franciju Trevnu — 50.000 din;

Ivan in Saša Stana, Jesenice, Ljubljana — namesto cvetja za pokojno Jovo Ravhekar — 5.000 din;

Ivan in Saša Stana, Jesenice, Ljubljana — namesto cvetja za pokojno Marijo Doležal iz Ljubljane, Podmilsčakova 31 — 5.000 din;

VIZ Jesenice, prispevek Pavle Klinar — odstopljena članarina — 11.000 din;

Branko in Klara Iskra, Jesenice, Tavčarjeva 3 — namesto cvetja na grob pokojnemu Albinu Komanu iz Lesc — 20.000 din;

OO sindikata Livarne Železarnice Jesenice — namesto cvetja pokojni sodelavki Angeli Rabič — 25.000 din;

Sosedje Cankarjeve ceste s Koroške Bele — namesto venca pokojni Ani Pintar — 40.000 din;

Hišni svet Ceste revolucije 1 a, Jesenice — namesto venca za pokojno Anjo Rabič — 109.000 din;

Ela Benedičič, Cankarjev bataljon 7, Jesenice — namesto cvetja na grob Jovi Ravhekar 10.000 din.

Skupna vsota zbranih denarja je v letošnjem letu 1.959.158 din. Delavci splošne bolnice Jesenice in uredništvo Železarja se zahvaljujejo za prispevke!

Pridružite se tudi vi in prispevek namesto vencev in cvetja na grob pokojnim ali namesto drugih volil, čestitk in podobno, nakažite na žiro račun: SPLOŠNA BOLNICA JESENICE, številka 51530-603-31205, z navedbo: »namesto venca za tega in tega... darila in podobno.«

Zimski pohod na Snežnik

Planinsko društvo Jesenice vabi na 14. zimski pohod na Snežnik v nedeljo, 13. marca.

Odhod bo ob 5. uri z avtobusom izpred zdravstvenega doma, vračali se bomo ob 17. uri.

Cena prevoza za člane PD Jesenice je 4.500 din, za vse ostale udeležence pa 6.500 din.

Prijave sprejemajo v pisarni PD Jesenice do četrтка, 10. marca. Vabljeni!

Člansko moštvo se je uvrstilo na 5. mesto, osvojilo 23 točk in razliko v golih 33:28.

Mladinci so bili komaj deveti, dosegli so 14 točk in zelo negativno razliko 32:64.

Za kadete ni podatkov.

Pionirji A skupine so bili zelo uspešni. Osvojili so 2. mesto, priborili 21 točk in dosegli razliko 48:18. Pionirji Jesenice, ki so tekmovali v B skupini, so pristali na 6. mestu, osvojili 4 točke in razliko 11:66.

Vsekakor nekoliko uspešnejša sezona. Velja povedati, da je v tej sezoni člansko moštvo spet vodil trener Marjan Žurman.

Pred nogometno sezono 1984/85, je člansko moštvo odigralo nekaj prijateljskih tekem. Mirovali pa niso tudi z malim nogometom.

22. julija: Turnir v malem nogometu v počastitev dneva vstaje slovenskega naroda. Turnir je organizirala Komisija za šport pri KS ZSMS Železarnice Jesenice. Sodelovalo je 12 ekip, od katerih so osvojile: prvo mesto Samski dom Sava, drugo mesto Železar in tretje mesto Mlada Bosna.

31. julija: Jesenice: Rudar Trbovlje 0:1. To je bila prijateljska tekma v okviru občinskega praznika.

Izgledi za jeseniški del prvenstva v OČL — zahod niso bili obetavni. Člansko moštvo je bilo v Novi Gorici z Vozili poraženo 0:6, s Trboveljčani pa kar 2:10. Trener Marjan Žurman je odstopil, nadomestil pa ga je Zdravko Freljeh.

Jesenjski del prvenstva se je začel 26. avgusta. V ilustracijo navajam nekaj rezultatov članskega moštva:

Jesenice: Primorje (Ajdovščina) 4:1

Jesenice: Tabor Jadran 2:2

Jadran Lama: Jesenice 3:0 (1:0)

Jesenice: Elan 2:1 (2:0)

Jesenice: Naklo (za pokal NZS) 2:1 (1:1)

Jesenice: Lesce (za Pokal maršala Tita) 4:2 (2:2)

Ljubljana: Jesenice 0:0

Jesenice: Usnjar 0:0

Jesenice: Modvode 1:2 (0:2)

Jesenice: Domžale 1:2 (0:0)

Piran: Jesenice 3:1 (1:1)

(se nadaljuje)

Na

V pe
nicah zo
namenje
neka vst
Pred
organiza

D
V

1. 2
marca,
18. ure.
1988. Ce
2. T
3. T
4. F
ja 30 ur
5. T

jev.
6. F
organiz
nega ob
— 1
— 2
Pre
Pri
81-0

Ob boleč
če, stare m

Š
upokoje

se zahvalj
izrečeno s
moč.

Posebno
mu oddelk
ce, dr. Dr.
pevcem za
stavonosa
Vsem se

Ob boleč
bi dragega
dija

JO

se vsem, k
nutkih stal
ter sočustv
hvaljujem
Sinc
z dr

Ob bole

FRA

se zahval
cem za de
Posebno
Mihu Pipi
bolečih t
Enako se
Uzejrovič
Hadžić, ž
zapete ža
ki so nar
rekli soža

Sodelav
nične dej
nje se isk
sožalja, p
na pogreb

Ob odh
kolektivn
srca zahv
ki mi bod

Dolgo
dragi prij
ko odhaj
spominja
doživeli
zato je sk
Se enk
vam veil
stva in m
lepsi in b
Prav ta
denarni p
ne tice
stičbi
Srečno

Naši trije angeli ponovno na sporedu

V petek, 11. marca, bodo ob 19.30 v gledališču Tone Čufar na Jesenicah zopet uprizorili komedijo Naši trije angeli. Predstava je sicer namenjena kulturni akciji radovljiške občine, vendar je na razpolago nekaj vstopnic tudi ostalim občanom. Predstavo bodo ponovili v torek, 15. marca, ob 19.30 za sindikalne organizacije občine Radovljica. Karte lahko dobijo tudi ostali.

Delavska univerza
Viktor Stražišar Jesenice

Razpis

1. Začetni tečaj radiostezije, ki bo v soboto in nedeljo 19. in 20. marca, v gimnaziji na Jesenicah, vsak dan od 9. do 12. ure in od 14. do 18. ure. Tečaj vodi Mirela Mahne. Prijave sprejemamo do 15. marca 1988. Cena je 20.000 dinarjev.
2. Tečaj Moj biovrt.
3. Tečaj o dišavnih in zdravilnih zeliščih.
4. Konverzacijski tečaj angleškega in nemškega jezika. Tečaj traja 30 ur, cena je 60.000 dinarjev.
5. Tečaj slovenskega jezika. Tečaj traja 30 ur, cena je 60.000 dinarjev.
6. Preden gremo na morje, se moramo temeljito pripraviti. Zato organiziramo 15-urni kozmetični tečaj: Kozmetična in medicinska nega obraza in telesa
 - kako odpravimo celulitis in akne,
 - zdrava prehrana.
 Predaval bo kozmetičarka Romana Kleindinst z Bleda. Prijavite se na Delavsko univerzo Viktor Stražišar Jesenice ali po 81-072.

Zahvale

Ob boleči izgubi drage mame, tašče, stare mame in prababice

ŠTEFANIJE MUR
upokojenke Železarne Jesenice

se zahvaljujemo vsem sosedom za izrečeno sožalje in za denarno pomoč.

Posebno se zahvaljujemo interne-mu oddelku Splošne bolnice Jesenice, dr. Dražiču za obiske na domu, pevcem za zapete žalostinke ter zastavonošam za spremstvo.

Vsem še enkrat iskrena hvala.
Vsi njeni

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi dragega očeta, starega očeta in dedija

JOŽEFA PIŠČANCA

se vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, izrazili sožalje ter sočustvovali z nami, iskreno zahvaljujemo.

Sinova Janez in Miloš
z družinama

Sodelavcem in sodelavkam Žičarne in Hladne valjarne Jesenice se najlepše zahvaljujem za prelepo darilo ob odhodu v pokoj.

Vsem skupaj želim sreče in uspeha pri nadaljnjem delu in čim več trdnega zdravja.

Duška Jezdič

Sodelavkam in sodelavcem TOZD Družbeni standard se zahvaljujem za čestitke in darilo ob odhodu v pokoj. Posebno se zahvaljujem vodji Rudiju Bohincu in sodelavki Idi Selkanovič. Vsem želim še veliko delovnih uspehov.

Marija Subotič

Za čestitko in dobre želje ob naj-njem jubileju, zlati poroki, se najlepše zahvaljujema KO ZB NOV in KS Staneta Bokala.

Marija in Anton Gasperič

Od odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem in vodstvu OTK-KK, ki so prispevali za dragocena darila, ki mi veliko pomene-nijo in mi bodo lep spomin na moje dolgoletne sodelavce.

Viktor Štendler

Dežurni trgovini

V soboto, 12. marca, bosta na Jesenicah od 7. do 18. ure odprti trgovini:
DELIKATESA, poslovalnica 7, Titova 7, Jesenice in
DELIKATESA, Kaša 4 na Plavžu, Tavčarjeva 6.

Dežurna lekarna

V marcu je za občini Radovljica in Jesenice dežurna lekarna v Radovljici.

Rešitev križanke iz prejšnje številke:

Pomol, aki, AS, odeja, nav, trio Lorenz, Iro, Matija, ob-stoj, pterodaktil, taca, Roza, inercij, AN, primat, jermenica, Rama, AK, melos, orožni list, York, dež, oratorij, ea, ub, tri-panozom, sial, Kutina, Kale, Uganda, Tsinan, Arat, raskar.

Vabilo

DPD Svoboda France Men-cinger Javornik-Koroška Bela vabi vse člane na redni letni občni zbor, ki bo v petek, 11. marca, ob 18. uri v prostorih doma Julke in Albina Pibernik na Javorniku.

Vabljeni!

Upravni odbor

Obvestilo krajanom KS Žirovnica

Komunalno podjetje Kovi-nar, TOZD Komunalne služ-be, obvešča krajan KS Žirovnica, da bomo 16. in 17. marca 1988 od 9. do 17. ure pobirali najemnino za grobove na pokopališčih Breznica in Rodine v prostorih KS Žirovnica

Vsem sodelavcem in sodelavkam ter vodstvu Predelave valjanih trak-ov (Profilarna), se najlepše zahva-ljujem za čudovito darilo ob odhodu v pokoj.

Obenem jim želim še veliko delov-nih uspehov.

Rozalija Sirc

Iskreno se zahvaljujem sindikatu HV Bela za denarno pomoč med bo-lovanjem.

Roman Omejc

Kaj bomo gledali v kinu

KINO ŽELEZAR

11. marca, premiera amer. akcij. filma SMRTONOSNO OROŽJE ob 16., 18. in 20. uri.

12. marca, amer. akcij. film SMR-TONOSNO OROŽJE ob 16. in 18. uri, ob 20. uri premiera amer. pust. filma ZLATI FANT.

13. marca, amer. barv. pust. film CONAN II ob 16. uri, ob 18. in 20. uri amer. barv. akcij. film SMRTONO-SNO OROŽJE.

14. marca, amer. barv. akcij. film OBRAČUN OB 3.15 ob 16., 18. in 20. uri.

15. marca, amer. barv. akcij. film OBRAČUN OB 3.15 ob 16. 18. in 20. uri.

16. marca, premiera angl. barv. pust. akcij. filma JAMES BOND 007 — DIH SMRTI ob 15.30 in 17.45.

17. marca, angl. barv. akcij. pust. film JAMES BOND 007 — DIH SMRTI ob 15.30 in 17.45 in 20. uri.

KINO DOVJE

13. marca, amer. komedija DVA VRAGA IZ CHICAGA ob 19. uri.

KINO KRANJSKA GORA

11. marca, amer. pust. film ZLATI FANT ob 17. in 19. uri.
15. marca, amer. barv. akcij. film SMRTONOSNO OROŽJE ob 17. in 19. uri.

Razstavní salon DOLIK Jesenice

V razstavnem salonu DO-LIK je od 5. do 16. marca na ogled razstava gobelinov na-rejenih po predlogah slikarjev — članov likovnega kluba DOLIK in po imitiranih pred-logah. Razstavlja 33 izdelo-valk.

Razstavní salon bo izjemo-ma odprt vsak dan od 9. do 19. ure.

Filmsko gledališče

I. cikel filmskega gledališča v kinu Železar Jesenice

Od 9. marca do 27. aprila vsako sredo ob 20. uri

SOBA Z RAZGLEDOM, angl. ljub. drama; režija: James Ivory.

STRIPTASE SMRTI, amer. thriller; režija: Brian de Palma.

HUDODELCI, slov. film; režija: Franci Slak.

MODRI ŽAMET, amer. erot. thriller; režija: David Lynch.

BARVA DENARJA, amer. drama; režija: Martin Scorsese.

LA BAMBA, amer. biograf. glasb. film; režija: Luis Valdez.

NEBO NAD BERLINOM, nemški film; režija: Wim Wenders.

IME ROŽE, nem. - franc. - ital. zgod. film; režija: Jacques Annaud.

Cena abonmajske vstopnice je 8.000 din. Dobite jih pri blagajni ki-na — lahko tudi z naročilnico.

Kino Kranj

Kulturni koledar Gorenjskega muzeja

V petek, 11. marca, ob 18. uri bodo v galeriji Prešernove hiše v Kranju odprli razstavo arhitekturnih krajin slikarja Toneta Tomazina.

V Mali galeriji se bo ob 18.30 s svojimi deli predstavil avstrijski slikar Berndt Sve-tnik.

Kulturni večer bo v galeriji Mestne hiše zaključila razsta-va del akad. slikarjev Vinka Tuška in Franca Novinca.

Obvestilo

Obveščamo vse upokoence iz območja občine Jesenice, da so cene za letovanje v Poči-tniškem domu DU Slovenije v Izoli za mesec april 15.500 din, za mesec maj pa 17.500 din, regresa pa je 2.000 din na dan. Vsi tisti, ki prejemaajo pokojni-no pod 159.000 din, pa prejme-jo 3.000 din regresa na dan.

Prostora je še dovolj. Inte-resenti za letovanje naj se pri-javijo pri svojih družtvih.

ZDU Občine Jesenice

Ob boleči izgubi drage mame

FRANČIŠKE DVOJMOČ
Starčeve mame,

se zahvaljujemo vsem sostanoval-cem za denarno pomoč in cvetje.

Posebno se zahvaljujemo Anici in Mihi Pipan, ki sta nam pomagala v bolečih trenutkih lajšati bolečine. Enako se zahvaljujemo družinam Uzejrovič, Pečar, Živec, Brelih in Hadžič, župniku za obred, pevcem za zapete žalostinke in vsem ostalim, ki so nam kakorkoli pomagali in iz-rekli sožalje v teh težkih trenutkih.

Vsi njeni

Sodelavcem in vodstvu TOZD Teh-nične dejavnosti in obrata Vzdrževa-nje se iskreno zahvaljujem za izraze sožalja, podarjeno cvetje in udeležbo na pogrebu mojega očeta.

Ivan Šenveter

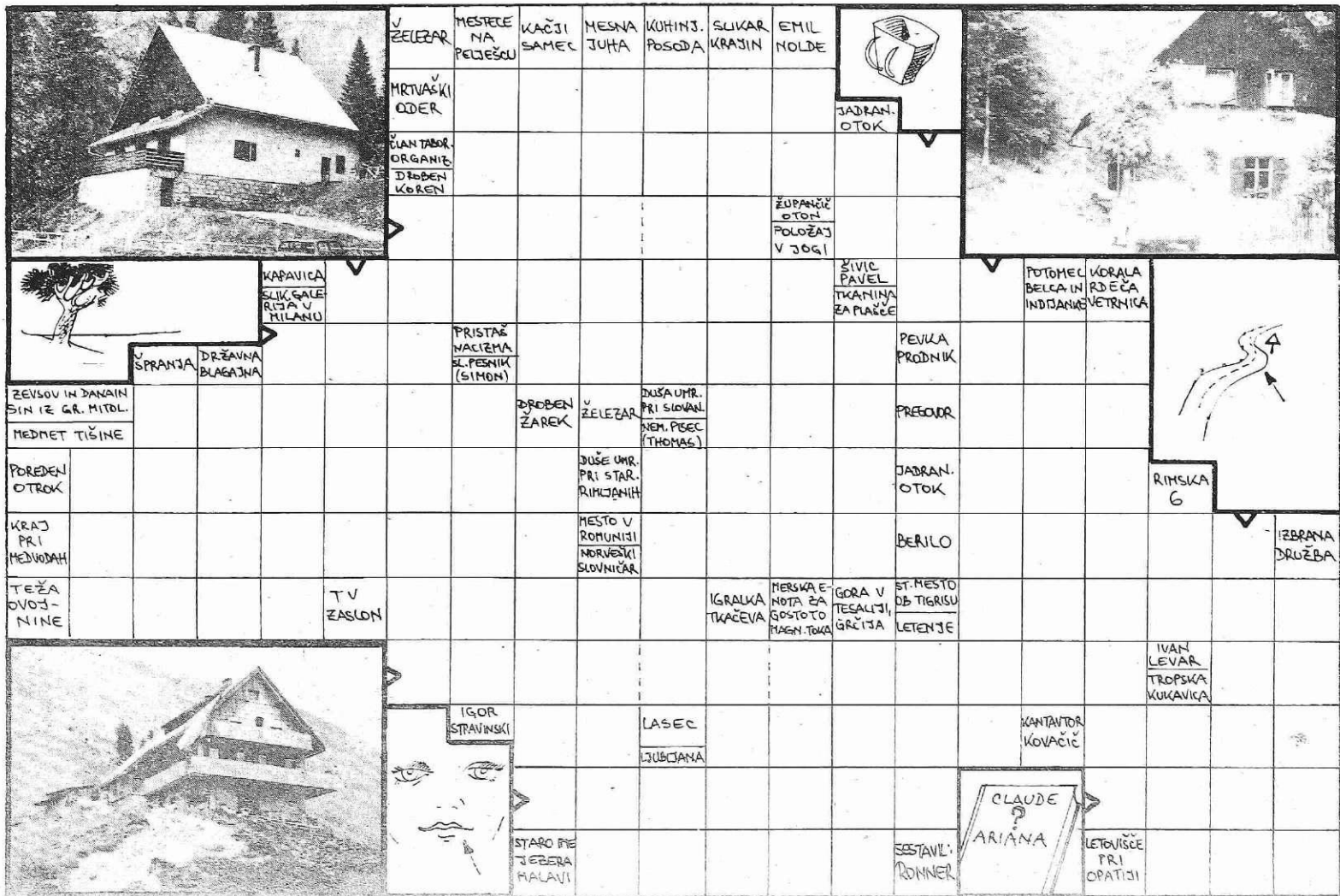
Ob odhodu v pokoj se celotnemu kolektivu kvalitetne kontrole OTK iz srca zahvaljujem za prelepa darila, ki mi bodo ostala v trajen spomin.

Dolgo vrsto let smo bili skupaj, dragi prijatelji in sodelavci, in sedaj, ko odhajam v zasluženi pokoj, se spominjam, da smo marsikaj skupaj doživeli, da nas je delo povezovalo in zato je slovo težko.

Se enkrat najlepša hvala. Želim vam veliko osebne sreče, zadovolj-stva in naj vam bo delo uspešno za lepši in boljši jutri.

Prav tako hvala sindikatu OTK za denarni prispevek in vodstvu Valjar-ne žice za uspešno sodelovanje v službi.

Srečno in ne pozabimo sel
Srečko Kozelj

Hokejski pregled

Hokejska sezona 1987/88 se izteka. Ob koncu smo k letošnjim uspehom dodali še naslov pionirskega državnega prvaka, ki je potrdil, da se z najmlajšimi Podmežaklo dobro dela. Janez Mlakar je resnično pripravil ekipo, ki že kaže svojo pravo hokejsko fizičnost, z zares zadovoljivim hokejskim znanjem za to starost.

Čeprav bodo podrobne ocene še narejene, pa vendar preglejmo, kaj je jeseniški hokej letos dosegel.

Naši hokejisti so obranili naslov članskega državnega prvaka in se uvrstili v finale tekmovanja za jugoslovanski hokejski pokal. Druga ekipa, Kranjska Gora Gorenjka, je v državnem prvenstvu osvojila osmo mesto in se tako obdržala v zvezni konkurenci. Mladinska ekipa Kranjske gore Gorenjke je v državnem prvenstvu osvojila tretje mesto, v kombinaciji s članskim moštvom pa je igrala tudi v republiški ligi in osvojila četrto mesto. Mladinska ekipa Jesenice — mlada, je fizično prešibka, in je v tekmovanju za državno prvenstvo ostala med ekipami od 9 do 16. mesta. Pionirji Jesenice so osvojili naslov republiškega državnega prvaka, prve tekmovalne izkušnje pa so si nabirali tudi že najmlajši iz hokejske šole. K temu je treba dodati še nekaj mednarodnih uspehov. Spominimo naj vas na močan septembrski turnir ob 40. letnici jeseniškega hokeja, na katerem so jeseniški hokejisti osvojili prvo mesto. Zelo dober vtis so zapustili na turnirju evropskih državnih prvakov v Italiji. Bilo je nekaj uspešno odigranih mednarodnih prijateljskih tekem, dobro pa so igrali tudi v tekmovanju za Karavanški pokal.

Iz preteklega tedna je treba posebej opozoriti na državno prvenstvo pionirjev, ki je bilo Podmežaklo odigrano kot memorial Jožeta Gradišarja (v spomin na tragično umrlega mladega hokejista iz Ljubljane.) Doseženi so bili naslednji rezultati: Jesenice — Zagi 11:3, Vojvodina: Crvena zvezda 5:1, Jesenice: Crvena zvezda 10:3, Vojvodina: Zagi 10:1, Zagi: Crvena zvezda 2:1, Jesenice: Vojvodina 2:2.

Vrstni red:					
JESENICE	3	2	1	0	23:8 5
VOJVODINA	3	2	1	0	17:4 5
ZAGI	3	1	0	2	6:22 2
CRVENA ZVEZDA	3	0	0	3	5:17 0

Streli golov za Jesenice so bili: Jan 8 (bil je tudi najboljši strelac turnirja), Vukčević 4, Omerzel in Smolej po 3, Sodja in Pretnar po 2, U. Škofic 1.

Priznanje za fer play je pripadlo ekipi Jesenice, najmlajši igralec turnirja je bil enajstletni Jovica Rus (Crvena zvezda), posebna komisija pa je proglasila še najboljši: napadalec Jure Smolej (Jesenice), branilec Dragan Lukić (Vojvodina) in vratar Žan Vladislavjević (Crvena zvezda).

Z medeljsko tekmo pionirjev Jesenic in Vojvodine je bila v dvorani v Podmežakli odigrana devetdeseta registrirana tekma naših ekip v minulosti sezoni. Približno toliko tekem so jeseniški hokejisti odigrali tudi na tujih terenih, tako da lahko govorimo kar o 200 tekmah, ki jih

je bilo treba organizirati, za katere je bilo potrebno pripraviti ekipe in pa zagotoviti denar za prevoze, prehrano, bivanje ter vse drugo.

V dvorani v Podmežakli bo led še do konca marca. V soboto, 12. marca, ob 17. uri bo zaključna prireditev sezone hokejske šole z nastopi vseh pionirskih ekip, sodelovali pa bodo tudi umetniški drsalci. To bo prikaz razvojne poti od prvih korakov bodočih hokejistov na ledu do igranja v pionirskih ekipah. Vstop bo prost.

Po 20. marcu bo hokejska sezona na Jesenicah uradno zaključena. Za prihodnje leto pa se obeta nekaj sprememb, o kateri bodo v Hokejskem klubu in v športnih krogih še dogovorili. Sedanji uspehi zahtevajo nekaj sprememb v organizaciji hokejskega športa in strokovnega dela, da bi bil razvoj tudi v prihodnje enak. Že sedaj opravljena ocena kaže, da je stanje najslabše v mladinskih vrstah, kar se lahko hudo maščuje, če ne bomo takoj in v tem primeru še pravočasno ukrepali. Delo z mladimi bo zato v prihodnji sezoni prevzel Vukčević, ki ima prav gotovo veliko izkušenj in bo zato strokovno skrbel za dobro delo v vseh mladinskih selekcijah. Skrb za člansko moštvo pa bo prevzel Rudi Hiti, ki je še v lanskem letu z jeseniškim moštvom osvojil naslov državnih prvakov in ki dobro pozna razmere v jugoslovanskem hokeju in športu.

Jesenice : Partizan

1:4 (0:0, 1:3, 0:1)

Jesenice, 2. marca — polfinalna tekma za jugoslovanski hokejski pokal. Sodniki: Grepl (glavni), Rozman in Cemažar. Kazni: Jesenice 2 minute, Partizan 7 + 10 disciplinske. Streli: 0:1 Vlk (25), 0:2 Vavovec (31), 1:2 Smolej (36), 1:3 Kacir (40), 1:4 Milovanović (44).

Jesenice : Zagi

11:3 (3:1, 4:2, 4:0)

Jesenice, 4. marca — zaključni turnir pionirjev za državno prvenstvo. Sodniki: Kapašvarac (glavni), Bundalo in Pristov. Kazni: Jesenice 3 minute, Cr. zvezda 4,30 minut. Streli golov za Jesenice: Jan 3, Sodja, Omerzel in Pretnar po 1.

Jesenice : Crvena zvezda

10:3 (2:1, 3:1, 5:1)

Jesenice, 5. marca — zaključni turnir pionirjev za državno prvenstvo. Sodniki: Grepl (glavni), Razinger in Pristov. Kazni: Jesenice 3 minute, Cr. zvezda 4,30 minut. Streli golov za Jesenice: Jan 3, Omerzel in Smolej po 2, Sodja, Vukčević in U. Škofic po 1.

Jesenice : Vojvodina

2:2 (0:1, 1:1, 1:0)

Jesenice, 6. marca — zaključni turnir pionirjev za državno prvenstvo. Sodniki: Grepl (glavni), Razinger in Pristov. Kazni: Jesenice 4,30 minute, Vojvodina 7,30 + 7 disciplinske. Streli golov za Jesenice: Smolej in Pretnar.

Gole za moštvo Jesenic so v državnem prvenstvu dosegli:

Mlinarec 36, Šuvak 31, Razpet 26, Tišler 25, Klemenc 22, Ščap 21, Macholda in Razinger po 17, Smolej 16, Hafner 14, Horvat 12, Figala 11, Kozar 9, Kopitar 8, Kurbus 7, Kelih in Borse po 3, Magazin in Pristov po 1.

Beseda trenerjev: Vukčević Červeny

Za uspeh jeseniškega članskega moštva, ki je obranilo naslov državnega prvaka, je vsekakor poleg vseh igralcev, obeh čehoslovških igralcev Figale in Macholda in pa seveda vodstva kluba zaslužni trener Vukčević Červeny. Kljub nepoznavanju naših športnih razmer je uspešno pripeljal moštvo do naslova prvaka.

1. Kako kot trener ocenjujete minulo sezono?

Prepričan sem, da je bila sezona dobra. Prvenstvo je bilo ob močnih ekipah, kot so bile Olimpija, Medveščak in Partizan zelo kvalitetno. Vedeti je tudi treba, da je težje braniti naslov, kot pa se zanj boriti. V takih razmerah je bila seveda vsaka tekma pomembna in še predvsem v superfinalu so se igralci zares odlično borili. Seveda sta pomembnem delež dodala tudi Figala in Macholda, s katerima smo bili v obrambi močnejši.

2. Forma moštva je v sezoni dosti niha. Zakaj?

V tako dolgi sezoni je povsem logično, da pride do nihanj v formi, do padca fizične sposobnosti igralcev in njihove psihične pripravljenosti. Sezono smo začeli zelo dobro, ker so bile priprave dobre in ker so jih tudi igralci vzeli zelo resno. Prvi del smo odigrali brez slabe igre, veliko moči pa nam je potem vzel turnir za evropski pokal v Italiji. Po tistem je prišla kriza, nikakor se nismo mogli ujeti v fizični in psihični pripravljenosti. Igralci so malo popustili tudi v športnem življenju, manjša je bila zavzetost in nekatere nasprotnike smo nehoti podcenjevali. V odločilnih srečanjih pa se je vendar igralo dobro, kar še posebej velja za superfinalne.

3. Takšno igro verjetno pogojujejo tudi sistem tekmovanja za državno prvenstvo?

Igralci so seveda navajeni, da se glede na sistem tekmovanja za državno prvenstvo na posameznih tekmah igra manj zavzeto. Želel sem in temu sem prilagodil treninge, da bi moštvo igralo na vseh tekmah na vso moč, angažirano in na rezultat, da bi bili tudi gledalci zadovoljni. Tega žal nismo uresničili, saj je bilo za posamezne tekme moštvo enostavno nemogoče zadovoljivo motivirati.

4. Je tudi zaradi tega prihajalo do sprememb v moštvo?

Da, prav glede na sposobnosti in moči posameznih igralcev sem moral iskati takšno sestavo moštva, ki bi bila sposobna doseči končni cilj.

5. Želeli ste igrati na štiri napade, pa tega vendar niste uresničili.

S to zahtevo resnično nisem uspel. Hokejisti, predvsem starejši igralci, enostavno niso navajeni igrati hitro, na vso moč, niso navajeni v kratkem času, ko so na ledu, dati maksimum od osebe, kar pa ni samo problem JESENICE, ampak kot vidim, tudi ostalih moštev. To pa je tako kot drsanje in tehnika treba privzgojiti že mlademu hokejistu.

6. Kaj je pokazala statistika, ki ste jo vodili?

Šah

Večer s športniki Železarne Jesenice

v ponedeljek, 14. marca, ob 18. uri v dvorani gledališča Tone Čufar na Jesenicah.

- Sporod:
1. Razglasitev rezultatov in najboljših športnikov za leto 1987.
 2. Nastop zabavnega orkestra POJZ; dirigent bo Franc Košir.

Ekipa Železarne za pokal maršala Tita

31. tekmovanja za pokal maršala Tita v šahu se je udeležilo devet ekip iz delovnih organizacij, šol, društev, krajevnih skupnosti in ustanov iz jeseniške občine. Prepričljivo je zmagala ekipa Železarne Jesenice, ki je nastopila v postavi Zorko, Krničar, Ravnik in Lužnik. Vse tekmece je premagala z rezultatom 4 : 0, kar je redkost na tovrstnih tekmovanjih. Med mlajšimi moštvi so dobro igrali mladinci I. ekipe ŠD Jesenice, ki so dobili tri dvojboje, ter mladinke z OŠ Prežihov Voranc, ki so se izvrstno držale v moški konkurenci. Končni vrstni red: 1. Železarna Jesenice 16 (32), 2. KS Koroška Bela 12 (22), 3. Carina Jesenice 11 (18,5), 4. Vatrostalna 10 (18,5), 5. Kovinar 8 (15), 6. VIZ Jesenice 7 (14,5), 7. ŠD Jesenice ml. I. 6 (12,5), 8. OŠ Prežihov Voranc 1 (5), 9. ŠD Jesenice ml. II. 1 (3). Prvovrščena ekipa Železarne Jesenice in članska ekipa ŠD Jesenice bosta zastopali jeseniško občino na regijskem tekmovanju za pokal maršala Tita.

Hitropotezni turnir za marec

Na sedmem turnirju sezone 1987/88 se je med seboj pomerilo 20 šahistov. Manjkali so štiri igralci z vrha razpredelnice, ki zastopajo ŠD Jesenice na prvenstvu Gorenjske, zato je bil boj za najvišja mesta še posebno zanimiv. Že drugi zapored je zmagal Branko Zorko, za njim pa sta se z enakim številom točk uvrstila Eržen in Poljanšek in napovedala naskok na drugo mesto v skupni uvrstitvi. Presenetil je Čamčič s četrtnim mestom, pa tudi Ravnik, ki je bil šele peti. Vrstni red: 1. Zorko 18, 2-3. Eržen in Poljanšek 16, 4. Čamčič 14,5, 5. Ravnik 14, 6. Laharnar 11,5, 7. N. Marušič 11, 8. Ivelja 10,5, 9-10. Brglez in Krničar 9,5, 11. Ključanin 8,5, 12. Konič 7,5, 13-15. Dimitrijevič, Martinuč in Sitnovski 6,5, 16. Knežević 6, 17-18. Jošt in Begič 5, 19-20. Zupan in Mlinarič 4. V skupnem seštevku je Franc Ravnik šel naprej na vrhu, vendar se mu lagodna igra na zadnjih turnirjih utegne maščevati, kajti za končni rezultat šteje osem najboljših rezultatov z desetih turnirjev. Poljanšek in Eržen sta se prebila na tretje mesto in lahko ogrozita še Rodmana na drugem. Vrstni red v skupni razvrstitvi: 1. Ravnik 56 (7), 2. Rodman 41 (5), 3. Poljanšek 35,5 (5), 4. Eržen 35 (6), 5. Kosmač 28 (3), 6. Krničar 26,5 (6), 7. Zorko 20 (2), 8. Lužnik 19,5 (5), 9. N. Marušič 17,5 (6), 10. Čamčič 16 (5), 11. Laharnar 14 (5), 12. Ivelja 10 (6), itd.

P.K.

Končan turnir četrtokategornikov

Na društvenem turnirju četrtokategornikov se je za pridobitev III. šahovske kategorije borilo deset šahistov, med katerimi so bili večina člani mladinske šahovske šole ŠD Jesenice. Zmagal je tretjekategornik Boris Tavželj, ki je igral izven konkurence, tretjo kategorijo pa so si pridobili Fahrudin Ključanin, Boris Ivanovič in Halid Durić. Vrstni red: 1. Tavželj 7,5, 2. Ključanin 7, 3. Ivanovič 5, 4. Durić 5, 5-6. Sprak in Zlatanov 4, 7. Marković 3,5, 8-10. Dimitrijevič, Kuralit in

Knabs 3. Turnir je vodil klubski sodnik Marko Pazlar.

Turnir tretjekategornikov

V seriji društvenih kategorij turnirjev se bo v petek, 11. marca ob 17. uri v prostorih Šahovskega doma na Jesenicah, pričel turnir tretjekategornikov. Prijavijo se lahko vsi nosilci III. kategorije, na turnirju pa bosta dva najboljša osvojila II. kategorijo. Razpored igranja in način tekmovanja bo dogovorjen ob pričetku turnirja.

P.K.

Mladi alpski smučarji so nastopili v smuku v Avstriji

Najboljši mladinci iz smučarskih klubov v občini Jesenice so uspešno nastopili na avstrijskem državnem prvenstvu v smuku.

Smuk je nevarna alpska smučarska disciplina, ki mika vsakega pogumnega tekmovalca, hkrati pa so sodobne veleslalomске proge postavljene tako, da tekmovalci dosegajo razmeroma velike hitrosti in je zato trening in udejstvovanje v hitrih disciplinah (superveleslalom, smuk) postalo že nuja.

Z namenom, da bi mladinski reprezentantje dobili čim več izkušenj v hitrih disciplinah, je trener Alpskega smučarskega kluba Kranjska Gora, Marko Žmitek, že v začetku februarja vodil mladince Jerneja Koblarja, Aleša Brezavščka in Teodorja Albrehta na tekmovanje v smuku evropskega pokala na Bjelašnici. Vsi trije so dosegli solidne uvrstitve in dosegli prve Fis točke v smuku, Jure Košir pa je v istem času nastopil na mladinskem svetovnem prvenstvu v Madoni di Campiglio.

25. in 26. februarja pa so vsi omenjeni tekmovalci nastopili tudi na članskem avstrijskem prvenstvu v smuku v Oberndorfu (blizu Küzbühla) in se glede na njihovo mladost ter dane razmere v tej disciplini pri nas (brez treningov), odlično uvrstili.

Smuk proga je bila dolga 3100 m z višinsko razliko 770 m. Na dveh tekmovanjih je nastopilo 140 tekmovalcev iz Avstrije, Italije in Nemčije, med njimi tudi znani tekmovalci kot Wiernsberger, Gattermann, Wildgruber itd.

Na prvem tekmovanju je zmagal Evers pred Huberjem, oba iz Avstrije, in Italijanom Runggaldierjem iz Italije. Uvrstitve naših mladincev: Košir Jure 63. mesto (zaostanek 7 sekund), Jernej Kobler 81. mesto, Teodor Albreht 84. mesto, Aleš Brezavšček 104. mesto.

Na drugem tekmovanju je prav tako zmagal Evers pred Zecherjem in Gattermannom. Najboljši od naših je bil Kobler pred Koširjem, Brezavščkom in Albrehtom. Predvsem na prvi tekmi so osvojili dobre Fis točke. Košir je s povprečjem osvojenih točk z obeh tekem letos na svetovnem mladinskem prvenstvu lahko startal v 1. jakostni skupini.

Omenimo naj še, da je bila s korajžno ekipo tudi mlada obojetna smukačica Andreja Potišnik iz Maribora, ki je bila odlična 4. na svetovnem mladinskem prvenstvu, tokrat pa je v Avstriji dosegla odlično 10. in 35. mesto.

Za mladi rod hokejistov

V mesecu marcu bomo pričeli s prodajo darilnih lističev za razvoj mladih hokejistov na Jesenicah. Pridobljena sredstva bodo porabljena za organizacijo in opremo pionirjev v hokejski šoli pri HK Jesenice.

Menimo, da si vsi še naprej želimo najvišjih uvrstitev naših hokejistov, zato že danes skrbimo za naraščaj.

Darilni lističi bodo v prodaji v vseh kioskih, trgovinah in gostinskih lokalih.

KUPITE JIH ŠE VI — ZA BOLJŠI JUTRI NAŠEGA HOKEJA!

Nogomet

Od 2. do 6. marca je bilo člansko moštvo NK Jesenice na krajših pripravah v Umagu. Za ta korak so se v klubu odločili predvsem zaradi tega, ker na Jesenicah ni možno trenirati, saj je igrišče še vedno pod snegom. V Umag je odpotovalo 16 igralcev, ki so tam odigrali štiri tekme in štirikrat trenirali. Kako je moštvo pripravljeno, pa se bo kmalu videlo, saj že v nedeljo čaka Jeseničane pokalna tekma.

Isttrauto : Jesenice

0 : 3 (0:3)

Strelica: Šučur 2, N. Omanović. Prvo tekmo so igrali Jeseničani v petek in nasprotnik je bil klub iz Umaga, ki ni bil dorešen nasprotnik za fizično bolj pripravljene Jeseničane. Jeseničani so tekmo začeli nepovezano, brez prave akcije in kar dolgo časa so potrebovali, da so uvideli, da s samostojnimi akcijami ne bodo dosegli gola. Proti koncu polčasa so zaigrali bolj povezano, izvedli so nekaj lepih akcij in tudi dosegli tri lepe zadetke. V drugem polčasu so Jeseničani zamenjali nekaj igralcev, vendar je bila igra nespremenjena in le nespretnosti jeseniških napadalcev se lahko domačini zahvalijo, da niso bili težje poraženi.

TUS (Avstrija) : Jesenice

1 : 2 (0:2)

Strelica: N. Omanović, M. Bešič. V soboto so Jeseničani odigrali dve tekmi, in sicer v Savudriji proti dvema ekipama iz Avstrije. Dopoldan so igrali proti močnejšim gostom in zmagali z 2:1. Tekma je bila dokaj zanimiva, saj sta bili ekipi izenačeni, tako da je tudi jeseniški vratar Mujezinović moral nekajkrat resno posredovati. Ta tekma je bila najboljša, saj so Jeseničani celo tekmo igrali dokaj zanesljivo.

Večer diapozitivov

V sredo, 16. marca 1988, bo ob 19. uri v sejni sobi Planinskega društva Javornik-Koroška Bela devet večer diapozitivov v sezoni 1987/88. Diapozitive bo pod naslovom »S poti prijateljstva 2. del«, predstavil naš sodelavec Janez Avsenik. Vabljeni!

Hajduk (Beograd) : Jesenice

1 : 2 (1:0)

V nedeljo so se Jeseničani pomerili z moštvom Hajduka iz Beograda, članom II. srbske lige. Jeseničani so nastopili brez štirih standardnih igralcev, ki so se prejšnji dan lažje poškodovali. V prvem polčasu so igralci Hajduka povsem nadigrali Jeseničane, si ustvarili nekaj lepih priložnosti in dosegli gol po napaki jeseniške obrambe. V drugem polčasu so se razigrali jeseniški igralci in s povsem drugačno igro vzpostavili ravnotežje na igrišču ter sčasoma stisnili goste na njihovi polovici tako, da ti niso vedeli, kam z žogo. Plod take igre sta bila dva zadetka. Strelica pa sta bila Hadžić in Stanković.

Za Jesenice so nastopali: Mujezinović, Radić, Pivač, M. Omanović, Džamastagić, Zubanović, M. Bešič, A. Bešič, N. Omanović, Bakonić, Šučur, Hadžić, Stanković, Ignjatović, Kondić.

V nedeljo, 13. marca, igra moštvo Jesenice pokalno tekmo v Kranju proti Triglavu in ta tekma bo pokazala pravo moč Jeseničanov.

N.O.